

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Zenebona.

Budapest, május 10.

Opportet, ut fiant scandala. Hetek óta olyan unalmas a parlament, mint egy jegyzőkönyv. Alig téved oda ember s akit végzete odasodor s nem alszik el mindjárt, az tíz perc után menekül. A nagy Szahara virágoskert a parlamenthez képest. S lám ma mégis fehérre izzott a levegő. Ma mégis viharok tomboltak a parlamentben. Emberek és pártok kaptak hajba. Lovagias ügyek szele süvített a folyosókon. A parlament egy félórára megint érdekes volt, mert botrányok kerekedtek s a botrányok még izgatják ezt a fásult törvényhozást.

Az ülés két téma körül hajózott s mindkét téma meghozta a maga külön viharát. Nem a témák voltak azonban viharcsinálók, hanem az unalomban kiszáradt torkok szomjazták már a zivatartól éles levegőjét. Vagy mi izgatott volna akár a szocialisták külső támogatásában, melyet a Justh-pártnak felkínáltak, akár abban a néppárti móka-indítványban, hogy az összeférhetlenségi törvényt, mint fölösleges, töröljék el egészen? Normális időkben egyik téma se okozhatna viharzást. Hiszen ami például a szocialisták támogatását illeti, igazság szerint meg kellene állapítani, hogy a magyar parlamenti pártok között alig van olyan, amelyik valaha ne evezett volna, legalább alkal-

milag, a szocialistákkal egy hajóban. Nem vetette meg a szocialisták utcai és vidéki támogatását sem a néhai szabadelvű párt, sem az ellenzéki pártok bármelyike. Miért is vetette volna meg? Az egyházpolitikai harcok idején maga Kossuth Lajos mondta, hogy a progresszív eszmék megvalósításáért magával az ördöggel is szabad szövethet. Valami irásba foglalt és szigorúan megszabott szövetségről azonban a szocialistákkal szemben nem is volt szó s nincs most sem. Mert ha nem is értünk egyet a Justh-pártnal, különösen a nemzetiségekkel való együttműködés kérdésében, de azzal nem mernők vádolni ezt a pártot, hogy a választói jog kérdésén túl egyebekben is rajongana a szocialisták programjáért. A Justh-párt, mint annyiszor, eshetik most is taktikai tévedésekbe, de azt mégis nevetéses volna ráfogni Justh Gyulára, hogy már nemzetközi lett, mert a választójog kérdésében egyetért a szocialistákkal. És bizonyára mindenki inkább vádolhatná még ilyen keptelenséggel is, mint az a néppárt, mely a fekete internacionálé magyarországi sleppje. A szocialisták külső támogatását elfogadni a saját magunk programjának kivívásában bizonyára nem bűn és nem utasította el ezt a gondolatot a nemzeti ellentállás idején a vezérő bizottság sem. És különben is, Justh Gyula nem dolgozott suba alatt. Amit csinált, nyil-

tan csinálta. A felelősséget állja. És annak mégis csak fölötté áll, hogy a kis néppárt tanítsa hazafiságra. S ma mégis azért volt az egyik botrány, mert a Justh-párt nem tiltakozott a szocialisták felkínált támogatása ellen.

Éppen olyan érthetetlen volna normális időkben a másik skandalum, mely az összeférhetlenségi törvény eltörlésére vonatkozó indítványt fűszerezte. Az összeférhetlenségi törvényről, ha titkosan szavaztatnák meg, az egész országnak körülbelül egy véleménye volna. Nagyon tiszteletreméltó szándék hozta létre ezt a törvényt, de soha egy perczig se rajongott érte senki. Nem rajongott pedig azért, mert a törvény kizárta a törvényhozásból azokat, akik a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése alatt fejtettek ki bizonyos közgazdasági tevékenységet, ellenben világra hozta a kis közbenjárók és kijárók légióját. Tehát nem az összeférhetetlen szereplést szüntette meg, hanem a törvény megkerülését hozta divatba. Jól tudja és így érzi ezt a néppárt is. A mai indítvány is inkább keserű móka akart lenni, mint komoly akció. De minthogy a pártok fásult hangulatának már szüksége volt egy kis erőszakos explozióra s minthogy a hetek óta terpeszkedő unalom után egy kis tüdőgyakorlat egészségesnek látszott: ezen a ponton is ki kellett törnie a skandalumnak. Ki is tört. De nagy tévedés volna azt hinni, hogy az izgal-

Tizian élete és meczenásai.

Írta: dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

(Utánnyomás tilos.)

Tizian hosszú élete pályáján folytonos reklámoknak volt kitéve s talán ezeknek köszönhette sokoldalúságát és nagyságát. Felütést keltett munkássága kezdetén már 1513-ban X. Leó pápa Rómába hívta. Erre azt válaszolta, hogy nem megy, inkább első marad Velencében, mint Michel Angelo és Raphael után harmadik. Amde az Eszterházból származó I. Alfonz, a kovács, ács és fegyverszárszártságot megtanult, de a szép-művészeteket is kedvelő fejedelem meghívását elfogadva, Ferrárában megtelepedett, hol a kilenczven éves Bellini mester „Az istenek lakomájá"-t ábrázoló, de csak megkezdett művét elkészítette. Jutalmul kapott ebédet, salátát, sózott must, olajat, gesztenyét, narancsot, viaszgyertyát, saját és hetenkint öt iteze bort. Egyben számtalan apró, művészetéhez nem tartozó házidolgokkal bizta meg Alfonz ur, mindezeket a mester pontosan teljesítette. Ezalatt elkészítette első mester-művét a „Mária mennybemenetelét", melyről kortársai elragadtatással mondták, hogy Michel Angelo félelmetes nagysága és Raphael bája és szépsége egyesült benne. Ezután minden oldalról jöttek megrendelések, de különösen Alfonz herceg sokat alkalmalkodott, már fenyegetéshez is folyamodott, ha ez vagy amaz gyorsan nem készül el,

Pedig nem is volt oka sietni, hiszen egy-egy halhatatlan képért hitvány 100-200 arannyal jutalmazták. A zaklatások dacára elkészült „Szent Sebestyén", melyről maga a mester mondta, hogy ez legjelesebb műve. Minthogy pedig ezt a bresesiai templom részére készítette, Alfonz követe által addig unszolta a művészt, míg végre oly feltétellel, ha a másodlatért hatvan aranyat fizet, elkészíti a fejedelem részére.

De nyugtalanzkodott a velencei „Tizek Tanácsa" is, mely 1522. augusztus 11-én azt határozta, hogy ha a diszterem részére már megrendelt képet fél év alatt el nem készíti, köteles lesz a hat éven át kapott összegeket a kinstárnak megtéríteni.

Ezalatt 1523-ban elkészült „Bachus és Ariadne", továbbá „Áldozat Vénusnak" és „A tivornya." Ezen három képnek alapja az ókori zseni iránt táplált entuziazmus, melyet a mester ifjúi gyönyöre egészített ki. A két elsőnek tárgyát Philostratestől, az utolsóét Catullustól vette. Amint a régi görög Philostrates megírta a szerelmet, oly hünen adta vissza azt Tizian vászna. Régróta előszeretettel foglalkozott mesterünk a szép gyermekekkel és szép asszonyokkal. Egy művét sem esdálták meg jobban, mint „Venus"-át. Rubens és Van Dyck ideáljává a Venus alakjai lettek. Midőn száz év múlva Venus Spanyolországba vitték, a dominikánus barát utóljára megszöklélvén, könnyeket hullatott.

Valóságos önkénytelen ihlettség és tavaszi vidámság szüleményei ezen édes, szépséges, elbájoló alakok. Mily csodás fényvel

varázsolta vissza a reneszánsz olasz művész az ezeröttszáz év előtti kollégájának termékét.

Ezekután 1523. óta Tizian a mantuai Gonzaga Frigyes kedveltje lett, kinek megfestette a „Sirba tételt", de már munkája kezdetén a herceg fényes zubbonyal (akkori szokáshoz képest) ajándékozta meg, mely ajándék nagy pompa kifejtésével, előkelő urak és hölgyek jelenlétében adatott át. Ez a Frigyes volt legkedvesebb patrónusa, „padrone singularissimo"-nak nevezte, mert gyakran becses véleményt mondott és igen szerette Tiziant. Az ő részére 1530-ban elkészítette arczképét, a „Máriát szent Katalinnal" és a „Nőket a fürdőben."

Ezután Francesco-Maria herceghez szegődött. Ezen zömök, izmos, epés, durva ember, aki heteken át nem hagyta el a nyeretget, aki nővére szeretőjét 17 éves korában megölte és 30 éves korában egy kardinálist gyilkolt meg, ezen vakmerő kalandor mégis nagyra becsülte Tiziant és művészetét.

Udvara a lovagias előkelőség tanyája volt, ami csak széplelkű feleségének érdeme vala. Ezen már negyven éves, de igen bájos és kívánatos asszonyt a realitás teljes tiszteletével, mégis bájjainak erős akcentuálásával festette meg. A parfümériák által megtámasztott arcztól meg nem tagadta a gyöngéd vonásokat.

Ez időben III. Pál pápa ismételt hívására Rómában telepedett meg. A hetvenkét éves öreg mester főleg azért kereste fel a pápai udvart, hogy öt éves Pomponio fia részére apátságot csikarjon ki. A fiu meg is

mat és vihart a téma keltette. Holnapra a levegő megint csöndes lesz, a fásult kedélyek visszaesnek lethargiájukba s hogy itt tegnap viharok dultak, arra senki sem fog emlékezni. No talán az egy Polónyi Gézá kivéve, akinek egészen speciális okai vannak, hogy a vihart a parlamentben állandósítsa. A hal a vízben, Polónyi a viharban érzi jól magát. S ő talán megkísérte holnap is a skandalumok felélesztését. De hogy ez volna a helyes és szükséges politikai út, melyre az ellenzéknek lépnie kell, azt még Polónyi Gézának sem vagyunk hajlandók elhinni. Az ellenzéki pártok összekovácsolását emlegette sokáig Polónyi Géza. Hát ezt a módot összekovácsolásnak nevezni annyi volna, mint egy zsörtölődő fiatal pár otthonába beköltöztetni az anyózt. Persze, hogy éppen csak ez kellett még a békességhez.

Mi ezekből a szomorúan hangos jelenségekből az ellenzékre nézve csak egy tanulságot tudunk levonni. Az ugratókat ki kell ugratni. A testvér-függetlenségi pártoknak érezniük kell azt, hogy a néppárt ugratásai csak az árkok kiszélesítését czélozzák. Pedig a politikai helyzet áldatlansága már most is legfőképpen arra vezethető vissza, hogy a kettészakadt függetlenségi párt nem tudja a kormányval szemben azt az ellenőrző munkát teljesíteni, melyre a nemzet érdekében szükség volna. Fenyegedve közelednek a legsúlyosabb viharfelhők. Küszöbön a katonai javaslatok, nyomukban a közigazgatás államosításának árnyéka s mindezek felül meg kell találni a választójognak olyan megoldását is, melyben a huszadik század követeléseit összeegyeztethetők az évezredes magyar nemzet speciális helyzetével: és ilyenkor az ellenzéki pártok egymás erejét öröklék, apró skandalumok tüzeiben emésztődjenek, ugratók játékszerei legyenek? Egy politikai zeknekar, mely a néppártnak nem is vezé-

kapta a javadalmat, de nem volt öröme benne a nagyapának, mert egy később teljesen elzüllött ember lett a kegyenczből. Itt festette meg a világhírűvé lett „Danaét“, mely formáinak fénye és ragyogó színezése által lefegyverezte a szigorú öreg Michel Angelót is. A „Danaé“ Ottavio kardinális részére készült, kinek egy befejezett érzéki Vénusra volt szüksége. A kéjlegésnek szánt Vénus, melyet a csupaszság befejezett természetességével készítet el mesterünk, ott diszjelgett a szent atya egyik termében. Szükség volt tehát a tridentj zsinatra, mely a visszaélések ostromozója vala, de Lutherre nem volt szükség, mert a katolikus világegyház mindig és mindenütt igazságos és szigorú bíró módjára vízbefúlasztotta az ő tisztaságát bántó cselekményeket. A szépséges Danaé sem maradt soká Rómában, császári szemek hódolatát fogadta távol idegenben.

Azon kegyek, melyeket Tizian Itália udvarainál élvezett, eltörpülnek azok mögött, melyekkel elhalmozta V. Károly római-német császár (1510—1556) és spanyol király. Ezen fejedelem sok czimet és privilégiumot ruházott reá, a többi közt a „császár személyes helytartója“ lett. Felhatalmazta arra, hogy nemcsak a császári birodalomban, de az egész világon jegyzőségeket alapíthasson, kancellárokat és rendes bírákat kinevezhessen. Aljas konkubinátusból született fiukat törvénytelenített, kivéve a mágusok fiait. Tizian belépett az aranygyapjas-rend lovagjai közé és jogot nyert kardot, nyakláncot, sarkantyut és arany egyenruhát viselhetni.

reire, hanem legkisebb legényeire figyel s azoknak taktusbotja szerint csinál muzsika helyett zenebonát: ez most a parlament. S ez az, aminek maradnia nem szabad. Mert ha a parlamenti munka és a becsületes ellenzéki ellenőrzés helyett ilyen zenebonát kell a nemzetnek hallgatnia, akkor elfordul az egész dunaparti csárdától. A törvényhozás terne végre is műhely volna és nem csárda.

Budapest, május 10.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap ülést tart, amelyen folytatja a földművelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. Amennyiben ezzel végezne, úgy a honvédelmi tárcza kerül sorra. A holnap ülése a munkapárt részéről valószínűleg indítványt fognak tenni a tanácskozási időnek egy órával leendő meghosszabbítása tárgyában. Ha az indítványt megteszik, akkor afölött a Ház pénteken, az ülés végén egyszerű szavazással dönt és szombattól kezdve a költségvetési vita befejezéséig öt órák lesznek az ülések.

Minisztertanács. A miniszterelnöki palotában ma délután öt órakor gróf Klauen-Héderváry Károly miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a gyöngékedő dr. Székely Ferencz igazságügyminiszter kivételével a kabinet valamennyi tagja részt vett; az igazságügyminiszter képviselőjében Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár jelent meg. A minisztertanács, melynek jegyzőkönyvét báró Szerlecz Iván miniszteri tanácsos írta, kizárólag az utóbbi időben felhalmozódott ügyekkel foglalkozott és fél nyolcz órakor ért véget.

Osztrák munka a kiegyezésről. Mint Bécsből jelentik, most egy nagyedű munka hagyta el a sajtót, amelynek szerzője dr. Zolger Iván, az osztrák miniszterelnökség osztálytanácsosa és a bécsi egyetem magántanára. A mű, amely Dunciker és Humblot lipsei könyvkiadónál jelent meg, 354 oldalon tárgyalja az 1867. évi kiegyezést, nagy alaposággal és eddig ismeretlen forrásmunkák felhasználásával világítja meg a két kiegyezési törvény ellenkező vagy nem egyező rendelkezéseit, szövegben eltéréseit és egyéb félreértéseit. Címe: Ausztria és Magyarország közjogi kiegyezése.

Összes leszámozói örök időkre megkapták a nemességet. De élt is privilégiumával mesterünk, törvénytelen fiukat törvényesített, állásokat szervezett és utolsó éveiben festett arcképeim mindig ott látjuk a nyakláncot. A császár elrendelte, hogy Népoly vámbéveletei egy részét beszedje, Milánó város köteles volt évi 100 aranyat fizetni, de amint a császár elhagyta Itáliát, emberei nem hajtván végre rendelkezését, vagy semmit sem kapott, vagy pedig aranyak helyet bort, rizskását stb, ajánlottak fel neki.

Az 1548-iki Augsburgban tartott diétán a császár körében látjuk Tiziant. Télen, lóháton tette meg a mester 71 éves korában az utat Velenczétől Augsburgig. Az olasz, spanyol és német nemesség színe-java megjelent Európa akkori Cézárja előtt. Itt esengtek munkája után Ferdinánd király és két fia, III. Albert bajor király, Mária magyar királyné s más fejedelmi személyek, egyben azonban a milliárdos Fugger bankárok is.

Az Augsburgban eltöltött tíz hónap életének legtermékenyebb időszaka. Itt órákon át egyedül volt császárjával, kit egy fejedelem figyelmeztetve arra, hogy lehet oly intima egy piktor, Károly azt felelte, hogy: „neki csak bárókat és grófokat lehet teremtenie, de egy Tiziant csak Isten adhatott a világnak.“ Egy ízben valami javítást kért egyik nagy képen a császár, mivel azonban a mester esetjével el nem érhetette az illető helyet, a császár és parancsára más notabilitások addig tartották vállalkon Tiziant, míg elkészült.

A horvát képviselők Budapesten. A magyar országgyűlésre delegált horvát képviselők egyrésze ma Budapestre utazott. A honvédelmi költségvetés tárgyalásánál gróf Pejacevich Tivadar fogja a horvátok katonai kívánságait kifejtetni.

Pitreich a katonai kérdésekről. Báró Pitreich volt közös hadügyminiszter egy röpiratot irt „Magyarország katonai követeléseivel való viszonyom, kapcsolatosan az akkori nemzetközi helyzetről való nézeteimmel“ czimen, amelyben azzal a váddal szemben tisztázza magát, hogy az 1904-ik évi delegációban tulment a hadsereg részéről megengedhető határon. A volt közös hadügyminiszter többek között a következő érdekes kijelentéseket teszi:

— Én a magam részéről kijelenthetem, hogy jogosultnak tartom Magyarországnak azt a törekvését, hogy a paritást a hadsereg intézményeiben is kifejezésre juttassa. Magyarországon bizonyos tekintetben még az állami nyelv használatát is jogosultnak tartom, másrésztől azonban nem szabad a magyaroknak olyasmit kívánni, ami a hadsereg tárgyi alkalmasságát, azaz a birodalom védelmére való alkalmasságát csorbítaná. Nézetem szerint érintetlenül kell hagyni az uralkodó felségjogait, továbbá az egységes szolgálati és kommandó-nyelvet; ez utóbbit nézetem szerint még az uralkodó elhatározásával sem lehetne megváltoztatni, de megjegyzem, hogy igen kiváló osztrák és magyar államférfiak jogi meggyőződésével ellenzik az én állásponantom. Az én véleményem szerint a szolgálati és a kommandó-nyelv bármilyen megváltoztatása az egész hadsereg szervezetét megváltoztatná. A katonai bíróságot nyelv és a katonai és polgári hatóságok egymással való érintkezésének nyelve azonban megváltoztatható a hadsereg szervezetének érintése nélkül is; ezen a téren Magyarországon a magyar nyelvet lehetne használni, de ezt nem a törvényhozásnak kellene elrendelnie, hanem fokozatosan, mintegy magától kellene ki-fejlesznie ennek az átalakulásnak.

A kilenczes bizottság programjában foglalt kívánságoknak teljesítését Pitreich lehetségesnek tartja, mert szerinte ezek a reformok az osztrák népek érdekeit a legkevésbé sem érintenék. Azt a kívánságot, hogy a katonai bíróságok tárgyalási nyelve ugyanaz legyen, mint amelyen az illető területen a polgári bíróságok tárgyalnak, Pitreich figyelembeveendőnek tartja; annak a katonának, akit bírái elé állítanak, föltétlenül meg kell engedni, hogy anyanyelvén védekezhessen. Azoknak az osztrák állampolgároknak az ügyeiben, akik Magyarországon rekrutált ezredekben szolgálnak, valamint akiknek ezrede csak ideiglenesen tartózkodik a magyar állam területén, meg kell engedni a hadsereg szolgálati nyelvének alkalmazását.

De 1555. óta Tizian már II. Fülöppel lép érintkezésbe. Fülöp ugyanazon tisztelettel és imádással viseltetett a mesterrel szemben, mint az apja. Mikor Fülöpnek Tudor Máriával való házasságáról volt szó, Fülöp nagynénje elküldte öcsésének Tizian által elkészített arcképét, mely annyira elbájolta a m. elvirult angol hercegnőt, hogy azonnal elhatározta magát a daliás fiatal Jovag feleségvé lenni. Ezután „Androméde“, egy másik „Venus és Adonis.“ Ez időben mesterünk elérte a 95-ik életévét és magas kora dacára tehetségéből semmit sem veszített, de igen kapzsivá lett. Még ekkor elfogadta a megbízást, hogy Szent Lőrinczet megfesse. Vagyona kevés volt, mert fia, Osario és Pomponio a gyalázatos életet folytatótt kanonok mindent elpoesékoltak, csak néhány kis ingatlan maradt meg. De sajnos, a spanyol udvar hitványul bánt el vele, mintán az utolsó 25 év óta a beküldött munkáit nem fizették meg. Utolsó levelét 1576. február 25-én intézte II. Fülöphöz, kérve a „Lepantei ütközet“ allegóriájának honoráriumát. Utolsó levele megírása idején a pestis betört Velenczébe, melynek lakói negyedrészt megölte, e nyavalya áldozatul esett a halhatatlan mester is, ki éppen 100-ik évét elérte volna. A város eltérve azon rendszabálytól, mely ily halott elégetését rendelte, nagy pompával a Santa Maria-templomban temette el.

Tizian zsenijére döntő befolyást gyakorolt a fejedelmek rendkívüli barátsága, mely nélkül valószínűleg megmaradott volna a vallási festészet apostola.

Viharok, botrányok, afférek.

— A Justh-párt, Huszár és Polónyi. —

Harez az összeférhetlenségért.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 10.

A végtelen hosszú költségvetési vita szürke unalmába ma új, friss színek vegyültek, a monoton, zsebbasztó darálást rég hallott diszkantok, éles, bántó hangok szakították meg: tehát érdekes ülés volt. Mindjárt kora délelőtt gróf Batthyány Tivadar szolgáltatva az anyagot a szenvedélyek fölkavarásához, elvetette a vihar-magot. A ház engedelmmel válaszolt a néppárti Huszár Károly multkori inszinnuációira s erélyesen visszautasította a Justh-pártnak a szocialistákkal való együttműködésből kiválasztott hazug vádakat. A munkapárt, a néppárt s a többi reakciós, Polónyi Géza vezérletével mind nekiesett erre Batthyánnak s a zivatar csak növekedett, amikor Huszár-Schorn Károly hazafiassági leckét akart adni a függetlenségi pártnak. Természetesen a szélsőbalon a leghevesebben szembeszálltak ezzel az illetéktelen beavatkozással, az ugratások és gyanúsítások özönével, mire lett is olyan kavarodás az ellenzéken, hogy az egységes munkapártnak alapos gyönyörűsége tellett benne. E szomorú összekülönbözésnek is meg volt azonban a maga fénypontja: az a határozott letorkolás, amelylyel a Justh-párt elintézte a legveszedelmesebb, legsötétebb embert, az öreg Polónyit. A szóharcnak folytatása lett még az ülés termén kívül is s azzal végződött, hogy Justhék teljesen kiközösítették a soraik közé furakodott Polónyi Gézát.

A munkapártnak azonban korai volt az öröme. Hamarosan rá is járt a rud. Szmrccsányi György néppárti képviselő a Lévy-cset kapcsán tett indítványát a fölöslegessé vált összeférhetlenségi törvény eltörléséről okolta s kiméletlenül elhuzta a többség inkompatibilis „közgazdasági tevékenységének“ keeserves nótáját. A jobboldal persze haragosan toporzékkolt s mindenképpen zavarni igyekezett a „monsieur sans génét“. Közben súlyos afférek is keletkeztek, egyrészt Szmrccsányi és Hajós Kálmán, másrészt gróf Károlyi Mihály és Nagy Sándor között. Az ellenzéki és munkapárti képviselők összetűzésének természetesen lovagias folytatása lett. A teremben puskaporos volt a hangulat. A jobboldalon minduntalan föluggrott valaki, öklét rázta s méltatlankodva tiltakozott Szmrccsányi kemény bírálata ellen. Az öreg Erdélyi Sándor az iratait dühösen földhöz vágta s kirohant a folyosóra, ezt kiáltván:

— Az ilyen beszédet nem volna szabad meghallgatni!

Az izgalom és szenvedélyesség mind magasabb fokra hágott, végül is gróf Serényi Béla miniszter is föluggrott helyéről és odaállt Szmrccsányi elé:

— Ilyeneket nem szabad mondani! — szökött oda neki, amikor Szmrccsányi azt a föl-szólitást intézte a munkapárthoz, hogy csak gázoljon bele továbbra is a törvényekbe.

Berzeviczy Albert elnök nem tudta a vihart lecsillapítani. A jobboldalon föluggáltak, fenyegetőztek, össze-vissza kibálták:

— Rendre! Eláll! Ki vele!

Szmrccsányi erre rövidesen befejezte az indokolását s leült. Nyomban utána nyilatkozott gróf Khuen-Hédervány Károly miniszter-elnök s megnyugtatta a háborgó mamelukkedélyeket. Az indítvány napirendre tűzését természetesen — már csak a megokolásánál fogva is — mellőzte a többség.

Az ülés végén Huszár Károly interpellált az osztálysorsjegy-visszaélések dolgában, amely-re Lukács László pénzügyminiszter azonnal érdemleges választ adott.

Részletes tudósításunk itt következik:

A költségvetés.

Kabos Ferencz alelnök negyedtizenegy óra után megnyitja az ülést. A Kuria átirata folytán Muzsly Gyula képviselőt végleg igazolják,

Az interpellációs könyvbe Huszár Károly interpellációja van bejegyezve az osztálysorsjátékkal való állítólagos visszaélések tárgyában.

Elnök javasolja, hogy miután tizenkét órákor Szmrccsányi György indítványának megokolása kerül sorra, az interpellációra az indítvány elintézése után térjenek át.

Következik a földmívelésügyi tárcza költségvetésének folytatásos tárgyalása

Sümei Vilmos az élelmiszerhamisításokkal szemben fokozottabb ellenőrzést kíván. Az erdélyi részli legelők javítását is a kormány figyelmébe ajánlja. Kérte továbbá az Olt és a Maros vízének szabályozását, illetve hajózhatóvá tételét. Végezetül bírálta a zilált közbirtokossági viszonyokat. A költségvetést nem fogadja el.

Gróf Batthyány Tivadar helyesli a miniszternek az ipar, kereskedelem s a földmívelés egymásra utaltságáról mondott szavait. De gazdasági önállóság nélkül iparunk nem fejleszthető. Az erdélyi státuszrendezés tekintetében csatlakozik Tallián feljegyzéséhez. A gazdasági tudósítók kiküldéséről a személyeket jól megválasztandónak tartja. Csak a szaktudás és ne az összeköttetés legyen a mérvadó. Elismeréssel emlékszik meg Návay párti kereskedelmi tudósítóról. Vigyének mentül több ilyen Návayt a külföldre. (Derültség.)

Kovácsy Kálmán: Ezt a Návayt is?

Huszár Károly: Vihartudósítónak!

Gróf Batthyány Tivadar a Duna—Tiszacsatornát filmunkának tartja, ha a mellékfolyókat nem szabályozzák. Elsősorban sürgeti a Sió hajózhatóvá tételét. Helyes birtokpolitikát kíván. Nem kell bántani a papi birtokokat s hitbizományokat, hanem be kell azokat sorozni az egészséges birtokpolitikába. Elismeréssel szól gróf Csáky váci püspökről, aki egész apró bérletekre parcellázta a püspöksé, és saját birtokait. Ezt a példát követendőnek tartja. A vallás- és közalapítványi alapok birtokainak egészséges parcellázását sürgette. Megfelelő telepítési törvény létesítését kívánja. Ezután kéri a Házat, hogy néhány perczre eltérjen a tárgytól és reflektáljon Huszár Károlynak a Justh-párt elleni támadására.

Válasz Huszár Károlynak.

A Ház az engedélyt megadja.

Gróf Batthyány Tivadar ezután előadta, hogy a szocialdemokrata párt husvéti kongresszusán felajánlotta támogatását a választói jog kivívásért a Justh-pártnak. Ezért a párt ellen támadó akció indult meg s egy vidéki kormánypárti lap azzal az „ocsmány és aljas váddal illette őket, hogy a románok megfizették. Huszár Károly is igazságtalan támadásban részesítette őket. A maga részéről kijeleni, hogy a függetlenségi pártnak semmi köze ahhoz, hogy a szocialdemokraták és a nemzetiségiek milyen jelszavakkal dolgoznak. Csupán az történt, hogy a választói jog kivívásért nyilvánosan felajánlott támogatást elfogadták, de hangsúlyozza, hogy velük szövetséget nem kötöttek. Ők a választói jog ellenében senkinek koncessziót nem ígértek s tölük koncessziót nem is kértek. Az egyenlő s általános, titkos választói jog maga fogja elsimitani a nyelvi s felekezeti ellentéteket.

Vermes Zoltán: Hazaszeretetről beszéljen!

Felkiáltások a szélsőbalról: Ne oktasson minket hazafiságra!

Gróf Batthyány Tivadar tiltakozik, hogy vele bárki is konkurráljon a hazafiság dolgában.

Rakovszky Iván: Pop-Csicsóval versenyezzen!

Gróf Batthyány Tivadar: A mi ideálunk, a mi programunk változatlanul a független magyar nemzeti állam kiépítése és éppen ennek szolgáltatásában követeljük az általános, egyenlő és titkos választói jogot, mert csakis ennek segítségével véljük legjobban meggyőződésünk és tudásunk szerint a kitűzött nagy célokat, a magyar állam függetlenségét, a magyar állam nemzeti jellegét kivívhatni és biztosítani. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Csuhá István: Maguk is fogják követelni, ha Bécsből parancsolják!

Sümei Vilmos: Miniszterek is kívánták! (Zaj.)

Kun Béla: Székely és Lukács!

Gróf Batthyány Tivadar: Mi igenis követeljük az általános, egyenlő, titkos választói jogot, követeljük a néppártnak becsületét törvénybe iktatását, követeljük a jogegyenlőséget; de miként számszor megmondottuk, helytelenem, ha azt méltóztatnak mondani, hogy a nemzeti szupremáciát kell biztosítani; én ehelyett azt mondom, hogy igenis úgy fogom megcsinálni — ha én csinálhatnám meg az általános, egyenlő, titkos választói jogot, hogy az a magyar nemzeti állam magyar nemzeti érdekeit nem sértené, de ellenkezőleg, azoknak szolgáltatásban állana, azokat megerősítené. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A magyar államnak nemzeti irányban való kiépítésére vonatkozó eme nagy küzdelemben pedig ez a nemzet minket támogatni fog. (Élénk éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.) Ez a mi álláspontunk és ha akár itt, akár másutt ezzel ellenkező állításokkal bennünket az ország előtt be akarnak feketíteni, azokat az állítá-

sokat, mint megokolatlanokat, a leghatározottabban visszautasítjuk. (Hosszantartó éljenzés, helyeslés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Néppárti támadás.

Huszár Károly (sárvári) a házszabályok értelmében engedélyt kért, hogy személyes meg-támadtatás címén válaszolhasson.

Elnök az engedélyt megadja.

Huszár Károly: A földmívelésügyi tárcza-nak tárgyalása alkalmával bírálat tárgyává tettem a magyar agrár-szocialista szervezeteknek programját, szóvá tettem, hogy az idei nemzetközi szocialdemokrata kongresszuson erről az agrárprogramról és a Justh-párral való szövetkezésről miket mondtak. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nincs Justh-párt! Nem csinálunk személyi politikát!)

Eitner Zsigmond: Mi 48-as és függetlenségi párt vagyunk! (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kun Béla: Vagy akarod a választói jogot, az általános, egyenlőt, titkosat, vagy nem!

Mádi-Kovács János: Maszlagolni akar!

Huszár Károly: Azt hiszem, ezt felesleges hangsúlyoznom, már többször kijelentettem. (Zaj, Elnök cseppet.) Kritika tárgyává tettem a szocialdemokraták agitációját, programját, kiáltványait s felolvastam azokat itt a Házban, és felvettem azt a gondolatot, amely, azt hiszem, egészen kézenfekvő volt, hogy mindazok, akik ezekkel az urakkal együttjárnak, a hiszekegy, a kritikával nem igen rendelkező köznépp előtt nagyon könnyen abba a helyzetbe kerülhetnek, hogy vagy azt hiszi a nép, hogy ők viszik be a szocialdemokrata agitációk tüzebe a magyar földmívelő népet, vagy pedig félreértés keletkezik.

Ráth Endre: Ez csak Huszárnak félreértés! (Zaj.)

Mádi-Kovács János: Miért fáj ez Huszárnak?

Huszár Károly: Én úgy látom, hogy nem nekem fáj a dolog, hanem az uraknak! (Nagy zaj és ellentmondások a szélsőbaloldalon.) Egyedül és kizárólag arról volt szó beszédemben, hogy helytelenem azt, hogy míg itt a szocialdemokraták az állam ellen, a társadalom ellen, a társadalmi rend ellen, a tulajdonjog elleni igaz-tást be nem szüntetik... (Élénk helyeslés és taps balfelől. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Semmi közünk hozzá!

Lovász Márton: Nincs semmi közünk hozzá! (Nagy zaj.)

Huszár Károly: Csodálkozom, hogy az urak őket nem ismerik ennyire.

Kun Béla: Hát a szocialistáknak nem akarsz választójogot adni?

Polónyi Géza: A nemzetközieseknek nem! Aki megtagadja a hazát, annak nem. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Kun Béla: A hazaszeretetet mi is megköve-
teljük! (Zaj.)

Polónyi Géza (a padra csap): Aki nem tiszteli a magyar hazát, annak nem! Én nem szövetkezem velük! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Ráth Endre: Az ilyenekkel mi sem szövetkezünk. Hallotta Batthyány nyilatkozatát, — nem engedjük meg, hogy ismét keverjék a dolgot. (Nagy zaj.)

Sümei Vilmos: Mi nem tárgyaltunk a szocialistákkal! Polónyi ur volt ott Bokányinál az Orientben, nem mi! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: De a vezérő bizottság megbizásából! (Nagy zaj.)

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Polónyitól nem fogadunk el tanítást! Menjen a másik oldalra! (Zaj.)

Elnök: Én kérem Polónyi Géza képviselő urat, hogy közbeszólásaival ne zavarja a tanácskozást.

Huszár Károly: Az én beszédemnek, fellépésemnek egyedüli tendenciája az volt...

Eitner Zsigmond: A gyanúsítás!

Huszár Károly (sárvári): ... hogy nem vagyok hajlandó a magyarországi szocialdemokraták elleni agitációt beszüntetni...

Gróf Batthyány Tivadar: Mi sem!

Huszár Károly: ... amíg ők nem szüntetik be a tulajdon, az állam és a társadalmi rend elleni agitációt. (Nagy zaj. Helyeslés balfelől.) Ha az urak kíváncsiak lettek volna, hogy a szocialdemokrata tábor vezetőségének mi a véleménye...

Elnök (cseppet): Huszár Károly képviselő urat figyelmezteti, ha tovább is így folytatja, kénytelen lesz tőle a szót megvonni. (Helyeslés jobbfelől.)

Huszár Károly: Én csak az ellen akarok tiltakozni, hogy gróf Batthyány Tivadar beszéde elején „gyanúsítás“, „ocsmányság“, „aljas vádakat“ és ilyen kifejezéseket használt... (Felkiáltások a baloldalon: Nem mondta önre!)

Bakonyi Samu: Szolidaritást vállal azokkal a vádakkal? (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Huszár Károly: En ezt konstatálni akarom, mert nem akarok a külvilág előtt úgy állni, mintha gróf Batthyány Tivadar ezen kifejezéseket velem szemben használta volna.

Gróf Batthyány Tivadar: Dehogyan mondtam! **Huszár Károly:** En csak azért felelek, amit én magam mondtam. (Helyeslés balfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Miután a képviselőház határozata értelmében most a földmivelésügyi tárca feletti vitát félbe kell szakítanunk; mielőtt áttérnénk Szmrecsányi György képviselő ur indítványának indoklására, az ülést öt percre felfüggesztem.

Szmrecsányi indítványa.

Berzeviczy Albert elnök újra megnyitja az ülést.

Szmrecsányi György megindokolja az összeférhetlenségi törvény eltörlése tárgyában bejegyzett indítványát. Ismertette az összeférhetlenségi törvény létesülésének körülményeit és az ugynevezett „közgazdasági tevékenység” ellen akkoriban fölébredt közhangulatot. A kijárásiok voltak divatban minden vasuti koncessziójánál, ahol kormánypárti képviselők fejezködtek.

Sándor Pál: Ellenzékiek is!

Szmrecsányi György utal arra, hogy nem volt bank, amelynek képviselője nem ült volna a Házban, hogy maguknak a vállalatoknak indokolatlan előnyöket járjanak ki. Ennek a helyzetnek a visszasszűrését és fonákosságát nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypártban is átértékelték kiváló férfiak és Széll Kálmán miniszterelnöksége idején erőlyesen sikra szálltak a közélet purifikációja érdekében. Ezt kívánta pozsonyi beszámolójában Szilágyi Dezső is. A szabadelpvűpártban gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar a legnagyobb lelkesedéssel csatlakoztak Szilágyi Dezsőhöz. Évekig tartott a tusa s végre a purifikálók győztek és beterveztették az összeférhetlenségi törvényjavaslat. A törvény létrejött s az inkompatibilisok részben önként, részben az összeférhetlenségi részuri ítélete alapján félreálltak. Rámutat Lánzy Leóra, Chorin Ferenczre, Madarassy-Beck Marcellre, Gajári Ödönre, Benke Gyulára, akik részben önként, részben a zsüri határozata értelmében törvénytisztelően félreálltak. Ezt a törvénytisztelet gyakorlatát a mostani többségnek nem látja, mert oly gyakorlatot lát, amely megingatja a törvény tisztelete iránti hitet. Utal a legutóbbi két esetre, amely a törvény flagrans megsértése.

Felkiáltások a jobboldalon: Bizottság döntött s nem a többség!

Szmrecsányi György rámutat arra, hogy a kisorsolások közt a kormánypártiak vannak többségben. Tudja, hogy a zsüri ítélete meg nem támadható.

Nagy Sándor: S mégis támadja!

Szmrecsányi György a két esettel csupán azért foglalkozik, hogy rámutasson a törvénynek felesleges voltára.

Sándor Pál: Bizony, felesleges!

Nagy Sándor: Hát a koalíció alatt mi volt! **Szmrecsányi György** azt feleli, hogy adatok alapján azokat is szívesen leleplezi. Ismerteti a Lévy Lajos báró elleni összeférhetlenségi ügyet. A Poolban egyesült hajóstársaságok öt év óta házeltek a belügyminiszteriumban a szállítási engedély megadása érdekében. A belügyminiszternek óvatosan kell eljárnia ilyen fontos kérdésben, számos szempontot kell figyelembe vennie. Hatalmas szállítóvállalatokról van szó, amelyek óriási tőkájúkkal politikai befolyásokra tesznek szert. Így például a Hamburg—Amerika Line vezetője országában kereskedelmi szempontokban vezető befolyással bír. E vállalatok külföldi diplomáciai közvetítést is tudnak érvényesíteni. Természetes, hogy ilyen körülmények közt a belügyminiszterre nézve nehéz volt a döntés.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Nem!

Szmrecsányi György elmondja, hogy értesült arról, hogy a belügyminiszteriumban tartott tanácskozáson részt vett báró Lévy Lajos is, mint a Hamburg—Amerika Line igazgató-tanácsosa.

Felkiáltások balról: Abszurdum!

Szmrecsányi György ez alapon jelentette be Lévy ellen az összeférhetlenségi. Ezután ismertette a Pool-szerződés lényegét. Elnök kizárólagos koncesszió adásáról és pedig hasznóhajtóról van szó.

Elnök figyelmezteti Szmrecsányit, hogy ő maga is beismerte, hogy az összeférhetlenségi jury ítélete megtámadhatatlan.

Felkiáltások balról: Csak indokol!

Elnök: Az elméletet azonban nem tartja meg s a hozott döntés revíziójába becsúszkodik. Ezt a házszabályok nem engedik meg.

Szmrecsányi György kijelenti, hogy öt indítványának megtételére a két törvénytelen döntés indította. Indítványát ezeknek ismertetése nélkül hogyan indokolja? (Igaz van! a néppárton.)

Elnök utal arra, hogy eskü alatt kiküldött független bizottság ítélkezését minden képviselő respektálni tartozik.

Szmrecsányi György igéri, hogy többet a jury döntését még csak említeni sem fogja. Ismerteti az összeférhetlenségi törvény megfelelő szakaszait, amelyek megállapítják az összeférhetlenség tényét azokra, akik ily közbenjárásnál érdekelve vannak. A belügyminiszter az összeférhetlenségi állandó bizottság kérdésére azt jelentette ki, hogy Lévy nem járt közbe, de a december 6-iki tanácskozáson részt vett, mint érdekelt fél. Kiemeli, hogy a kivándorlási bizottság előtt a Pool-szerződés előadója báró Lévy Lajos volt.

Felkiáltások balról: Hallatlan dolog!

Szmrecsányi György folytatja: 1867 óta példa nem volt, hogy egy hajóvállalat fizetett ügynöke ajánlja elfogadásra társulatának szerződését.

Felkiáltások a néppárton: Hallatlan! Disznóság!

Szmrecsányi György: Lévy, mint a vállalat fizetett embere, erkölcsi összeférhetlenségi helyzetbe jutott magával. Ez nem szépséghiba, ez ciznizmus, amely ellen a végletekig menő ellentállás is indokolt. Rátér a gróf Széchenyi Emil-féle összeférhetlenségi ügyre. Itt még hajlandó lett volna jóakaratu lelkiismereti bírálattal konstatálni, hogy nincs összeférhetlenség, mert nem általa kötött szerződésről van szó. De a törvény szellemében mégis összeférhetlen, mert bérleti szerződésben van a katonai kincstárral. Ez esetekkel bizonyítja, hogy a törvénytellen ellenkező gyakorlatról van szó s hogy ismét a régi irányzat kapott lábra. Itt egy széles alapokra fektetett közkereseti társaság alakulásáról van szó. Az indítványát azért terjesztette be s azért akarja a törvényt eltörölni, mert azt látja, hogy itt a törvényt legyőzi a pártfegyelem s nem akarja engedni, hogy egy hatalmi túltengésben leledző párt a törvény tekintélyét lejárássa. (Nagy zaj és felkiáltások jobbról: Rendrel!)

Elnök: Figyelmezteti, hogy egy párttól ily sértőleg nyilatkozni nem szabad. (Zaj.)

Szmrecsányi György: Minthogy ereje és hatalma nincs, hogy ezt az irányt a jövőben is megakadályozza; sokkal jobb lesz, ha legalább a látszatot megőrizzük és elteresszük az utból azt az alkalmatlan törvényt. (Helyeslés a baloldalon.) Nyilvánvaló, hogy a régi felfogás igyekszik itt magának utat törni. Ne feszélyezze önmagát semmi, menjenek neki, gázoljanak rá a törvényre. (Helyeslés a baloldalon. Zaj jobbról.)

Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter: (Szmrecsányi felé a terem közepére megy.) Ez nem járja! Kikerjünk magunknak! (Zaj.)

Nagy Sándor Ezt nem tűrjük! (Nagy zaj.)

Hajós Kálmán: Micsoda beszéd ez? Ne gyanusitgasson egy pártot! Impertinencia így beszélni egy párttól. (Nagy zaj.)

Elnök: Rendreutasítom Szmrecsányi képviselő urat! (Nagy zaj.)

Szmrecsányi György az igazságügyi bizottsághoz kéri utasítani indítványát, hadd lássa az ország közvéleménye, milyen dolgok történnek Magyarországon. (Élénk helyeslés és éljenzés a baloldalon.)

A miniszterelnök.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök nem találja helyénvalónak Szmrecsányi indítványának elfogadását. Az ő beszédének bírálatába nem bocsátkozik, mert nem akar ugyanabba a hibába esni, amelybe Szmrecsányi esett. Röviden visszautasítja Szmrecsányi vádját, amelylyel a pártot illette, amikor nem a párt dönt a zsüri kisorsolása felett, hanem a sors. A zsüri tagjai esküt tesznek s tükösan szavaznak. Pártbefolyás tehát nem érvényesül a döntésben. Nem vonja kétségbe, hogy az összeférhetlenségi törvény nem eléggé világos és szükséges lesz annak revíziója is. De azt az indítványt, hogy hatályon kívül helyezzessék már csak az indoklásánál fogva is, nem fogadja el. (Élénk helyeslés jobbról.)

Elnök: Következik a szavazás.

A Ház többsége elvetette Szmrecsányi indítványának napirendre tüzését.

Következik az interpellációk.

Az osztálysorsjáték.

Huszár Károly terjeszti elő interpellációját az osztálysorsjáték elárúsító irodák visszaéléseiről. Ezek a főelárusítók jogosulatlan előnyöket szereznek. A kifizetések körül visszaélések vannak. Egész irodalma van már e visszaéléseknek. A legjobb esetben kényszerregegyezés útján jutnak a nyerők pénzhez. Eseteket sorol fel. Egy Faragó nevű embernek a Kis Károly és Társa cég nem akarta kifizetni a nyereséget. A Gaedicke-féle bank egy Róna János nevű embernek azt írta, hogy a legkisebb nyeresémet nyerte, holott sorsjegyét főnyeresémmel húzták ki.

Papp Géza: Ez nem tartozik élénk! Ott a bíróság!

Huszár Károly utal arra, hogy a nyerő embereket kényszerregegyezésre kényszerítik főelárusítók,

hogy maguknak ezzel illetéktelen hasznot szerezzenek. Az osztálysorsjáték-elárusítók a sorsjegy árát csetleges szabálytalan elküldés esetén csak akkor küldik vissza, ha a sorsjegy nyer. Ha veszít, ezt sohasem teszik meg. Utal arra, hogy a bizományosok a sorsjegyekkel a külföldön visszaéléseket követtek el. Az is visszaélés, hogy az igazgatóság még az utolsó sorsjegyeken is Lukács pénzügyminiszter szerepeltette. Lukács László a cégkönyvben még ma is úgy szerepel, mint igazgató s cégjegyző, holott már ezt a minőségét megszüntette. Ezek után előterjesztette interpellációját, amelyben felhívja a pénzügyminiszter figyelmét a visszaélésekre. (Helyeslés a baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter nyomban válaszol. Kijelentette, hogy van tudomása arról az esetről, amely Huszár interpellációjának megtételére készítette. Nem tartja helyesnek, hogy bírói eljárás alapját képező ügy itt pertraktáltassék. Az ügy azonban a felek közt befejeztetett s már nem bírói eljárás tárgya. Nem vonja kétségbe, hogy a panaszlók teljes jóhiszeműséggel adják elő panaszaikat, de mégsem lehet azokat szentírásnak venni s ezért sokkal helyesebb ez ügyeket a magunk rendes útjára terelni. Az illető fél először forduljon az igazgatósághoz, amely nem a főelárusítókkal, hanem inkább a felekkel azonosítja magát, vagy forduljon a pénzügyminiszteriumhoz, amely szigoruan kezeli az ügyeket, vagy forduljon a bírósághoz. Utal a múlt évben kibocsátott szabályzatra, mely szerint az igazgatóság a legszigorubb ellenőrzést léptette életbe a főelárusítókkal szemben. Minden évben fordulnak elő kontroverz dolgok, de tömeges visszaélésekről beszélni nem lehet. Ami az osztálysorsjáték intézményét általánoságban illeti, nincs abban a helyzetben, hogy erő a jövedelemről, amely évi 7 millió, az állam lemondjon. De ha megszüntetnék is az osztálysorsjátékot, az emberek játékszenvedélye nem szűnne meg. Az osztálysorsjáték a lutri intézményét szüntette meg. Ezzel elérték, hogy nem a legszerényebb néposztály játszik, hanem egy magasabb klasszis. Ami a visszaélések megszüntetését illeti, a korrektívumnak annyi módja van, hogy aki igénybe veszi, biztos lehet, hogy igazsága érvényesül. Az igazgatóság s a miniszterium a legszigorubbban jár el s így utasította a főelárusítókat, hogy ne küldjenek megbízottakat a nyerőkhöz, mert ebből keletkezik a legtöbb baj. Ami a cégjegyzést illeti, szűlő neve már ki van törölve a cégkönyvből. A kéredelemről nem az igazgatóság, hanem a cég-hivatal tehet. Kéri válasznak tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

Az ülést két óra után ért véget.

Budapest, május 10.

Báró Veresanin lemondása. Szerajevéből jelentik, hogy *Veresanin* tartományi főnök lemondását a király elfogadta. A lapok külön kiadásokban közölték a lakossággal ezt az eseményt, amely nagy szenzációt keltett. Mint jól beavatott helyről közlik, *Potiorek* Oszkár gyalogsági tábornokot szemelték ki Bosznia-Hercegovina országos kormányának főnökévé.

Apponyi egyetemi tanársága. A M—g arról értesül, hogy gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter az egyetemi tanácsnak gróf *Apponyi* Albert kinevezése iránti felterjesztését már legközelebb visszaküldi az egyetem tanácsának, a *Concha* Győző, *Láng* Lajos, *Plósz* Sándor és *Schwarz* Gyula által aláírt és a kari ülésen előterjesztett kisebbségi véleményben foglaltak figyelembevételére végett. A kisebbségi vélemény odakonkludál, hogy az egyetemi tanács ne foglaljon állást a közjogi tanszék betöltésére körül, hanem bizza az előterjesztés megtételét a vallás- és közoktatásügyi miniszterre. A visszaküldésről szóló hír még megerősítésre szorul.

A kivándorlási irodák. A képviselőház kivándorlási bizottsága ma délután *Dániel* Gábor elnök-lésével *Jakabffy* és *Horváth* belügyi államtitkárok részvételével ülést tartott. Napirenden volt a belügyminiszternek a kivándorlási törvény 11. szakasza alapján a ház elé terjesztendő jelentése a kivándorlási irodák tárgyában. A belügyminiszter ugyanis az 1909. évi 2. t.-cz. 5. szakasza alapján a Cunard magyar-amerikai vonalon Fiume kikötőben történő kivándorlást Csáktornyán kívül Páncsova, Ujvidék, Gombos és Gyékényes határállomásokon is megengedte. Báró *Lévy* Lajos, a bizottság előadója hosszabb időre Amerikába készülvén távozni és így előadói tisztének eleget nem tehetvén, a jelentést *Kostyal* Miklós ismertette, akinek javaslatához képest a bizottság a belügyminiszter jelentést tudomásul vette.

Folyosói politika.

— Két lovagias ügy. —

Izgalmak a t. Házban.

Budapest, május 10.

A képviselőház csendes, nyugalmas tárgyalásait ma váratlanul heves és izgalmas jelenetek tették zajossá. Különösen két momentum izgatta fel a képviselőket: gróf Batthyány Tivadar beszéde, amelyben a Justh-párt és a szociálisták szövetségével foglalkozott és Szmracsányi György néppárti képviselőnek az az indoklása, amelylyel az összeférhetlenségi törvény eltörlésére vonatkozó javaslatát kísérette. Az izgalmak természetesen átcsaptak a Ház folyosójára is, ahol heves viták és éles szóváltásokban nyertek befejezést.

A Justh-párt és a szociálisták szövetségéből Polónyi Géza próbált az ő saját külön rejtett céljaira tökélt kovácsolni és így a szóváltások központja ő volt. Az összeférhetlenségi-afférból folyó kavargásban azonban Szmracsányi György maga állt be szavaiért és viselte azok következményeit. Pro és kontra természetesen több összeszólalkozás és affér keletkezett, mert hiszen régi dolog, hogy egyik afférból következik a másik és így esett, hogy mire a képviselőház ülésének vége lett, két lovagias ügyben is tárgyaltak a prábajsegédek.

A folyosói izgalmakról és a keletkezett afférokrol részletes tudósításunk a következő:

Vihar Polónyi körül.

Batthyány Tivadar beszédének azt a részét, amelyben a Justh-párt és a szociálisták együttműködését ismertette, a legkülönbözőbb kommentárokkal kísérték a képviselőház tagjai. Különösen Polónyi Géza járt elől jó példával a megjegyzések tételében és arra törekedett, hogy a szociálistákkal való együttműködés minél kedvezőtlenebb színben tüntesse fel a Justh-pártra nézve s minél jobban kiélezze azt az ellentétet, amely ebben a kérdésben a Justh-pártot a többi pártoktól elválasztja.

Polónyi már az ülésteremben több maliciózus megjegyzést tett, amiért a Justh-párti képviselők Batthyány beszéde után a képviselőház folyosóján élénken megtámadták.

— Nem fogjuk tűrni, — kiáltották a Justh-pártiak, — hogy Polónyi folyton egyenetlenséget szitson közöttünk. Ez méregkeverés! Le kell számolni vele!

Gróf Batthyány Pál haragosan mondotta: — Polónyit el kell szigetelni a párttól. Ez így nem maradhat.

— Polónyi Géza fölindultan válaszolt:

— Igenis, még egyszer kijelentem, hogy nemzetközieseknek nem adok szavazati jogot! Aki nem hű polgára a hazának, azzal szemben minden tekintet megszűnik!

Sümei Vilmos rátámadt Polónyira!

— Hiszen az Orientben te tárgyaltál Bokányiékkel!

— Holnap — szolt Polónyi indulatosan Sümei Vilmoshoz — majd a Ház nyílt ülésén fogom megkérdezni, mire céloztál azzal, hogy az Orientben jártam Bokányinál.

— Ma is megmondom, — felelte Sümei. — A darabontvilág idején tárgyaltál a szociáldemokrata pártvezetőséggel!

— Én a vezérő-bizottság nevében tárgyaltam, — mondta Polónyi. — Azzal a kérdéssel fordultam az szociáldemokratákhoz, hogy hajlandók-e segíteni nekünk a magyar nemzeti állam kiépítésében? Tagadó választ kaptam s erre megszakítottam velük az érintkezést. De szövetséget ti kötöttetek.

— Ez nem szövetség! — kiáltott Polónyira hevesen gróf Batthyány Tivadar.

Polónyi vállalt vont:

— Szóval: olyan gyerek, aki megvan, de se apja, se neve...

A hangulat egyre izzóbb és a vitaközös egyre élesebb kezdett lenni, amikor a figyelem váratlanul elterelődött Polónyiról és az így ke-

letkezett vihar csattanója nem Polónyit, hanem Györffy Gyula Justh-párti képviselőt találta el, aki Polónyi pártjára kelt.

— Igazán nem szabad — mondotta Györffy — túlzásba vinni a dolgot. Határt kell szabni a szociálistákkal való szövetségnek. Nemzetközieseknek nem lehet szavazati jogot adni. Én semmiházi bitangoknak jogot nem adok.

Kun Béla és Mádi-Kovács János indulatosan támadtak rá Györffyre: Mádi-Kovács ezt kiáltotta:

— Az nem helyes, hogy te folyton támadsz minket. Ezt kikérjük magunknak. Az ülésteremben is ellenségeinkkel tartottál. Így okosabb lesz, ha kilépsz a pártból.

Györffy felkapta a fejét:

— Én meg azt kérem ki, hogy engem kitessékkeljete. Csak a lelkiismeretemre hallgatók, hogy meddig maradjak, vagy mikor lépjek ki!

De egyszerre hárman is rátámadtak a függetlenségi képviselők közül:

— Ha így viselkedel, okosabb, ha kilépsz!

A veszekedés még egy darabig tartott, végre báró Manndorff Géza lecsendesítette a pörlekedőket.

A Polónyival való vitaközös még tovább tartott s gróf Károlyi Mihály közben ezt a megjegyzést tette:

— Polónyinak teljesen igaza van.

— Holnap majd kifejtem a Házban a dolgot, — mondotta erre Polónyi, — előadom, mit beszéltem Bokányiékkel. — Majd a Justh-pártiakhoz fordulva így folytatta: Aztán majd ti is mondjátok meg, mit tárgyalatok velük.

A Justh-pártiak hevesen tiltakoztak:

— Mi nem tárgyaltunk Bokányiékkel!

Héderváry Lehel, Baross János s más Kosuth-párti képviselők, akik eddig néma tanúi voltak a veszekedésnek, azt mondták erre, hogy Justhéknek tárgyalniok kellett Bokányiékkel, másképp nem jöhetett volna létre a szövetség.

A vitaközös még egy ideig zajossá tette a folyosót. Azzal végződött, hogy a Justh-pártiak kibékültek egymással és Csuha János is kijelentette, hogy a mai jelenetek hatása alatt megmarad a párt kötelékében.

Két affér.

Szmracsányi György néppárti képviselő a Ház mai ülésén okolta meg az összeférhetlenségi törvény eltörlését célzó javaslatát. Ezt az indoklást azonban a munkapárton nem szívesen hallották és lépten-nyomon tiltakoztak is ellene. Mikor azután Szmracsányi beszédének a részéhez ért, amelyben a munkapárt törvényesítését tette szóvá, a munkapárton elemmentáris erővel tört ki a vihar.

— Csak haladjanak önök, — mondotta — tovább ezen az uton, tiporják lábba a törvényt, itt már minden szabad!

A munkapárton óriási kavargás támadt erre. Többen megbotránkozva fölugrottak helyükről. Idősb Erdélyi Sándor fölkel, indulatosan eldobta irományait s kiment a teremből. Nagy Sándor és Hajós Kálmán az öklével fenyegette Szmracsányit és Hajós Kálmán ezt kiáltotta feléje:

— Impertinencia ilyet mondani!

Most az ellenzék is kiabálni kezdett; a munkapárt részéről sokan a terem közepére tódultak s ott tiltakoztak Szmracsányi szavai ellen. Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter is erősen méltatlankodott s tiltakozva mondotta:

— Mi nem tiporjuk lábba a törvényt. Ilyet igazán nem volna szabad mondani.

Szmracsányi ezután befejezte beszédét és nyomban megbizta gróf Károlyi Mihályt és Rakovszky Bélát, hogy Hajóstól elégtételt szerezzenek. A két megbizott a jobb oldalon ülő kormánypártihoz ment, amikor váratlanul újabb affér támadt.

Amikor ugyanis a két képviselő a jobb oldalra ért és felhívta Hajóst, hogy megbizottait nevezze meg, a Hajós Kálmán mellett lévő csoportban hangosan beszélt Nagy Sándor munkapárti képviselő.

Nagy Sándor beszélgetéséből kihallatszott ez:

— Károlyi Sándor! Károlyi Sándor!

— Mit mondanak itt Károlyi Sándorról? — kérdezte gróf Károlyi Mihály.

— Hát gróf Károlyi Sándor, amikor tíz forintjával adta el a telkeket a Máv. főműhelyének Ujpesten! — szolt Nagy Sándor.

— Kikérem magamnak, — replikázott most hevesen Károlyi Mihály — hogy Károlyi Sándorról ilyen hangon beszéljen.

— Semmi közöm az urhoz! — felelt vissza Nagy Sándor.

— Én Károlyi Mihály vagyok.

— Nagy Sándor vagyok.

— Kikérem magamnak, ismétlem, hogy Károlyi Sándorról ilyesmit mondjon.

— Ne kérjen ki magának semmit, semmi közöm önhöz.

— Jöjjen ki!

— Majd ha nekem tetszik, kimegyek. Nekem ne parancsolgasson!

— Majd találok rá módot, hogy rákény-

szerítsem. Gróf Károlyi Mihály ezzel kiment a teremből és most már ő is segédek után nézett. Gróf Esterházy Mórictól és Beöthy Lászlótól kérte fel, hogy Nagy Sándort provokálják, ami mindjárt a Ház ülése alatt meg is történt. Nagy Sándor ifjabb Erdélyi Sándort és gróf Haller Józsefet nevezte meg megbizottaiul, akik nyomban érintkezésbe léptek gróf Károlyi segédeivel és megkezdték a tárgyalásokat.

Ugyancsak összeültek a segédek a Szmracsányi-Hajós-ügyben is, amelynél Hajós Kálmán részéről báró Solymossy Odön és Telegdy József munkapárti képviselők segédkeztek.

A két affér érthető izgalmat keltett a Ház folyosóján és egészen elterelte a figyelmet a vita további folytatásáról. A képviselők csak az afférekrol beszéltek és azok hatása alatt is oszlottak szét.

Gróf Károlyi és Nagy Sándor.

Gróf Károlyi Mihály és Nagy Sándor országgyűlési képviselők közt felmerült ügyet békésen intézték el; a két fél megbizottai a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv, amely felvétel 1911. évi május 10-én az Országos Kaszinó helyiségében Károlyi Mihály és dr. Nagy Sándor urak között felmerült ügyben. Beöthy László és gróf Esterházy Mórictól mint gróf Károlyi Mihály megbizottai felük nevében magyarázatot, illetve elégtételt kérnek dr. Nagy Sándortól az általa a képviselőház mai ülésén néhai gróf Károlyi Sándor nevével kapcsolatban tett köbeszólásáért. Gróf Haller József és dr. Erdélyi Sándor, mint Nagy Sándor megbizottai felük nevében kijelentik, hogy a kérdéses köbeszólást felük csakis a pártoknak az összeférhetlenségi törvény értelmezése, illetve alkalmazása tekintetében régebben fennállott fefogása jellemzésül használta és egyáltalában nem volt szándékában néhai gróf Károlyi Sándor emléket a legtávolabbról is érinteni, vagy eljárását bármi irányban bírálat tárgyává tenni. Ezen kijelentés után mindkét fél megbizottai kölcsönösen megállapítják, hogy felük fellépésével sértés nem történt, miért is további eljárásnak helye nincs és így az ügyet mindkét fél részéről befejezettnek nyilváníják. Km. Beöthy László sk., gróf Esterházy Mórict sk., mint gróf Károlyi Mihály megbizottai, dr. gróf Haller József sk., dr. Erdélyi Sándor sk., mint dr. Nagy Sándor megbizottai.

A Szmracsányi-Hajós párbaj.

A Szmracsányi György és Hajós Kálmán között felmerült incidens a segédek nem tudták békésen elintézni, hanem kardpárbajban állapodtak meg. Rakovszky Béla még a Házban értesítette erről felét, Szmracsányit s egyben hozzátette:

— Teremről majd gondoskodunk mi, te meg gondoskodj orvosról.

— Honnan vegyek én orvost? — válaszolta az atléta természetű néppárti honatya, — igazán jobb lenne, ha arról is ti gondoskodnátok.

— Na jó, talán gróf Károlyi vagy Fodor mester tud egy ügyes orvost, de azért te is csak érdeklődj utána, mert ez nem biztos.

Ezzel elváltak. A párbaj színhelyéül Fodor

Károly tágas vívótermét szemelték, időpontul pedig délutáni hat óra volt kitűzve. A felek pontosan megérkeztek s ekkor általános derűtlenségre kitűnt, hogy egész szokatlanul négy orvos is van jelen. Merő előrelátásból Szmracsányi is, Rakovszky is, gróf Károlyi is, Fodor mester is gondoskodott egy-egy doktorról. Hamarjában akár egy medikus-gyűlést vagy konziliumot is tarthattak volna.

A szekundánsok, báró *Solymossy* Odön meg *Zalán* Gyula (akiknek helyét azonban *Kánitz* Géza és *Fuchs* Jenő foglalták el) Hajós részéről és gróf *Károlyi* Mihály meg *Rakovszky* Béla Szmracsányi részéről abban állapodtak meg, hogy a vezető-segéd tisztét a kiválon tekintélyes szakáru *Rakovszkyra* bízzák, akiben különben is sok van a spanyol grandok és francia márkik föllépéséből. Az egykori jeles perzsiai diplomata fontos szerepét igen komolyan fogta föl. Hosszu, fekete szalonkabátban jött s olyan ünnepies volt, mint egy főpap, s komor, mint a végzet angyala. Fekete keztyűs kezében ott szorongatta czilinderét, miközben a felállított felekhez hosszabb beszédet intézett. Mert ő nem sablon-ember. Nem elégedett meg a szokásos, rövid békitő-formula elmondásával, nem, ő ezt a kínálkozó pompás alkalmat nem akarta elszalasztani, amikor apostolkodhatik. És szónokolt, öt-hat nerczen keresztül... A gyönyörű szavak csak úgy hömpölyögtek keneteljes ajkairól szépen ápolt szakállának fodraiba. A lenyugvó nap kíváncsian bekandikáló aranyvörös sugarai glóriával fonták körül és ő beszélt... Hogy mit? — azt senkinek sem tudta. Talán ismét is mormolt. A felek rezignáltan hallgatták, a segítők és orvosok tanácstalannul néztek körül. Egyszerre csak kivülről, egyik mellékteremből, ahol a párbaikibezek szoktak tartózkodni, *Landauer* Béla, a néppárt kültagja elvesztvén türelmét, bekiáltott *Rakovszky*nak:

— Helyes! Nagyon helyes!

Ez a váratlan helyeslés azután magához térítette *Rakovszky*t s végre összeeresztette a szemben álló feleket.

Szmracsányi hevesen támadott. Hajós ügyesen védekezett, de hiába, mert Szmracsányi, aki nála magasabb és erősebb, végre is beadott neki egy primvágást, amely a Hajós homlokát érte s a jobb szemét is irritálta. Dr. *Lumniczser* és dr. *Borszék*y orvosok nyomban megvizsgálták a sérülést. Egész könnyű természetű horzsolást konstataáltak, amelyet betapasztottak, de mégis kimondták a harcoképtelenséget a szem-irritáció miatt s erre a segítők lefejezetten nyilvánították az alig másfél perces viaskodást. A felek ezután kibékültek s megbocsátani immár csak *Rakovszky* hosszú beszédét nem tudták. Szmracsányi sértetlenül, Hajós pedig, mint az összeférhetlenség vértanúja, a maga lábán távozott Fodor vívóterméből.

KÜLFÖLD.

A török miniszterválság. Közoktatásügyi miniszternek, *Abdur Rahman* szenátort, volt közoktatásügyi minisztert jelölik, aki a török birodalom hivatalos történetírója. Hire jár, hogy a nagyvezér által eddig betöltött közoktatásügyi minisztérium tárcáját is külön fogják betölteni, s erre *Subhi* városi prefektust jelölik. Bár kormánykörökben a válságot az üresedésben lévő tárcák betöltésével elintézték tekintik, mégis más miniszterek lemondásáról is hírek kerülnek forgalomba. Egyes körökben a rekonstruált Hakk-minisztériumot átmeneti kabinetnek tekintik, amelynek helyébe még s parlamenti ülészek bezárása előtt új kormány kerül.

Orosz flottaépítés. A Daily Telegraph értesülése szerint egyenesen a császár személyes kezdeményezésére történt, hogy a flottaépítéssel az orosz kormány egy angol-francia szindikátust bízott meg, amely francia kapitálisztákból és angol *Wickers* and *Maxim*-cégből áll. A francia csoport vezetője a látársaságnak egyik volt elnöke. A szerződést, amelynek értelmében a hadihajókat a Fekete-tenger mellékén fekvő *Nikolajewskben* hazai anyagokból és orosz munkások alkalmazásával kell építeni, a jövő héten Párisban fogják aláírni. A tárgyalások már egy év óta folynak és a császár

ját megbízottja által átvizsgáltatta a szerződést, aztán hozzájárult.

Beteg orosz miniszter. Ruchlow közlekedési miniszter súlyosan megbetegedett és kénytelen volt hosszabb szabadságot venni, hogy délvidekre utazhassék.

Juarez a fölkelők kezében.

— Uj harcok Mexikóban. —

(Budapest, május 10.)

A nevezetes határszéli város, melynek a megtámadásával a fölkelők olyan sokáig vártak, *Juarez a fölkelők kezében van.* Ma megújultak a harcok és azzal végződtek, hogy a kormány-csapatok kivonultak a városból. A két nap előtti béke hírek után ez meglepetést hozott a világnak; úgy látszik, hogy *Madero* elvesztette hatalmát a fölkelők fölött, ami nem kevés aggodalmat okoz Washingtonban.

Hireink a következők:

Juarez elfoglalása.

El Paso, május 10.

A Juarez ellen intézett támadásból elkecseregedett és kétségbeesett utcai harcok kezdődtek ki. A fölkelők a főutakon minden oldalról benyomultak és mitsem törődtek a sáncokkal. A védők az ablakokból és a házak ajtóiból tüzeltek. A parancsnok a főutakon és az utca keresztvezéseinél gépfegyvereket állított fel. A védők a város dombos részeire vonultak vissza. A halottak számát 309-re becsülik. Ezek között volna 15 észak-amerikai polgár is, kik résztvettek a harcokban. *Steever* ezredes utasítást kapott, hogy tegyen meg minden telhetőt a semlegességi törvények keretei között, hogy amerikaiakat távol tartson a harctól. Majdnem minden háznak tetőzetén számsz néző gyűlt össze, hogy tanuja legyen a látványosságnak.

Newyork, május 10.

Associated Press jelenti El Paso-ból: A fölkelők Juarez városát följújtották. Miután erős szél fújt, a tűz gyorsan terjedt. A lángok mért-földekre ellátszanak. A fölkelők folytatják a harcot.

Washington, május 10.

Az a körülmény, hogy *Madero* talán elvesztette az uralmat a félig szervezett fölkelők fölött, itt a legnagyobb nyugtalanságot okozza.

Washington, május 10.

Mint San Dlago-ból (Kalifornia) jelentik, a fölkelők *Pia Yuana* mexikói határvárosát, amelyet elfoglaltak, tegnap följújtották. A kifejlesztett harcban mindkét oldalról nagy veszteségeket szenvedtek.

Uj harcok.

El Paso, május 10.

A juarezi fölkelők által tegnap történt gyújtogatás folytán a város egész éjjel égett és a tűz csak ma szürkületkor szűnt meg.

Washington, május 10.

Mint Laredóból (Texas) jelentik *Conception del Oro* körül harc volt. A szövetségi csapatokból álló őrség hír szerint 50 embert veszített.

Newyork, május 10.

El Pasóból érkező jelentés szerint Juarez városa körül a harc megújult. A fölkelők dinamitbomrákkal lönek.

El Paso, május 10.

A szövetségi csapatok kivonultak Juarez-ból, miután a fölkelők a templomot és a védők utolsó pozícióját is meghódították. A tönkrementek foglyait a fölkelők kiszabadították.

El Paso, május 10.

A szövetségi csapatok *Auga Prietát* is kiürítették.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szervezősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Wagner Richárd gyermekkoráról.

— A mester önéletrajzából. —

A müncheni *Bruckmann* F. cég kiadásában most jelent meg *Wagner* Richárd „Mein Leben” című két kötetes önéletrajza, melynek főérdeme, hogy nem iparkodik szépitni, enyhíteni, hanem a maga meztelenségében mutatja be az eseményeket és az illusztris szerző jellemét.

Wagner 1866-ban, a müncheni viharos események után fogott íráshoz. Egy majdnem drámainak mondható változás ment végbe: királyi jóbaráttra tett szert, a „Tristan” előadása lehetővé vált. Ezek után: politikai intrikákba bonyolódott s ellenfelei támadtak, akik erősebbek voltak fejedelmi pártfogójánál. A királynak nem csak pénze olvadozott a lángész mellett, hanem koronája is. *Wagner* neknek támogatnia kellett s *Bülow* és *Cosima* követők.

Utóbbinak, feleségének, mondja el élete történetét. Ebből vesszük át gyermekéveinek leírását, amely a legszebb s olvasóinkra nézve azért is a legérdekesebbek, mert *Wagner* Richárd életének későbbi folyama többé-kevésbé általánosan ismeretes.

Wagner Richárd meglegen emlékszik meg mostohaatyjáról, *Geyer* Lajos festőről, költőről, színésztől. *Wagner* atyjának színházkedvelése hozta őt a családdal összekötésébe és az volt a missziója, hogy a háziasszonyt férje csapodárságúrt megvigasztalja. A kis Richárdot az ő nevére iratták az iskolába s tizennegyedik évéig viselte a *Geyer*, Richárd nevet.

„Legkorábbi gyermekkori emlékeim e mostoha-atyámhoz tapadnak s róla a színházhoz sikkannak át”, írja *Wagner*.

Látta mostoha atyját kísérteties, rémharabokban játszani s egy ízben ő maga is szerepelt, mint angyal, tetőtől talpig trikoba bujtatva, szárnyakkal a hátán. Ez a második atya akkor halt meg, amikor Richárd hét éves volt. Vonzón írja le a gyermekkori visszaemlékezések álomszerűségét. A többek közt, hogyan látogatta meg *Eislebenben* *Geyer* öreg anyját, aki elött eltöltölte fia halálát:

„A cseléd gondosan levette ruhámról a gyászflórt és azt mondta, hogy elteszi arra a közeli időre, amikor nagyanyám hal meg. Sokat kellett nagyanyámnál apámról beszélni. Halálának titkolása minden nehézség nélkül sikerült, annál is inkább, mert magamnak se volt arról tisztult fogalmam.

„Nagyanyám szobájának ablaka egy szűk udvarra nyílt. Körülötte szelid vörösbegyék röpködtek. Nagyon szerettem ezeket a madarakat és amikor a macska megette őket, sikerült ujakat fognom az erdőben. Ez nagyon tetszett neki; megszeretett és gondoskodott, hogy tisztán s rendesen öltözzem. Csakugyan rövid idő múlva meghalt és a félretett gyászfátyolt nyíltan viselhettem *Eislebenben*. Az udvari szoba bezárult és a vörösbegyék elröppentek előlem.”

Az ódon, kisszerű *Eisleben* gyakran fölbukkan álmodozásaiban. Ott látott költőtanácsosokat. Utánozta őket és azóta minduntalan voltak akrobatás hajlamai. Hiszen még a „Mesterdalnokok” komponálása után is megtörtént, hogy nagy örömeivel azzal adott kifejezést, hogy a fejére állt.

Anyjának három gyermeke ment a színházhoz. Richárd távol maradt a színészetből, pedig néhai mostohaatyja azt gondolta, hogy éppen belőle csinálhat valamit. Az anyját — egy pék leányát — így jellemzi *Wagner*: „Sajátságos keveréke a polgári-házias szorgoskodásnak és nagy szellemi fogékonyságnak, teljesen hiányzó alapos nevelés mellett.” Családjában a gyöngéd ömlengések, enyélgések, hízlegések nem voltak szokásosak, ellenkezőleg inkább egy bizonyos heves, izgatott, hangos tónus uralkodott. Ma úgy mondják, hogy „ideges család” volt.

Az érzékeny lelkiéletű fia feltűnően félt a kísértettől. A színpadon is leginkább az vonzotta, ami fantasztikus és borzalmas volt. A színházban mindent titokzatosnak, „kísértetiesen érdekesnek” látott: a kulisszát, a színpadi jelmezt, kellékeket:

ekek érintése is már bizonyos félős, heves szivdobbogást okozott neki.

Tizenkétéves korában jelentkezett a költői hajlam. Egy iskolatársának halálára írott költeménye nagy feltűnést keltett a családban. A drezdai „Kreuzschule“-ban mutatkoztak a „kamaszkor“ jelei és ekkor öbredezett benne az erotika: A tizenhároméves fiu egy este eszméletlen álmodást színelte, hogy a kosztadója házáat látogató leányok hizelgő ölelések közt lefektesék. A kis Parsival a tiúndérleányokkal játszott.

Még gyöngéd serdülő korban kellett családjától elszakadni, amely szétszóródva Prágában és Lipescében lakott. Ez a fiu elvadására vezetett. Rossz tanuló lett belőle s ismételtelen az a veszedelem fenyegette, hogy teljesen elzúllik.

A konfirmáció aktusa nem igen emelte benne az egyházi szertartások tiszteletét. És azért mégis, a kenyér és bor vételekor olyan borzongást érzett, hogy azontul kitért az áldozás elöl, míg a Parsivalban művészileg dolgozta fel ezt a magasztos cselekvést.

Lipescében még inkább hanyatlott a tanulás nívója. Ezt a sülyedést csak a tudós nagybátyja, Wagner Adolf társasága ellensúlyozta némileg. A fiu tőle tanult szabadgondolkozást, de amellet a kifejezés dagályosságát is.

Tizenöt éves volt, amikor első szomorujátékát, „Leubold és Adelaide“-ot írta. Ezt a darabot odahaza „családi drámának“ tekintették és az egész rokonság siránkozott, hogy a legintimebb családi ügyeket közzétette. Wagner e művet megzenésítésre szánta s hogy ez sikerüljön, szenvedélyesen zeneelméleti tanulmányokra vetette magát.

A lipesci egyetem szabad „studiosus musicæ“-je tovább is folytatta kicsépongásait. Míg egy nagy megrázkódtatás nem érte: kártyázott, vesztett, adósságokat csinált. S amikor már nem volt más menekvése, mindent meggyónt anyjának s ettől a pillanattól lezárult életének zabolátlan, vad szakasza a „tanulóévek“-et követték a — „vándorévek“.

TÁVIRATOK.

Közigazgatási reform Ausztriában.

Bécs, május 10.

A Neues Wiener Tagblatt értesülése szerint a Kormány legközelebb bizottságot fog kiküldeni az ismételtelen sürgetett közigazgatási reform tárgyalására. Ez a bizottság magas funkcionáriusokból fog állani. Az akció kezdeményezése és a bizottság egybehívása báró Bienerth miniszterelnökhöz intézendő császári kéziratral fog történni.

Fallières Brüsszelben.

Brüsszel, május 10.

Fallières elnök ma délelőtt az itteni francia egyesületek küldöttségeit fogadta és meglátogatta a francia iskolát. Délben a Laeken-kastélyban reggeli volt.

Brüsszel, május 10.

Fallières elnök tiszteletére délután a pálma és növényházban kerti ünnepélyt rendeztek. A király és Fallières elnök cerslet tartottak. Az ünnepélyen körülbelül ezer ember vett részt. A reggeli előtt a királyné Fallières elnököt magánlakosztályában audiencián fogadta, amely azonban csak néhány percig tartott.

Stolipin és a дума.

Pétervár, május 10.

Az ülésterem sűrűn megtelt. A páholyokban a kormány összes tagjai, valamint a diplomaták is megjelentek. Stolipin miniszterelnök válaszal a nyugati kormányzóságokban megalakított zemsztvo tárgyában hozzáintéztett interpellációra és a következőket fejti ki: Birodalomgyűlési beszéde után már kikristályosodott véleményekkel kellett harcolnia. Hivatkozik arra, hogy a dumának nincs formális joga interpellálni a minisztertanácsot. A dumának csak arra van joga, hogy esetleg elveszen olyan intézkedést, amely az alaptörvény 87. cikké alapján lett végrehajtva, ha azt a дума elő

terjesztik. Amidőn a minisztertanács a 87. cikkét alkalmazza, időszaki törvényhozó jogával élt. A törvényhozó intézmény nincs feljogosítva arra, hogy a másik törvényhozó intézmény felett ellenőrzést gyakoroljon. Eszerint nyilatkozatokat nem interpellációk alapján, hanem csak egy a дума elő vitt ügyben lehet tenni. A nyugati vidékeken nem kevésbé fontos a zemsztvók felállításása, mint az óhitűek kérdése és az orosz lakosság jogainak szükséges védelmét jelenti, mert az orosz lakosság nehéz időkben sohasem követett el árulást az állam ellen. A nem oroszok kiszorításáról ezen intézkedésnél nincs szó. A kormánynak két utja volt. Vagy benyújtja újból a javaslatot a dumában, hogy a felelősséget erre hárítsa, vagy magára vállalva a felelősséget, reális módon védelmezi meg politikánk orosz alapjait. A dumának politikai megfontolások alapján álló elhatározása előre bizonyos, de lelük mélyéig sokan érzik, hogy az uralkodó jóváhagyása, melylyel a zemsztvo-kérdésben a дума korábbi hazafias szándékait helyeselte, fiatal népképviselőtünknek, megszilárdítását, nem pedig gyengítését jelenti. (Tetszés jobbfelől.)

A francziák Marokkóban.

Madrid, május 10.

A Heraldo jelenti Tangerből: Madridból érkezett radio-telegramm szerint körülbelül 1000 kabil ma megtámadta Moinier tábornok seregét, aki azonban nagy veszteségeket okozva nekik, visszaverte őket.

London, május 10.

A Reuter-ügynökség jelenti Tangerből: A meghalla Fezből kitért, megverte a fölkéleket és elfoglalta Ndjala Faradji magaslatot.

Taurir, május 10.

A mult éjjel a Beni Makhaju törzs több embere átlépte a Muluja folyót és a Muluja jobb partján lévő Nerada francia tábor ellen támadást kísérelt meg, amely azonban kudarcot vallott. Michel hadnagy könnyen megsebesült.

Az albán lázadás.

Cettinje, május 10.

(Saját tudósítónktól.) A macedóniai harcztérről jön az a hír, hogy a lázadó arnauták között több olasz önkéntes is van.

Bécs, május 10.

(Saját tudósítónktól.) Ricciotti Garibaldi nyilatkozatot küldött a lapokhoz, amelyben közli, hogy az albániai keresztények és mohamedánok egyaránt biztosították őt, hogy Albánia északi és déli részén általános lázadás készül, erre ő szervezte az önkéntes csapatot és most 4130 olasz önkéntes áll készen, hogy Albániába vonuljon. Eddigél élelmiszer hiányában nem volt lehetséges az expedíció. Meg van győződve arról, hogy nem akad olasz hadihajó, amely fenéke furjon olyan szállítóhajót, amelyen az olasz önkéntesek mennek harczba az albánok nemes ügyéért.

Udsida, május 10.

A Meradabaque-i táborból jelentik, hogy hidászok a Muluja jobbpartjára szállították a szükséges anyagot, minek folytán az átkelés huszonnégy óra mulva lehetséges lesz. Egy felderítő-csapatnak kisebb összeütkezése volt. Fezből két rekka érkezett a francia konzul levelével, melyben segítyt kér.

Fölkelés Haitiben.

Washington, május 10.

A haitii amerikai követ jelentése szerint fölkelés van készülöben, amelynek középpontja a Liberté erőd. A fölkelés mindjobban terjed. A kormány minden erejével azon van, hogy a fölkélest elfojtsa.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	máj. 10.	máj. 9.	máj. 8.
Buza helyben	98½	96¼	—
májusra	96¼	95	—
juliusra	94%	93%	—

Tengeri májusra	60	59½	—
juliusra	59½	59	—
Chicago.			
Buza májusra	94¼	93½	—
juliusra	87%	86%	—
Tengeri áprilisra	53¼	52%	—

Newyork, május 10. Gyapot Newyorkban, helyben 15.75 (15.75). Gyapot májusra 15.47 (15.52). Gyapot júliusra 15.59 (15.62). Gyapot New-Orleansban helyben 15.40 (15.50), Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25), Petroleum Stand white Philadelphíában 7.25 (7.25), Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75), Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30), Zsir Western steam 8.40 (8.30), Zsir Rohe és Brothers 8.60 (8.60).

Chicago, május 10. Zsir májusra 9.05 (9.—), Zsir júliusra 9.10 (9.05), Szalonna short clear 8.12 (8.12), Sertésus júliusra 16.15 (16.02).

Figyelmeztetés!

Az „Egyetértés“-re sem a Magyar Kivitel és Csomagszállítási Részvénytársaság, sem az Általános Beszerzési és Szállítási részvénytársaság utján előfizetni nem lehet.

Ennek folytán a lapot csak azoknak küldjük, akik közvetlenül az „Egyetértés“ kiadóhivatalánál (Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 32.), akár kihordó utján, akár posta utján fizetnek elő.

UJDONSÁGOK.

A cukorbetegség.

* * *

Megint egy mértföldjelző a tudomány terén? A végtelen birodalomban, amelyben a tudomány uralkodik, új világító fáklya gyult ki?... Nem szándék nélkül tettük e kérdőjeleket e mondatok után. Mert lehetséges, hogy csak reménység az egész. Mindamellett sietünk hozzáfűzni, hogy pusztán reménységnek sok, pozitívumnak kevés.

A diabetes melitus, vagy magyarul: a cukorbetegség gyógyításáról van szó. Említettük lapunk egyik számában, hogy egy magyar orvos, dr. Menyhért Vilmos évek óta, nagy csöndben, föltűnés nélkül tanulmányozta a diabetest és annak gyógyítását.

Most, évek után eredményekkel áll elő. Elsőrangú klinikai szaktekintély, Kétly professzor állítja ki a bizonylatot, hogy huszonnégy olyan cukorbetegot boesátott gyógyítás végett Menyhért rendelkezésére, akikről az összes orvosok lemondtak, állapotukat reményteleneknek, életüket menthetlennek jelentvén ki.

A gyógykezelés után, melyben az orvos részésette őket, valamennyinek az állapota megjavult, sőt a legtöbb meg is gyógyult, amennyiben a cukorkiválás vagy a minimumra redukálódott, vagy egészen megszűnt.

Minden ilyen nagy dolgot bizonyos szkepticizmussal kell fogadni. Sokszor volt már eset rá, hogy az emberiség szomoruan csalódott, amikor a tudomány nagy ígéretekkel keeségtette. A teoriák téveseknek bizonyultak; a gyakorlat nem igazolta azokat s az ígérlet hiu reménység maradt, mely sohasem teljesült.

Ebben az esetben a jelek arra vallanak, hogy az orvos által megállapított elméletet a gyakorlat erősíti meg. Az elmélet az, hogy a tápszereknek az emésztő csatornában végbemenő vegyi feldolgozását kóros folyamatok akadályozzák meg. De ezt a folyamatot meg lehet állítani egy fermentum adagolásával, mely helyreállítja a normális kémiai feldolgozást és a cukorelválasztást megszünteti. A beteg ilyenformán megmenekül a testi elhanyagolástól, az elsorvadástól, a haláltól.

Még mindig kérdések kérdése marad, hogy a gyógykezelés hatása állandó-e? Az idő, mely eddig rendelkezésre állt, sokkal rövidebb volt, semhogy megállapítható volna, hogy nincs visszaesés a gyógyulás után, mely ilyenformán csak látszólagos, efemer jelentőségű gyógyulás volna. Még nem tudni bizonyosan, nem hasonlít-e az új szer a morfiumhoz, mely megszünteti a fájdalmakat, tehát a betegség leggyötrőbb tüneteit, de magát a betegséget nem gyógyítja.

Ez ellen szól az a klinikai tapasztalat, hogy orvosok által reményteleneknek mondott s feladott betegek meggyógyultak, ha még bevárando is, nem fognak-e visszaesni. Már ez is nagy eredmény.

Ha pedig a gyógyulás állandó s nem muló, efemer jelentőségű, akkor nem hiu reményről van szó már, mely eloszlik, mint futó pára és füst, hanem a tudomány megint hatalmas mértföldjelzőhöz érkezett, mely méltán sorakozik az Ehrlich professzor által felállított nagy mértföldjelzőhöz. Vederemo. De ebben az esetben az új fölfedezés diadonjára válik az ember buvár-szellemének általában és a magyar tudományosságának speciálisan. (t.)

NAPIREND. Naptár: csütörtök, május 11. — Róm. kath.: Mamertus p. — Prot.: Arvéd. — Görög-ország: április 28. 9 vértanu. — Zsidó: Thaszria 13. — A nap két reggel: 4 óra 30 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold két délután 5 óra 44 perczkor, nyugszik reggel 3 óra 44 perczkor.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. A kereskedelemügyi államtitkár fogad délután 12—2 óráig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, keddi kivétellel, 1 korona. — Házilipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 9—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvalevő léptárak: A Műcsarnok tavaszi tálata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A „Nyolczak” kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Balta Béla aradi festőművész gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **Vilmos császár Svájcban.** Vilmos császár, a legmozgékonyabb európai uralkodó, Svájcban is bemutatja magát. Zürichből érkezik a híre, hogy a svájci szövetségi tanács az idei svájci hadgyakorlatokon Vilmos császárnak a látogatását várja. A „Neue Züricher Ztg.” egyáltalán nem tartja lehetetlennek, hogy ez a várakozás meg fog valósulni, mert Vilmos császár már többször kifejezte azt a szándékát, hogy a svájci hadászati közvetlen tapasztalatból akarja megismerni. Ugy hírlik azonban, hogy a császár a svájci hadgyakorlatokat nem ebben, hanem csak a jövő évben fogja megsejmelni.

— **Navratil ervostanár nyugalomban.** Dr. Navratil Imre udvari tanácsos, a budapesti tudományegyetemen az orv- és gégetükrészt nyilvános rendes tanára előrehaladt korára való tekintettel a katedrálról visszavonult és orvosi rendelését megszüntette. Utóda dr. Navratil Rezső, az orv- és gégesébsézt egyetemi magántanára.

— **Bánffy Dezső állapota.** A népszerű báró Bánffy Dezső állapotában lassan következik a javulás. A nagybeteg báró még mindig nem tud az ágyban felülni, de már környezetével elbeszélget. Kezeldőrvosa most is raponként felkeresi.

— **Orth János végrendelete.** Bécsből jelentik nekünk: A főudvarmesteri hivatal előtt Orth Jánosnak két végrendelete van, mind a kettő még abból az időből származik, mikor nem mondott le főhercegi rangjáról. A végrendeletek fölbontása és megvizsgálása az uralkodócsalád házi törvényei szerint a király joga és kötelessége. Május 26-ika előtt nem foziák felbontani a két végrendeletet.

— **Hírek az udvarból.** Gödöllőről jelentik, hogy a király az éjszakát pompásan töltötte s környezetének elmondotta, hogy nagyon jól aludt. Reggel valamivel öt óra előtt kelt föl, majd kijött a kastély nyitott terraszára és ott élvezte az üde, reggeli levegőt. A terrasztól balra, közvetlen a dolgozó szobája ablaka alatt egy fülemile rakott fészket s a király gyakran hosszasan elhallgatja és gyönyörködik énekében. Reggel hét órakor a házi kápolnában misét hallgatott, majd a parkban tett hosszabb sétát, azután visszavonult dolgozószobájába. A király a reggelijét rendszeren a mise után költi el. A reggeli nagyon egyszerű. Egy eszébe tejből áll, melyhez az udvari konyha süt naponta friss tejes kenyeret. Az ebéd rendszeren délután 4 órakor van és egy óra hosszat tart. A diner rendkívül egyszerű és polgáris. A kíséret ugyanazt az étrendet tartja be. A király elől közben gyöngé rajnai, vagy stájer asztali bort és egy kevés tokajit iszik, míg a kíséret részére kremsi bort szolgálnak fel. A király dr. Kere! vezérfőtörzsorvos kérésére ma is elhalasztotta a sétakocsizást. Ehelyett a délutáni folyamán egy teljes órahosszat sétált a felsőparkban. A király különösen a gesztenyés sort kedveli s étái közben, mely most teljes virágompájában van és az ugynevezett Királydomb körüli sétányt. A Királydombon van egy épület, amelyben rendkívül érdekes képesportozat van: az Árpád-kori királyoknak olajba festett képei. A Királydombot pompás virágágyak övezik és a király hosszasan szokott gyönyörködni a szelbnd-szebb virágokban. Az udvari méltóságok herceg Pálffy udvarnagy, gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédek, Nepalleck udvari tanácsos, udvari szertartási igazgató, Prileszky udvari tanácsos, udvari gazdasági igazgató, gróf Manzanó, gróf Hoyos és Horthy szárnysegédek, Lunzer őrnagy és Smirzitz kormánytanácsos a felsőparkban levő kuglizónál szórakoztak. A király sétája közben a mintegy ötven méternyire levő Királydombtól néhány perczen át nézte a kuglizást. — Az a hír, mintha Ferencz Ferdinánd trónörökös a fruskagorai vadászatok után Budapestre jön és a király helyett általános kihallgatásokat ad, nem felel meg a valóságnak. Holnap délután egy órakor érkeznek meg automobilon Konrad bajor herceg, József főherceg és felesége Augustia főhercegné. A király környezete rendkívül örömmel látja, hogy a királyra milyen kitünő hatást tesz a gödöllői üdülés. Ebben nagy része van a király hűségese házi orvosának, dr. Kerz!-nek is, aki a legmesszebbmenő gondossággal óvja a királyt minden olyan legesekélyebb mozzanattól is, amely egészségi állapotát a legtávolabbról is befolyásolhatná. Ennek tudható be, hogy a király egészségi állapota kitünő, kedélye friss és olyan kellemesen érzi magát, hogy környezetének kijelentette, hogy az ősz folyamán, ha csak teheti, ismét ellátogat Gödöllőre. Ez a kijelentés Gödöllő lakossága körében rendkívül nagy lelkesedést és örömet keltett. Ma este telefonon való kérdésközlésre a Gödöllőn tartózkodó király közvetlen környezetéből erre illetékes oldalról a leghatározottabban kijelentették, hogy a király állapotáról ma elterjedt nyugtalanító híresztelésekből egy szó sem igaz. A király változatlanul jól érzi magát. Ma délelőtt és délután a király sétát tett, amely mind a két alkalommal egy-egy órán túl terjedt, ami bizonyára nem történt volna meg, ha egészségi állapota a legesekélyebb kívánni valót hagyná hátra. — Az esetben, ha az egyébként szép, de szelös időjárás javulni fog, a király ki is kocsizik.

Zimonyból jelentik, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös a Zrinyi különhajón délután két órakor érkezett meg Kupinóvából Zimonyba, hol a hajóállomáson Bigler Antal a Dunagőzhajózási Társaság főinspektora fogadta. A trónörökös szívesen elbueszott a hajó kapitányától és Bigler főinspektortól s mindkettővel barátságosan kezelt, majd azután az odarendelt kocsi a zimonyi pályaudvarra hajtattott, hol a budapesti gyorsvonatra szállott, mely este 10 órakor érkezett meg Budapestre. Hivatalos fogadtatás nem volt. A trónörökös szalonkocsijában aludt, mialatt a kocsi átvontatták az indulási oldalra és hozzácsatolták

a bécsi vonathoz, amely 10 óra 50 perczkor Bécsbe szállította a fejedelmi vadász vendéget.

Lipót bajor herceg tegnap este a stájerországi Neuburgból, ahol vadászaton volt, elutazott és ma reggel Bécsbe érkezett, ahol délelőtt Schönbrunnban megszállt. Délután 2 óra 55 perczkor báró Berchen kamarás kíséretében Budapestre utazott, ahova este 7 óra 10 perczkor érkezett meg. A nyugati pályaudvaron fogadására megjelentek: leánya, Augustia főhercegné és József főherceg gyermekeikkel, József Ferencz és László főhercegekkel, Lipót herceg József főherceg palotájában szállott meg. Holnap délután Lipót herceg vejének és leányának társaságában a király meglátogatására Gödöllőre utazik és valószínűleg csütörtökön reggel utazik el ismét Budapestre.

— **A Nobel-díj.** A Nobel-díj legközelebbi várományosai között a legkomolyabban emlegetik Fried H. Alfrédet, a kitünő író és lapszerkesztőt, akit az interparlamentaris unió svéd csoportja ajánlott a közel 200.000 koronás békedíjra, tekintettel ama nagy érdemekre, amelyeket a nemzetközi béke érdekében kifejtett óriási irodalmi működésével szerzett magának. Fried csupán a hírlapokban az ideig 120-nál több békekezírtet elébe. Az előadásunk is lesz alkalmunk a kiváló svéd író itt Budapesten hallani, minthogy a Magyar Békeegyesület meghívására a modern békeozgalmról előadást tart nálunk. Az előadás a mozgalom legújabb mozzanataira is ki fog terjedni, ezért különösen az országgyűlési képviselők és hírlapírók néznek nagy érdeklődéssel elébe. Az előadás, amely pénteken, május 12-én a Szent István-társulat dísztermében (Szentkirályi-utca 28.) fog megtartatni, a békeegyesület szívesen lát vendégeket. Az előadás pontban hat órakor kezdődik.

— **A bécsi egyetem magyar diákjai.** Budapest után, mint a számok bizonyítják, Bécsben lakik a legtöbb magyar a városaink között. A bécsi egyetemen szép számmal diákoskodnak a magyar fiaink is. A bécsi egyetemnek a folyó 1910—11. tanulmányi évben 9922 hallgatója van. Ezek közt van 404 magyarországi ifju és pedig 56 teologus (a Pázmáneum növendékei), 102 joghallgató, 119 orvosnövendék és 102 bölcsészethallgató és 25 gyógyszerészethallgató. A nőhallgatók száma is tekintélyes; a bécsi egyetemnek van ugyanis összesen 660 nőhallgatója és pedig 104 az orvosi fakultáson, 548 a filozófiai fakultáson és 8 a gyógyszerészeti tanfolyamon.

— **Zemplén vármegye Kossuth-szobrának leleplezése.** Zemplén vármegye törvényhatósága lakosságának áldozatkészségéből nagy szülöttének, Kossuth Lajosnak Sátoraljaújhelyen szobrot emelt, monoki szülőkén pedig emléktáblával jelöltte meg. A szobrot országos ünnepség keretében május 28-án, az emléktáblát pedig 29-én leleplezik le. A szobrot, amely az ország egyik legnagyobb Kossuth-szobrát, a nyilvános pályázat pályanyertes művészei, Gárdos Aladár szobrászművész és Goussos Imre építőművész alkották és ugyanők készítették az emléktáblát is. A szobrot Sátoraljaújhelyen a templom előtti téren állították fel. Hatalmas márványtalapzaton áll Kossuth Lajos három méter magas bronzba öntött alakja és a talapzat aljában egy Árpád-kori vitéz márványból faragott alakja látható, aki harezra serkenti Magyarországot új fiát. A monoki emléktábla egy két méter hosszú, rózsaszínű gránitlap, amelyet Kossuth Lajos bronzbaöntött domborművé arcképe ékesít. Az emléktábla felírása a következő: „Ebben a házában született Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én. Délután 1 órakor a városi színházban kúzbéd lesz. Délután 4 órakor utazás kocsikon Széphalomra Kazinczy Lajos 1848—49-iki honvédezedes szobrának a leleplezési ünnepélyére. Itt ünnepi beszédet mond Szirmai István vármegyei tisztí főügyész. zárbeszédet tart pedig Matolai Etele volt 1848—49-iki honvédszázados. A szoborleleplezés után utazás Borsiba, ahol II. Rákóczi Ferencz szülőházában elhelyezett emléktáblát a törvényhatóság nevében Dékus Gyula alispán koszoruzza meg. Május 29-én: Reggel gyorsvonattal utazás Szerencsre és Szerencsről kocsikon Monokra. Az emléktábla leleplezését a dalárda éneke vezeti be és azután ünnepi beszédet mond Gortvay Aladár, a szerencsi járás főszolgabírája. Az emléktábla megkoszoruzása után visszautazás kocsikon Szerencsre és onnan vonattal haza.

— **Sorozás a fővárosban.** Az első számú sorozóbizottság e hó elején befejezte az első korosztály sorozását és rátért a fővárosban tartózkodó idegenek állítására. A második számú sorozóbizottság végzett a harmadik korosztályal és május 12-én következik az idegenek állítása. Mindkét sorozóbizottság e hó 31-én fejezi be munkáját.

— Két huszártiszt afférje. Megemlékeztünk már arról a súlyos afférről, amely báró *Huszár* Zsigmond és *Gilio Egon* huszárfőhadnagyok között történt. *Huszár* azzal vádolta meg *Giliót*, hogy azokkal a gazdagokkal tartatja el magát, akiknek a körében szívesen látott vendég volt. A főhadnagy nem provokálta tisztársát. Följelentette a kassai ezredparancsnokságnál, ahol *Huszár* szolgáltatást teljesít és becsületügyi eljárást kért maga ellen. A kassai os. és kir. helyőrségi hadbírósg ártirt a budapesti helyőrségi hadbírósgához, hogy hallgassa ki azokat a tanukat, akikre *Huszár* és *Gilio* a becsületügyi eljárás során hivatkoztak. Hét tanut hallgattak ki eddig a vád és a védelem összes tanuit, akiknek vallomása teljesen tisztázta *Gilio* főhadnagyot. Kihallgatták *Nádas* Sándor szerkesztőt, *Berecz* Károly magándetektívet, *Blum* Sándor férőrszabót, *König* Károly fizetőpinczért, báró *Madarassy-Beck* Gyulát, báró *Guttman* Arturt és a feleségét. A kihallgatás a II. Margit-körut 85. szám alatti hadbírósg épületében történt. A tanuktól azt kérdezték: ismerték-e *Giliót*, látták-e együtt a megidézett bárócsaláddal, tudnak-e arról, hogy *Gilio* költséges, pazarló életmódot folytatott, hogy a cigányoknak százakat adott, hogy a Hungária-szálloda éttermében nagy vacsorákat adott, amelyeknek számláját nem ő fizette, hogy gazdag lipótvárosi uriaszonyoknak udvarolgatott, hogy *Gilio Egon* az öreg *Guttman* báróné és a család magántitkára volt és mint ilyen fizetést kuzott, hogy kocsi és irlandi paripákat tartott, tudnak-e a főhadnagy egy váltóafférjáról, amikor is báró *Guttman* mentették meg, mert öngyilkossággal, agyonlövélssel fenyegetődött? *König* Károly a Hungária fizetőpinczére elmondta, hogy *Gilio* sohasem rendezett vacsorát s amit az étteremben fogyasztott, azt ő maga fizette ki. Báró *Guttman* Artur kijelentette, hogy *Gilio* főhadnagyot korrekt, szentlimentnek ismeri és se tőle, se a család más tagjától nem kért váltóaláírást s nem is kapott. Ugyanígy nyilatkozott a báróné is, akit a hadbírósg a Nagy János-utca 17-b. szám alatti palotában hallgatott ki. A többi tanu is *Gilio* mellett vallott, hogy az a vádbizonyítás éle most már báró *Huszár* Zsigmond főhadnagy ellen irányul. Az ügyben a napokban lesz döntés.

— A Petőfi-almanachok kisorsolása. A Petőfi-Ház hölgybizottsága *Apponyi* Albertné grófné elnöke alatt a halhatatlan költő háza felavatásának emlékére, dr. *Ferencki* Zoltánnak, a Petőfi Társaság alelnökének a szerkesztésében rendkívül gazdag tartalmu almanachot adott ki, amely díszes és művészi kivitelben mindössze ötszáz példányban látott napvilágot. Az almanachban, amelyet *Petőfi* 1847-ben írt teljesen ismeretlen előszava vezet be, a legkiválóbb magyar és idegen költők, megírta *Petőfi* vonatkozó versei, *Petőfi* verseinek fordításai és ismertetései vannak. Az értékes almanach egy-egy példányának az árát a Petőfi-Ház alapjának a javára ötven koronában szabták meg és sajnos abból eddig csak néhány példány kelt el, mert a magyar közönség leggazdagabbjai is sajnálták a csekély anyagi áldozatot a nagy költő emlékének, aki költészetével pedig mindnyájunknak annyi gyönyörűséget szerzett. Azért a hölgybizottság elhatározta, hogy az almanachokat kisorsolja és egy-egy sorsjegyre az árát tíz koronában szabta meg, remélvén, hogy azért most már az utolsó szálig meg fogják venni. Minden ötödik sorsjegy egy-egy almanachot nyer. A sorsjegyek kaphatók a Bajza-utcai Petőfi-Házban és az almanach Lendvay-utca 15. szám alatti kiadóhivatalában. A sorsjegyek ára mindkét helyre postán beküldhető. A sorsvétel idejét *Apponyi* Albertné grófné elnök kérésére gróf *Khuen-Héderváry* Károly belügyminiszter ez évi június hó 1-ére tűzte ki és azt minden körülmények között feltétlenül meg fogják tartani.

— Uj földrésztetek megjelölése. Birtokmegosztások (részteteldarabolások) folytán keletkező új földrészteteket a telekkönyvi elintézés előtt szabályszerűen helyrajzi számokkal kell megjelölni. A pénzügyminisztérium most kiadott rendeletével utasította a m. kir. felmérési felügyelőségeket, hogy ha felek megosztási térrajzokkal a helyrajzi számok közlése végett hozzájuk fordulnak: a bemutatott térrajzokba a helyrajzi számokat díjtalanul jegyezzék be. A bejegyzést azonnal, körülményekhez képest azonban három napon belül kell teljesíteni.

— Tüntető kereskedelmi alkalmazottak. Ma este félkilenc óra tájban, a nyolcz órai záróra érdekében olyan arányú és jellegű tüntetésekre ragadtatták magukat a kereskedősegédek, amelylyel nemcsak, hogy nem irányították maguk felé a közönség szimpátiáját, de határozottan ellenszenvet kellettek maguk iránt. Ugyanis mintegy 3—400 főből álló kereskedelmi alkalmazott ma este megtámadta a még nyitva lévő élelmiszerüzleteket, holott egész sereg ember csak nyolcz óra után szerezheti be élelmét, köztük a kereskedősegédek is. Az élelmiszerüzletek megtámadása tehát tulhajtásszámba ment s amikor egyes szondi-utcai üzletlajdonosokat a boltjaik bezárására terrorral akartak kényszeríteni, a főnökök kiverették az eretlen tömeget a boltokból és a rendőrséget értesítették, amely *Petersen* felügyelőt küldte ki 12 lovasdőrrel a szondi-utcai csőcselék szétverésére. De akkorra már a VI. kerületi őrség szétugrasztotta őket. Egyes csoportok befutottak az *Andrássy-utca* s ott a 66. szám alatti *Kindele* János csemegésboltjának a három kirakattát verték be. A rendőrség két gyerkőcöt és egy *Szabó* Mihály nevű 18 éves szabósegédet előállított s a tüntetőket szétverte.

— Uj becsületügyi kódex a német hadseregben. Berlinből jelentik: Katonai körökben beszélnek, hogy egyenesen a császár kívánságára és rendelkezése alapján át fogják dolgozni a katonatisztek becsületügyi kódexét, amely embertelen és elavult. Így többek közt lényegesen fogják enyhíteni azt a rendelkezést, amely súlyos fogságbüntetéssel és a hadseregből való kiközösítéssel bünteti azokat az eseteket is, amelyeket a polgári társadalom még vétségeknek sem ítél és amelyek miatt a polgári életben legföljebb sajnálkozás jár ki annak, akivel a kellemetlenség megesett. Ide tartozik az az eset, mikor egy tisztén súlyos sértést követ el olyasvalaki, aki elégtételadásra képtelen. Eddig az ilyen tisztnek nem lehetett polgári bíróság elő mennie és ha a katonatiszti becsületügyi választmány elé került a dolog, nem volt más választása, mint az öngyilkosság, mert katonai pályája derékban törött ketté. A reform részletei még nem ismeretesek.

— Nyomdász-sztrájk Fokvárosban. Fokvárosban az összes nyomdászok sztrájkba léptek. A nagyobb lapok csak egyszer jelennek meg naponként és pedig egy nyomtatott ív terjedelemben. A sztrájkolók nyugodtan viselkednek.

— A Radics-ügy. Megemlékeztünk a horvát parasztsztrájk, *Radics* István képviselő ügyéről, akit a zágrábi rendőrség, a képviselő mentelmi jogának felfüggesztése nélkül, le akart tartóztatni. Ma *Eszék*ről azt jelentik, miszerint *Accurti* Milán főügyész-helyettes ideérkezett, hogy a bán megbízásából a *Radics* István képviselő ellen megindított büntető eljárásról információt szerezzen be. *Milosevics* vizsgálóbíró ma dr. *Alexander* eszéki ügyészrel egyetértve, a zágrábi rendőrkapitánysághoz táviratot intézett azzal a felszólítással, hogy *Radics* képviselő korábban elrendelt letartóztatását ne hajtja végre.

— Egy ezüst érdemkereszt. A király *Rigell* Ágoston handlovai róm. kath. nyugalmazott kántorantónak sok évi buzgó és eredményes működése elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— A virágkiállítás elmarad. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület megkérte az Iparművészeti Múzeum igazgatóját, hogy a múzeum földszinti nagy kiállítási csarnokát május közepétől engedje át virágkiállítás céljaira. Az Iparművészeti Múzeum igazgatója a kérésnek készséggel tett eleget és megállapodtak abban, hogy május 16-án a kiállítást megnyitják. Most kellett volna hozzáfogni a meglévő kiállítás leszereléséhez és a virágkiállítás rendezéséhez, azonban hirtelen más fordulatot vett a dolog. *Pecz* Ármin, a Kertészeti Egyesület alelnöke átiratot intézett *Radics* Jenő miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatójához, melyben megkérte a Múzeumnak a kiállítási terület átengedését tanúsított előzenyességét, melyet azonban most igénybe nem vehet. A kiállításnak azért kell elmaradni, mert a jelentkezők közben a kiállítás anyagát, a gyönyörű virágokat eladták. A fővárosi kertészek üzlete az utóbbi hetekben nagyon fellendült, a Virágos Budapest mozgalma annyira intenzív lett, hogy a kertészek minden virágüzletet elfogyott és így a kiállítás elmaradt. A kiállítást valószínűleg ősszel fogják megtartani.

— Perselyfosztogatás. Ma reggel a Batthyánytéri templomban feltörték a perselyeket s az abban levő pénzt ellopták. A rendőrség nyomoz.

— Leégett angol színház. Londoni jelentés szerint az edinburghi *Empire Palace*-színház tegnap este, előadás után, nagyrésztben leégett. A tűzveszély alkalmával többen életüket veszítették. Ma reggelig hét megszenesedett holttestet hoztak ki a romok közül. A tűzvész röviddel az előadás befejezése előtt tört ki, a nézőközönség azonban mindegy nagyobb baleset nélkül, még idejekorán kimenekülhetett a színházból, még az előadó művészeket, akik jórésztben még színpadi öltönyt viseltek, a gyorsan elharapódzó lángok már elzárták a kijáratot. A tűz kitörése után néhány perccel már az egész színpad egy lángtengerben állott. A sűrű füstfelhőben számos művész és művésznő elájult és csak a tűzoltóság emberfeletti munkájának köszönhető, hogy még életben maradtak. A tűzoltók csak éjjeltájban tudták megfékezni a rettenetes elemet, amely a színpadot és a nézőtér egy részét teljesen elpusztította. Az elpusztult színházban ma este *György* király látogatása alkalmából díszelőadást kellett volna tartani. A színpadi romok alatt talált holttestek közül kettő gyermeké volt.

Az edinburghi színház pusztulásáról még a következő részleteket jelentik nekünk: Az *Empire Palace* színházban tegnap este a *Lafayette* társaság egy mágikus színjátékot adott elő, amelynek címe: *A menyasszony az oroszlankeztrecben*. A látványosságban egy férfi, egy leány, egy gyermek és három vadállat, köztük egy oroszlan szerepel. Már éppen vége felé járt a darab, mikor következett az apoteózis görögützével és egyéb tűzijátékkal és egy nagy lángnyaláb egészen a zenekarig lövelt. A közönség azt hitte, hogy ez a látványosság vége és csöndben ment ki a nézőtérrel. Körülbelül kétezer ember volt a színházban és a rengeteg tömeg a legnagyobb nyugalommal néhány perc alatt a szabadba jutott, mert senki sem sejtette, hogy a színpadon tűz ütött ki. Annál borzalmasabb jelenetek mentek végbe a színpadon. A díszletek egy szempillantás alatt lángbaborultak és a három szereplő nem menekülhetett. Az a leány, aki a látványosságban a menyasszonyt játszotta, még az oroszlankeztrecben volt. A fenevad halálos félelmében rávetette magát és szétmarcangolta. A másik két szereplő a színpadon szénné égett. Elpusztult a három vadállat is.

A társaság igazgatója, *Lafayette*, aki artista körökben ismert bűvész, szintén odaveszett. *Lafayette* megszenesedett holttestét lovának hullája mellett találták. Tegnap este a tűz folyamán a színpadi ajtón kívül látták. Ugy látszik azonban, hogy az égő épületbe visszament, hogy lovát és kalapját megmentse. Egy csomó égő drapéria, amely a vasfüggöny alá került, megakadályozta, hogy ez egészen legördüljön. Sűrű füstfelhők hatoltak a nézőtérre. Amidőn a színház alkalmazottai és a tűzoltók a lángokat elfojtani igyekeztek, vad zűrzavar keletkezett. Színésznők kosztümjeikben az utczára rohantak, mások öltözékben maradtak. Bár a lángok nem érték el őket, többen közülük a sűrű füstben megfuladtak. Reggelig nyolcz holttestet találtak a romok alatt. A tűz éjjel tartott, mert nehéz volt a tűzoltást és a körülmény, hogy a színház borkaszárnnyák közé van építve és csak előrése áll szabadon. A társaságnak több tagját, akiknek nem volt szerepük a látványosságban, a tűzoltók az ablakokon keresztül mentették meg. Az elpusztult *Empire Palace* színház most készült díszelőadásra a király koronázása alkalmából s úgy volt, hogy a királyi pár is meg fog jelenni. Már most megfelelően átalakították a színház nézőtérét, feldíszítették a páholyokat és a rakta-nyakban felhalmozták az új oszlopokat, amelyek rengeteg pénzt emésztettek fel és mind tönkrementek.

— *Mahler* Gusztáv betegsége. Párisból jelentik, hogy az utóbbi napok alatt annyira rosszabbodott *Mahler* Gusztáv állapota, hogy a legrosszabbtól tartanak. Az alkalmazott oltási kísérletek enyhítő hatással vannak a nagy láztól meggyötört szervezetre. Három nap óta ájulási rohamai vannak. *Mahler* részvetlen minden iránt és hazavágyódik Bécsbe. *Chanteresse* professzor maga sem bízik *Mahler* felgyógyulásában, mert az oltások nem tudják a vérbe felgyülemlett streptokokuszokat csökkenteni. Ereje és szívműködése egyre gyöngül. Az éjszaka morfium injekciót alkalmaztak, hogy aludni tudjon. *Chvostek* tanár megérkezését holnapra várják.

— A zágrábi diákok újabb botránya. A botránycsinálás terén vezetnek a zágrábi diákok. A legújabb stiklijokról a következőket jelentik: az egyetem hallgatók egy része erős agitációt folytat *Kossutich* egyetemi magántanár ellen, aki a szerb felségárukat pürében mint vizsgálóbíró szerepelt. A diákok elhatározták, hogy nem fogják tűrni, hogy *Kossutich* előadását megtartsa. *Kossutich* ennek azzal vette elejét, hogy az egyetemi tanácsnak bejelentette, hogy elfoglaltsága miatt előadásait egyelőre nem tartja meg.

— **A doktor-kisasszony öngyilkossága.** A veronai a modern mérgek közé tartozik. Csak szakember juthat hozzá s azok, akik eddig visszaéltek a veronai ölhathatásával, az orvosok köréből kerültek ki. Ma *Rudó* Kamilla doktor-kisasszony mérgezte magát halálra. Édesanyjával együtt lakott a Fehérvári-ut 14. sz. alatt, aki jómódú magánzónó. A szép, szőke leány hajnalig is elült könyvei mellett. Társaságba alig járt, néha az Operába, oda is csak egyedül. A kollégái közt egyetlen bizalmasa sem volt. Szombaton még előadásán volt. Délután pedig az Opera jegypénztárában járt és jegyet váltott az esti előadásra. Este aztán veronállal megmérgezte magát. Az édesanyja előbb feküdt le. Reggel aztán mikor benyitottak szobájába, eszméletlenül találták Rórtón telefonáltak a mentőknek, akik az anya kívánságára a zsidó kórházba szállították az ekkor már rettenetes állapotban levő leányt. A belgyógyászati osztályon *Neumann* doktor azonnal kezelés alá vette. De minden ápolás hiábavaló volt. Tegnap délután *Rudó* Kamilla szörnyű kínok között kiszenvedett. A tisztiorvosi hivatal kívánságára holttestét átszállították a morgueba, ahol föl fogják boncolni. Az egyetemen diákok, professzorok körében megdöbbenést keltett az eset. *Rudó* Kamilla hűségese volt a medikusoknak. A kliénika körben a díjat az összes növendékeket megelőzve, a medikus-leány kapta. Szombaton, az József-ünnep díszes fényében kellett volna megkapnia a jutalmat. De meghalt. Senki sem sejtí, miért ment a halálba.

— **A franciaországi sikkasztások.** Párisból jelentik: *Pois* földművelési miniszter a *Matin* egy munkatársának, aki a fölfedezett sikkasztások miatt fölkereste, azt mondta, hogy minisztériumának egyetlen jelenlegi hivatalnokai sem büntetésesek, mert a szabálytalanságok még régi eredetűek. A számvétség vezetője, *Cabaret* pedig úgy nyilatkozott, hogy tulajdonképpen nem lehet sikkasztásról beszélni, csak nagyarányú szabálytalanságokról lehet szó, amelyeket egyes magasrangú, de kisebb állású tisztviselők utiátalányának kiutalása körül követtek el. Ezeket a tetteket nem a megállapított összegekben számították föl. A szabálytalanságok még *Hermes* számvétségigazgató idejébe esnek, aki régebben halt meg.

— **A megfejtett dunaföldvári rejtély.** Lapunk mai számában részletesen megírtuk a Dunaföldvári történet rejtélyes gyermekgyilkosságát és öngyilkosságát, melynek hősei az állítólagos *Szalay* Gyuláné és a kis leánya. A rendőrség nyomozott az asszony személyazonosságára iránt s megállapították, hogy az illető *Pagács* György légszeszgyári művezető felesége. *Pagács* az újságokból olvasta a rémes hírt. A személyleírásokról ráismert feleségére és gyermekére. Az asszony és a kisleány szombaton délből távoztak el hazulról azzal, hogy Rákosligetre mennek *Stremet* Józsefekhez, aki hentes és *Pagács* éknak jó barátja. Azt mondták, hogy vasárnap este visszajönnek. *Pagács* telefonált Rákosligetre, de kiderült, hogy ott nem jártak. Mindjárt Dunaföldvárra utaztak hajón. Az asszony gyógyíthatatlan gége- és tüdőbeteg volt. Ezt tudta és nagyon bánatos volt emiatt. A férje fürdőkre küldögette, mindenét ráköltötte, de nem lehetett segíteni rajta. A gyerek szép, fejlett, szőke gyerek volt. Egészséges. Ugy látszik, az asszony gyógyíthatatlan betegsége miatt szánta el magát a borzasztó cselekedetre. A szegény férj kiutazott Dunaföldvárra és a halottasházban felismerte kedveseit. Zokogva borult a kihült tetemekre. A kis leány, *Pagács* Irma a Batthyány-utczában levő polgári leányiskola második osztályába járt. Kedves, jó gyermeknek ismerték. Kimulása őszinte részvétet keltett társnői és tanárnői körében.

— **Az eső felgyújtott egy mézraktárt.** Nagyváradon a piactéri méz- és gipszraktárban különös tűz támadt. A zuhogó eső becsurgott a mézraktárba, megoltagta a meszet és az így kifejlődött hőségtől meggyuladtak a gipszhordók és a raktár faalkatrészei. A tüzlőtök három óra hosszáig dolgoztak, míg a meszet kihordták és a tűz terjedését megakadályozni sikerült. Izzalmas munka mellett két vagonra való meszet hordták a tüzlőtök az utcára, ahol a szokatlan tüzesetnek tömérdek bámulója akad.

— **Rablőgyilkosság.** Zsidovan községben *Stirban* Danila földbirtokost ismeretlen tettesek orvul megtámadták és meggyilkolták. A csendőrség erőiesen nyomoz a gyilkosok után.

— **Czápa Fiumében.** Fiuméből jelentik: A hagyományos zimeci czápa ezuttal nem várakoztatott magára, hanem a kánikulát jóval megelőzve, már tegnap jelenkezett Abbáziában, ahol nagy riadalmat keltett a vendégek között. A Kvarneró kávéház terrassza közelében bukkant fel a tengerből és impozáns megjelenésével óriási csődületet idézett elő a parton. A közönség azonban hiába várakozott mert másodsor már nem emelkedett ki a habokból. Ahogy a víz színe alatt tova uszott, a hullámsapások jelezték, hogy merre vette útját.

— **A nőruhás férfi.** Estefelé a Royal-szálloda portása telefonon értesítette a rendőrséget, hogy ott egy magas, szikárk külsejű nő bérelt szobát. A nő azonban neki nagyon gyanús, mert inkább férfinak látszik, mint nőnek. Két detektív ment ki a Royal-szállóba és a gyanús hölgyet bevitték a főkapitányságra. Első pillanatra észrevette a gyakorlott szem, hogy a rövidre nyirt hajra szorított paróka férfi fejet takar. Olesó kalap, kopottas selyem kabát és szoknya egészítette ki a sovány arzu férfi állótöztét. Megmotozásakor egy *Tóth Kálmán* Jenő vasuti tisztviselő fia nevére szóló vasuti igazolványt találtak nála. Kihallgatásakor azt mondta, hogy *Regnier* Viktornak hívják, a debreczeni gazdasági akadémia hallgatója s azért használt nőruhát, mert egy férjes asszonynyal van randevuja. Ezt azonban a rendőrségen nem hitték el neki, amire bevallotta, hogy a ruhákat *Braun* Ferenczétől kapta a Garay-utca 12. számú házában. A rendőrség azt hiszi, hogy utazó zsebtolvajjal van dolga. Őrizetbe vették és holnap ujljenyomatot vesznek fel róla.

— **Áradások.** Zágrábból jelentik: Horvátország minden részéből, különösen pedig Slavóniából magas vízállás és nagyobb áradások híre érkezik, melyeket a tartós esőzések okoztak. *Djakovár* és *Solce* közt a vidék nagy tóhoz hasonlít. Szerémmege déli részének más helyein is, valamint a Száva alsó folyásánál, hol a legszükségesebb folyamszabályozási munkálatok nem történtek kellő időben, jelentékeny áradások vannak. *Djakovár* és *Solce* között az árvíz részben elpusztította a vetést.

— **A Grand Fayence-szappan a legkiválóbb toilette-szappan.** Ára 1.50 kor.

— **Sikkasztó hivatalnok.** A Mezey és Társa cég feljelentést adott be a rendőrségen *Reiner* Samu 22 éves magánhivatalnok ellen, akit azzal vádolt meg, hogy 2900 koronát elsikkasztott. *Reiner* detektívek hozták be a rendőrségre, ahol, miután beismerő vallomást tett, letartóztatásba helyezték.

— **Az aranytolvajok.** A nagybányai erdőkapitányság táviratilag értesítette a budapesti rendőrséget, hogy onnan hirtelen eltűnt *Dvorák* Sándor munkás és családostól Budapest felé vette útját. *Dvorák* egy láda aranyérczet hoz magával, amit az ottani aranymosásoknál szerzett. Családja tagjai pedig nemes fémet rejtenek maguknál. A rendőrség minden előkészületet megtett, hogy ha csakugyan a fővárosba jönnek, letartóztassák az aranytolvaj családot.

— **A nadrágszoknya Marosvásárhelyen.** Vasárnap igazi nadrágszoknya forradalom támadt Marosvásárhely főterén. A korzón egy előkelő urilány nadrágszoknyában jelent meg. Vesztere divatozott, mert százakra menő embertömeg zúdult rá. A rendőrség közbelépése nélkül letépték volna a nadrágszoknyát a vásárhelyi divathölgyről. A rendőrség kivont karddal kelt a védelmére a kinosan szorongatott fiatal nőnek, aki a Transylvánia-szállodába menekült be.

— **Honvédek emlékezete.** A Budavár bevételénél elesett honvédekért az 1848—49-iki honvédek országos egyesülete május 23-án, kedden délelőtt tíz órakor gyásztisztítéletet rendez a krisztinavárosi plébánia templomban. Míse után a honvédek testületileg kivonulnak a krisztinavárosi temetőbe, hol megkoszorúzzák elhunyt bajtársuk sírjait. Ez alkalommal *Hajpál* Benő budai református lelkész tartja az emlékbeszédet.

— **Bányakatsztrófa.** A gleiwitzi Concordia-bányában *Zabrzo* környékén egy tárna szádája bomlott és hat bányász a mélységben rekedt. A mentési munka nehezen ment és sokáig tartott, míg a romokat eltakarították. *Két munkást holtan hoztak a felszínre*, egy másik olyan súlyosan sebesült meg, hogy szállítás közben meghalt, egy negyedik is nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, csak két gyermekkorban lévő bányász menekült meg épséggel.

— **Halálos villámcsapások.** Berlinben tegnap este óriási májusi zivatar dühöngött. A villámcsapás két embert sujtott agyon az utcán.

— **Csernoch János érsek bucsuja.** Csernoch János kalocsai érsek ma reggel a gyorsvonattal utazott el Temesvárról. Ma reggel 7 órakor a káptalan és a központi papság *Németh* József fölszentelt püspökkel élén összegyűlt a püspöki palotában, hogy bucsut mondjon az egyházfjedelemnek, aki azután a harangok zugása közt, a kalocsai érseki titkár kíséretében a pályaudvarra hajtatott. A jőzsefvárosi pályaudvarnál bucsuvétel czéljából megjelent *Joanovic* Sándor főispán, *Telbisz* Károly polgármester, *Laszy* József táblai elnök, *Ferenczy* József alispán, *Szabolcska* Mihály, *Seefranc* Antal hadtestparancsnok a tábornoki karral, a káptalan, a központi papság és a nagyközönség. Amikor *Csernoch* érsek megjelent, *Telbisz* polgármester leánya lelkes éljenések között pompás csokrot nyújtott át az egyházfjedelemnek, aki láthatóan megindulva bucsuzott el a város és egyházmegye közönségétől. *Csernoch* érsek halásan megköszönte az ünneplést és ezt mondta: *Isten áldja Temesvárt!* A vonat azután harsogó éljenések között indult el Budapest felé.

— **Csalás czirkuszjegyekkel.** A Beketow-czirkusz jegyesalóinak ügye még mindig foglalkoztatja a rendőrséget. Megállapították, hogy a jegyhamisításban nemcsak *Barnafy* István és *Bleier* Emilia részesek, hanem tudott róla a Pannónia-nyomda több alkalmazottja is. Tegnap detektívek jártak a nyomdában és lefoglalták az egész május hónapra elkészített hamis belépőjegyeket. A vizsgálat most azt igyekszik megállapítani, hogy a két évvel ezelőtt elkövetett nagyszabású jegypanamának a csaló társaság szintén tagja volt-e.

— **Szeged fogadalmi temploma.** A szegedi fogadalmi templom-bizottság dr. *Gadál* Endre tanácsnok elnökele alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a fogadalmi templomot 2 millió 520 ezer korona költséggel az eredetileg tervezett nagy méretekben építik fel, kimondták továbbá, hogy a városi közgyűlés elé olyan javaslatot terjeszsen a tanács, amely szerint a templom építését már 1912. év őszén meg kell kezdeni.

— **Hirtelen halál.** A Dorottya-utca 4. számú ház előtt ma délután egy 48—50 év körüli iparoskölsejű férfi hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. A mentők a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Megállapították, hogy az illető *Kaszalik* Jakab belvárosi szabómester.

— **Szerviták zarándoklata.** A szervita-rend belvárosi templomából június 4-én, pünkösd vasárnapján zarándoklat indult Egerbe. A zarándok, akiket *Gallorini* Szerafin szervita atya vezet, két napot töltenek az érseki városban. A zarándok résztvesznek a bazilikában tartandó istentiszteleten, amelyen *Samassa* József egri bíboros érsek fog pontifikálni és kirándulnak az egri bucsujáró helyre.

— **Részeg fővel gyilkolt.** A részegség a részegkedes borzalmas, rémes bűnbe sodort egy törökkanizsai földműves embert. *Szárceev* Tódor a neve ennek az elfajult embernek. Az este tíz óra tájban holtrezegen támolgott a lakására, alig egy órával később már dr. *Matheín* Simon közszégyi orvost sürgősen hívta „beteg” feleségéhez. Az orvos előtt a *Szárceev*ek házánál borzalmas látvány tárult fel. Az asszony már halva volt. Irtozatosan és kegyetlenül össze volt törve a teste. A szoba földje, oldala, sőt mennyezete is csupa vér volt. A földön szanaszét heverték a megölt asszony vérbecsánzott hajfürtjei. Az ajtófélfán rémes jelként sütemen a loldogtalan áldozat két kezujjának véres nyoma mire az orvos helyett a csendőrség vette kezébe a dolgot. Másnap *Szárceev* megtörtén ismerté be a gyilkosságot, amelynek okául feltékenységet hozta föl. Mikor a holttestet boncolták, két csendőr a holttesthez kísérté a részeges férjet, aki zokogva borult a boncoló-asztalon fekvő holttestre.

— **Házasság.** Dr. *Szegő* Izso eljegyezte *Friss* Irénkét Szegeden.

Tolnai Árpád május 16-án köt házasságot *Heller* Kátival Budapesten.

Dr. *Kovács* Sámuel kör- és máv. pályaorvos Marosillyén (Hunyad vármegye) jegyet váltott *Goldstein* Zelmával Ledniczronán (Trencsénmegye.)

Resiczabányán hétfőn vezette oltárhoz kezdőpolyáni *Paal* Sándor polgári iskolai tanár *Steninger* Ilonát, *Steninger* Ferenc leányát.

Major Péla resiczabányai községi főjegyző hétfőn esküdött örök hűséget *Brodnjanszky* Annával, *Brodnjanszky* János butorgyáros leányának.

Pallás Ernő Petrozsenyiből eljegyezte *Lobstein* Antal lupényi kereskedő leányát, *Büzsikét*.

Dr. *Császár* Károly miniszteri fogalmazó eljegyezte szentjánosi *Szűts* Ellát Budapesten.

Zoltán Ele eljegyezte *Deutsch* Irmát Budapesten.

— **Uj műkereskedés nyílt** meg május 1-én Rottenbiller-utca 1. szám alatt „*Művészeti festményeket értékesítő vállalat*” czímmel. Alkalmunk volt a több szobában felhalmozott festményeket megtekinteni, hol a mai jelesebb festők nevesebb alkotásai mind feltalálhatók. Művásárlóink bátran felkereshetik e minden ízben magyar vállalatot, mely még esetleg kedvező fizetési feltételeket is engedélyez.

— **Halálos ablaktisztítás.** Weisz Adolfné, hatvanháromesztendő magánzó ma reggel az Aggteleki-utca 19. számú ház harmadik emeletén levő lakásának ablakait tisztogatta. Munkájában elvesztette az egyensúlyt és lezuhant a világitó udvarra. A szerencsétlen öreg asszony meghalt.

— **Rablás.** Az éjszaka tizenegy órakor beállított a IV. kerületi kapitányságra Radó István huszonegyéves villanyszerelő és éjjeli szállást kért. Elmondotta, hogy a Dunaparton a mohácsi állomás közelében négy ismeretlen férfi, akiket ő hajólegényeknek nézett, megtámadták és elrabolták az ezüstóráját és huszonnyolc korona pénzt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Dunából kifogott halott.** Ma reggel a Ferencz József-híd mellett a Dunából kifogtak egy férjholttestet. A nála talált iratokból megállapították, hogy az illető Nagy Lajos cipészsegéd. Mintegy tíz napja lehetett a vízben. A rendőrség az öngyilkos holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitette.

— **Földközi tengeri kirándulások Cunard-hajókkal.** A „Carpathia“ 13.600 tonnás kettescsavaru Cunard gyorsgőzös 1911. május 20-án, szombaton délelőtt indul Fiuméből Messinába, Palermóba, Nápolyba és Gibraltárba. Fiuméba való visszautazásra a 14.300 tonnás „Saxonia“ gőzös nyújt kedvező alkalmat Gibraltárból május hó 28-án, mely gőzös Algir, Genua és Nápoly érintésével június hó 4-én érkezik Triesztbe és június hó 7-én Fiuméba. Az utasok feladásra szánt podgyaszt 240 kilogrammra a társaság díjtalanul szállítja. Az I. oszt. utazási díjak ellátással együtt a következők: Fiume—Palermo 96 K. Fiume—Nápoly 120 K. Fiume—Gibraltár 240 K. Gibraltár, Trieszt v. Fiume 240 K. Nápoly, Trieszt vagy Fiume 120 K. A Földközi tenger kikötői között körutazási jegyek 10 százalékos kedvezményvel bocsátottnak ki. Bővebb felvilágosítást nyújt az „Adria“ m. kir. Tengerhajózási Rt. Fiumében, az „Adria“ személyzállító osztálya Budapestem (V. József-tér 1.), az „Idegenforgalmi és Utazási Vállalat“ Budapestem (IV. Vigadó-tér 1.) és az összes külföldi Cunard ügynökségek, valamint minden körutazási menetjegyiroda.

— **Életunt leány.** Ma délután a hüvösvölgyi végállomás mellett fekvő erdőben egy 18—20 évesnek látszó leány mellbélte magát. Eszméletlenül rogyott össze és az odasiető rendőrnek csak ennyit tudott mondani: „Anyám akarata teljesült. Margit-körút 60.“ Az életveszélyesen megsebesült leányt a mentők az Uj Szent János-kórházba vitték. A rendőrség a titkos ügyben megindította a nyomozást és kiderült, hogy az életunt Kossoruz Margit könyvtőmunkásné, aki összekocczant az édesanyjával s ezért ölte meg magát.

— **Megölte az apját.** Aradról jelentik: Szere János, az aradnegyei Farkasháza község pénztárosa szótvaltság közben egy székkel agyonütötte apját, majd azután Aradra jött, hol jelentkezett a hatóságknál. Szere előadta, hogy apja folyton szidalmazta, mert a közigyelkekkel foglalkozik és elhanyagolja birtokát. A szótvaltság közben egy székkel fejbevágtá apját, ki azonnal meghalt. Szerét letartóztatták.

— **Halálozás.** Radó Leó, a Tolnai Világlapja kiadóhivatalának főújszírője tegnap meghalt. Az elhunytat május 11-én délután fél 4 órakor temetik el a rakaskeresztúri temető halottasházából. Az Újságkiadók Otthona haláláról külön gyászjelentést adott ki, melyben kéri tagjait, hogy a temetésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Grünfeld Zsigmond** 65 éves korában Szombathelyen meghalt. Temetése 5-én volt nagy részvét mellett.

— **Ohaji és malomszegi Csutkay Béla,** vármegyei földadóbizottsági előadó, m. kir. pénzügyi titkár, életének 46-ik évében meghalt Beregszászon.

— **Kovács Ferencz,** varrógép- és kerékpárkereskedő életének 55-ik évében elhunyt Szombathelyen.

— **Hauszer Mór,** Baja városának volt legelső polgármestere, Orosházán meghalt. Temetésén Baja város képviselőiben megjelentek Meskó László, tanácsnok, Szabó Samu városzéki ülök és Köller Dezső t. főkapitány, dr. Hegedüs Aladár mostani polgármester pedig részvétáviratot intézett az elhunyt családjához.

— **Sima Juliska** 24 éves korában Szentesen meghalt.

— **Müller Lajos,** nagy gabonakereskedő, Hódmezővásárhelyi törvényhatósági bizottságának tagja, 55 éves korában, Budapestem meghalt. Holttestét Hódmezővásárhelyre szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

— **Gyulay László** festőművész, a Képzőművészeti Főiskola nyugalmazott tanára 67 éves korában meghalt. Gyulay Bécsben, Nürnbergben és Münchenben tanult, rajztanárnokodott a vidéken, majd a budapesti főiskola-hoz nevezték ki tanárnak. Ő illusztrálta Jókai, Mikszáth, Vas Gereben, Vörösmarty, Arany János műveinek képes kiadásait s Petőfi-Tompa és Szász Károly több verséhez készített hangulatos rajzokat. Temetése tegnap délután fél 4 órakor volt a Mészáros-utca 50-ik számú gyászházából.

— **Pogács János,** aki résztvett Budavár ostromában és tanúja volt a világsí fegyverletételnek, 82 éves korában Szeprenkeresztúron költözött el az élők sorából.

— **Juray Antal,** a függetlenségi pártnak egyik kiváló tagja, Czöldömölken meghalt.

— **Rozs Frida** 26 éves korában rövid betegség után Budapestem elhunyt.

— **Fazekas Fejér Ferencz,** Borszék községnek utolsó 48-as honvéde, akinek jobb kezét a szabadságharcban egy golyó széttroncsolta, meghalt 90 éves korában Borszéken.

— **Terebessy Ferencz,** népiskolai tanító, aki 51 éven át tanította Ungváron az egymás után következő nemzedékeket hazafias szellemben, 76 éves korában, Ungváron meghalt.

— **Kastyk Rezső** trszetnai gimnáziumi tanár 36 éves korában meghalt.

— **Szebestha Károly** kir. tan., temesvármegyei nyug. tanfelügyelő ma 62 éves korában meghalt. Az elhunyt 40 esztendeig működött a tanúgy terén, melyből másfél évtized esik Temesmegyére.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **x Fodor-féle vívóterem** a Koronaherezege-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **x Használt irógépeket, elsőrendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Újlaki-irógéptelep, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.**

— **x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x Az Idegenforgalmi Vállalat pünkösdi kirándulásai.** Junius 3-án a következő kirándulások indulnak a Központi Menetjegyiroda rendezésében: A *Magas Tátrába* (Tátralomnicz, Tátrafüred, Tarpatak, Csorbató és a dobsinai jégbarlang): az *Aldunára* (Kazánzoros, Vaskapu, Orsova, Adakalé és Herkuésfürdő); *Konstantinápolyba* (Bukaresten át) és *Rómába* (Venezze, Firenze és külön kirándulással Nápoly, Sorrento, Kapri és Pompeji megtekintése.) E kirándulások részletes programja díjtalanul kapható a Központi Menetjegyirodában, Budapestem, IV., Vigadó-tér 1.

— **x Beketow-cirkusz.** Az óriási sikerű májusi műsor már csak néhány napig látható! A Monbar-család vérígyasztó produkciói a villányos körforgón, a Grix-csoport pártatlan s utánozhatatlan ikarai játéka, a legsikerültebb műsor sok más, nagyszerű mutatványa bucsúzik 15-én és így a május 11-iki, csütörtök délutáni család előadás az utolsó előadás, melyen ez a műsor féláron látható. A cirkusz igazgatósága ezúttal ismételtlen figyelmezteti a közönséget, hogy cirkuszjegyeket csak a cirkuszpénztárnál és a Hirsch-féle nagytörsében (Andrássy-ut 19.) árusítanak, mindkét helyen előre is lehet váltani a jegyeket, előreváltási díj nélkül. Mással vett jegyek érvénytelenek, mert hamisítványok.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

— **Repülés Európán keresztül.** Párisból jelentik, hogy ezen a nyáron érdekes repülőverseny terveznek, amelyiknek a távolsága 2095 kilométer. A repülés utiránya és a napi etapeok a következők: Páris—Dijon 265 km., Dijon—Lyon 175 km., Lyon—Avignon 205 km., Avignon—Nizza 220 km., Nizza—Genua 170 km., Genua—Pisa 170 km., Pisa—Róma 260 km., Róma—Florenz 250 km., Florenz—Bologna 80 km., Bologna—Turin 300 kilométer.

— **Lezuhant aviatikus.** A francia Issy-les-Moulineauxban tegnap újabb szerencsétlenség történt. Raymond Sée egy új típusú biplánt akart kipróbálni, amelyet bizarr alakja miatt „kacsá”-nak kereszteltek. A pálya egyik sarkában, de a pilónokon jóval kívül, egy ház áll és mikor Sée emellett suhant el, hirtelen beleütközött egy árboczfába, amely a házzal szemben emelkedett. A gép hátsó része surolta az árboczt és a következő pillanatban az aviatikus a géppel együtt a földön fekvött. Ajultan szedték ki a gép romjai közül és a közeli hangárba vitték, ahol az orvosok konstataáltak, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. Az állapota nagyon komoly, de mégis van remény, hogy felépül.

— **Repülőgép a közös hadseregben.** Bécsből jelentik nekünk: A hadügyminiszter a jövő év folyamán hatvan repülőgépet fog vásárolni a hadsereg céljaira.

A szt.-pétervári katonai orvosi akadémia igazgatója jelenti: A természetes **Ferencz József-keserűviz** rendkívül jótékony hashajtószernek bizonyul. Már kis adag Ferencz József-víz is biztos, kitünő hatással jár. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szt.-küldési Igazgatóság Budapestem.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Az Opera kiváló vendégművésznője, *Preuse-Matzenauer* Margit asszony ma este bucsuzott a budapesti közönségtől a „Walkür” női főszerepében. Eddigi szereplései arról tették tanúságot, hogy a művésznő Európa legnagyobb operanékesnői közül való, mai fellépésével meggyőzte a közönséget arról, hogy a legkiválóbb Wagner-énekesnő. Tökéletes énektudása, stilszerű, tudatos színjátéka Brünhilda szerepében teljesen érvényre jutott, úgy, hogy ma egész nagyságában volt alkalmunk látni. Méltó partnere volt *Anthes*, ki Siegmund szerepében drámai erővel duzzadó játékkal mindenben hozzájárult az előadás nagy sikeréhez. *Venczell*, *Szemere* és *Vasquezné* a szokott jók voltak. A zenekart ifj. *Ábrányi* Emil vezényelte bravurosán, ezer finom árnyalatot varázsolva elő a zenekartól. A közönség az előrehaladt szezon dacára is zsufolóság megtöltötte a nézőteret s a bucsuzó művésznőt és partnereit számtalanszor a lámpák elé szolitotta.

(*) **Macbeth új szcenáriuma.** Sziklay Kornél a Kisszínház ambiciózus igazgatója az eddig előadott komolyabb zsánerű színházi művek, mint a „Borgia Lucretia”, „A császár” stb. sikerén felbuzdulva több klasszikus drámai mű színházát határozta el. Elsőben *Shakespeare* örökbeesü *Macbeth*-jét hozza színre a Kisszínház. Az új szcenálás és átdolgozás munkája, amelylyel a szét-szórta jelenetek összefonássá tömörülnek össze, *Falk* Richard munkája. A rendezés *Sziklay* igazgató kezében van letéve. Az új és ötletes színházi hatások között kiemelendő a boszorkányok és a szellemek megjelenésének teljesen újszerű érzékelése. A korhű kosztümök és művészi díszletek már készülnek, a darab próbái szorgalmasan folynak, úgy hogy az érdekes bemutatót e hónap végén megtarthatják. A rendkívül jelentős színházi kísérlet iránt a fővárosi színházi és irodalmi körökben, valamint a közönség között is szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik. *Macbeth* szerepét *Rajz* Ödön, a kitünő jellemzésű, lady *Macbeth*et *Tornay* Ella és *Bankó* Irányi Dezső játssza.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön, *Jeanette* menyegzője, ezután a „Navarrai lány” s végül a „Havasi gyopár” kerül színre. *Massé* vigoperájában *Hajdu* Ilona — *Jeannette*, dr. *Dalnoki* — *Jean*, *Kárpát* — *Tamás*, *Kis Jenő* — *Peti* szerepelnek. *Vezényel* ifj. *Ábrányi* Emil karmester. *Massenet* nagyhatású dalművének czimszerepét *V. Krammer* Teréz énekl. *Araquil* — *Arányi*, *Garrido* — *Várady* Sándor, *Remigio* — *Ney* B., *Remon* — *Fischer*, *Bustamente* — dr. *Dalnoki*, egy katona — *Juhász* lesz. *Vezényel* *Szikla* Adolf karmester, mindkét operát *Alszevgy* Kálmán főrendező rendezi. A „Havasi gyopár”-ban *Nirschy* Emilia, *Koós* Margit, *Mazzantini* Smeraldi, *Boroski* és *Kodolányi* a főszereplők. *Vezényel* *Szikla* Adolf karmester, rendező *Guerra* Miklós balletmester. Az előadást 7 órakor kezdik. (Évi berlet 87. szám.)

(*) **Az ezred apja.** A Vigszínházban szombaton mutatják be *Heltai* Jenő átdolgozásában az *Ezred* apját, *Monézy-Eon* és *Durieux* énekes bohózatát. A czimszerepét *Vendrey* Ferencz játssza, *Paradelle* hadnagyot *Tanay* Frigyes. Hatásos alakításra van alkalma *Tapolczai* Dezsőnek, aki Gelinotte közjegyzőt játssza. *Mészáros* Giza és *Ferencz* Károly egy színészpárt személyesítenek. *Harszti* Hermin, *Kiss* Irén, *Pallay* Rózi, *Makay* Margit, *Szerény* Zoltán, ifj. *Ditrői* Mór, *Sarkadi* Aladár és *Bárdi* Ödön is hálás szerepet játszanak. A darab zenéjét *Stephanides* Károly hangszerelte.

(*) **Caruso betegsége.** Rómából jelentik: *Dela* Vedova hírneves sebész, aki Carusot három év előtt, mikor első ízben volt beteg, megoperálta és polipot távolított el baloldali hangszáláról, azt mondja, hogy úgy, miként akkor, most is műtétre van szükség. Mellőzhetetlen az operáció, ha a művész vissza akarja nyerni hangját. A kezelés a műtét után legalább három hónapig fog tartani, tehát Caruso nem léphet fel a Costanzi-színházban s egyáltalán a jövőben jobban kell kimélnia a hangját.

POLOSKÁIT

kiirtja olcsón egy évi jótállással „PAX” vállalat Károly-körút 15.

Lakástakarítás, padlóbevonás.

TELEFON 91—66.

(*) **Kitüntetett operanékes.** A király Battistininek, a híres olasz baritonistának, aki tavaly Budapesten is vendégszerepelt, a múlt hónapban pedig a bécsi Operában aratott nagy diadalokat, a kamaranékesi címet adományozta.

(*) **Operaelőadás Budán.** A Budai Nyári Színházban holnap, csütörtökön, lesz az idei szezon első operaelőadása s ez alkalommal a „Roland mester“, gróf Zichy Géza operája kerül színre. A szereposztás ez: Roland műlőve: Bejezy, Yvette; E. Rossi Rosina, Parbleu költőtanácsos: Bejezy, Levelsol akrobata: Mátray, míg a többi főbb szereplő: Haraszthy Vilma, Szánthó, Ocskay és Hajnal lesz. Az előadást *Kreccányi* igazgató rendezi és *Orbán* karnagy dirigálja. Az utolsó felvonásban előforduló bohócok tánczát *Faludi* Károly balettmester tanította be, a cirksuzjelenésekre pedig külön színpadi zenekart szerződtek.

(*) **Városligeti Színház.** A Tiszt urak a zárdában, Varney bájos zenéjü operettje mai, csütörtöki épréje iránt nagy az érdeklődés. A „Kolumbusz báró“ című mulatságos, énekes bohózathoz az igazgatóság új díszleteket készített.

(*) **A „Nyolczak“ kiállítása.** A „Nyolczak“ művészeti csoportnak a Nemzeti Szalonban rendezett nagysikerű kiállításán pénteken délután fél négy órakor lesz az első művészeti előadás, amely alkalommal *Lesznai* Anna és *Szini* Gyula olvasnak fel műveikből, míg *Kernstock* Károly a legújabb művészeti irányokról fog értekezni. Kedvezményes és tiszteletjegyek ez alkalommal érvénytelenek. A kiállítást naponta zsufolóság megtölti az érdeklődő közönség. Kedden délután megtekintette a kiállítást gróf *Wickenburg* István fiúmei kormányzó is. A tárlat május 21-éig marad nyitva.

(*) **Választmányi ülés.** A Nemzeti Szalon művészeti egyesület alakuló választmányi ülését május 11-én, csütörtökön délután fél hat órakor tartja meg Erzsébet-téri kiállítási helyiségében. A napirend tárgyai: 1. Az új választmányi megalkulása. 2. Jelentés a folyó év művészeti programjáról. 3. Az igazgatóság megválasztása.

(*) **Mascagni Buenos-Ayresben.** Buenos-Ayresből jelentik, hogy *Pietro Mascagni* valóságos diadalmenetben vonult be Argentína fővárosába. Már előre jelezték a „Tomasso di Savoia“ gőzös megérkezését. A kikötőben ötven tagból álló fogadóbizottság várta a meströt, a parion egy zenekar az „Iris“ nap-himnuszát játszotta s az összegyűlt óriási néptömeg lelkesülten tapsolt. A szállóban is a figyelem színterül megnyilatkozásaiban volt része Mascagninak és a feleségének. *Gabb* Adalgisa, a „Parasztbeesület“ Santuzzájának első személyesítője az olasz kolónia jókívánságait tolmácsolta *Mascagninek* előtt. A közönség érdeklődése a legmagasabb fokra van felelőzve s a Teatro Coliseóban már az összes jegyeket elkapkodták az „Isabeau“ első előadására.

(*) **Joachim-emléktábla Köpesényben.** A magyarvári Férfidalárda a mosonmegyei Köpesény községben született *Joachim* József emléktáblájának leleplezési ünnepélyét folyó évi július hó 2-ára tűzte ki. Kik az ügy iránt közelebbről érdeklődnek, sziveskedjenek az egyesület választmányához fordulni.

(*) **Mesedélután.** Az Országos Magyar Iskolaegyesület e hó 25-én, áldozó csütörtökön, délután három órakor „Az En Ujságom“ szerkesztőségének és több kiváló színművész és művésznő közreműködésével mesedélután rendez az Operaházban, a melyet gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a kulturális célra való tekintettel készséggel engedett át. A mesedélután, amelyen kedves elbeszéléseket, verseket, meséket adnak elő jeles íróink — a gyermekvilág kedvencei — és kiváló színművészeink nemcsak szórakoztatnak, de értékes hatású előadásnak ígérkezik.

(*) **Növendék-hangverseny.** Szemere József zeneiskolája e hónap 14-én, vasárnap délután 3 órakor tartja az évi második nyilvános hangversenyét a Royal-szálló hangversenytermében. E hangversenyre jegyek személyes jelentkezésre kaphatók az intézet titkári hivatalában, VI., Király-utca 60., I. emelet.

(*) **A Képzőművészeti Tanács pályázata.** A Magyar Országos Képzőművészeti Tanács pályázatot hirdet tíz a festőművészet és szobrászat köréhez tartozó képzőművészeti ösztöndíjra és pedig: egy 1600 koronás, két 1200—1200 koronás, három 1000—1000 koronás, két 800—800 koronás és két 600—600 koronás ösztöndíjra, továbbá egy 1500 koronás és egy 800 koronás építőművészeti ösztöndíjra. A képzőművészeti ösztöndíjak egy évre szólnak s olyanokat kívánnak támogatni, kik a művészeti pályán az alapvető képzésen már túl vannak. Pályázhatnak a hazai és külföldi művészeti iskolák végzett növendékei. A pályázatban csak magyar honosságú egyének vehetnek részt. A folyamodások a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz cím: ve 1911. évi május hó 31-ig az Országos Képzőművészeti Tanácsnál (V., Báthory-utca 12.) nyújtandók be. A mutatóványok pedig 1911. évi május hó 29., 30. és 31-én az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumba szállítandók.

(*) **Utolsó hangverseny a tavaszi tárlaton.** A műcsarnoki tavaszi tárlaton csütörtökön este lesz az utolsó hangverseny, mert a tárlat 14-n, vasárnap délután bezárul. A hangversenyt Bachó István vezetésével a honvédszenekar ezt a gazdag műsört adja elő: 1. Kéler: Templomszentelés-nyitány. 2. Godmark: Felyvonulási induló a Sába királyánője operából. 3. Alard: Trubadur-hegedű-szólo. 4. Hívös: Csodaváza-balletzene. 5. Drda: Szerenád. 6. Grieg: Sigurd Jorsalfar-suite. 7. Sivori: Román-hegedű-szólo. 8. Bachó: Magyar népdal-egyveleg. A kiállítás este 7 órakor nyílik, a hangverseny fél 8 órától 11 óráig tart és arra az egykoronás pénztári jegyeken kívül az 1911. évi tag- és családtagjegyek is érvényesek.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Muzeumok és könyvtárak.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa *Wlassics* Gyula v. b. t. t. elnökle mellett tegnap tartott ülését a tanács sajtó valamint a főfelügyelőség, az állami Felsőmagyarországi Rákóczi-muzeum, a sümegi sümegi Darnay-muzeumnak 1912-iki költségelirányzatát tárgyalta, a megnevezett intézmények személyi járandóságainál 57.6 koronát a főfelügyelőség keretében a központi és tudományos jellegű gyűjtemények szükségleteinél 166.000 koronát, az országos tanács keretében 455.000 koronát, a Rákóczi-muzeum és a Darnay-muzeum dologi szükségleteire pedig 26.500 koronát irányozván elő rendes kiadások címén. A rendkívüli kiadások keretében, amikhez a vidéki muzeumok építkezési szükségletei, berendezési és a gyűjtemények kiegészítése tartoznak, az 1912. évre 155.000 koronát hozott javaslatba az Országos Tanács. Az 1912. évre előirányzott összeg tehát 566.000 korona és 92.000 koronával haladja meg az 1911-re megállapított költségvetést. — Az Országos Tanács a folyó évben rendelkezésre álló 116.000 korona javadalom szétosztására néze a következő javaslatot terjesztette a kultuszminiszter elé: A könyvtárakat fenntartó és létesítő egyesületeknek 32.000 koronát, meglévő budapesti könyvtárak segélyezésére 5300 koronát, vidéki könyvtáraknak 14.200 koronát, külföldieknek 2200 koronát, már eddig létesített népkönyvtárak anyagának kiegészítésére és pótlására 6300 koronát. 1911. év folyamán 56.000 korona költséggel egy 2000 koronás, huszonhárom 1000 koronás, öt-öt 400 és 300 koronás, állandó jellegű népkönyvtárt és negyvenkét 500 koronás vándorkönyvtárt állítanak fel az ország különböző községeiben, amivel az Országos Tanács által 13 év alatt létesített népkönyvtárak száma jóval meghaladja az ezret. A Tanács végül a népkönyvtárak használatára 39 ivnyi terjedelemben általa kiadott címjegyzék körül kifejtett buzgó munkálkodásáért a szerkesztőbizottságnak elismerését és köszönetét fejezte ki.

* **A Filológiai Társaság ülése.** A Filológiai Társaság ma délután *Heinrich* Gusztáv elnökle alatt az Akadémia heti ülésében felolvasó ültést tartott. Az első felolvasó *Kaiblinger* Fülöp tanár volt, aki „Egy arte-mayor veds a franciaiban“ című értekezett. Utána *Gragger* Róbert értekezett „Schiller Bürgerschafjának forrásai és rokoni“ címén. Mindkét előadást tetszéssel fogadták. Utána a társaság választmányi ültést tartott.

* **A Magyar Iparművészet-nek ma megjelent folyó évi IV. füzetében** *Divald* Kornél „Régi hímzések és a népművészet“ című érdekes tanulmányát közli, amelyben a tudós író a régi magyar uri hímzéseknek és népművészetnek egymásra való kölcsönhatását mutatja ki. *Lengyel* Géza kövesházi Kalmár Elzának újabb kisplasztikai munkáit méltatja, dr. *Csermely* Sándor az Orsz. Ráth György Múzeum emlékérméit ismerteti, *Várnai* Sándor az orosz műipari stílus jellemzését adja, *Hein* Béla a francia iparművészet állapotáról közöl érdekes megfigyeléseket, végül a tartalmas rovatok az iparművészet újabb eseményeiről számolnak be. Számos művészi kép díszíti a választékos izléssel egybeállított füzetet. A Magyar Iparművészet a Társulat tagjainak évi 10 korona tagsági díj fejében illetményként jár; előfizetési díja ugyanannyi.

* **Lejáró akadémiai pályázat.** A Tudományos Akadémia pályázatai közül május 31-én déli 12 órakor a következő pályamű határideje jár le: „Kiváncsok színmű, amelynek tárgya a mohácsi vész utáni korból veendő. A színművek lehetnek tragédiák, vígjátékok és középfajú drámák. A jutalom a Kézán-alapítványból 100 arany.“

* **„A veszélyes öreg.“** A könyvpiacon szenációja *Edmund* Edél hírneves berlini publicistának a műve „A veszélyes öreg“, mely mű Németországban 500.000 példányban jelent meg. A fiatal írógárda egyik tehetséges tagja, *Szögyényi* Gyula ültette magyar nyelvre a munkát, mely mesterien gyönyörül ki *Karin* Mihaelis asszony veszélyes korát. Érdeklődésben és frappáns mesebonyodalma felülmul minden hasonló társadalmi szatírárt. A mű ára 1.20 kor. Kapható mindenütt.

FŐVÁROS.

A f. város közgyűlése.

Budapest, május 10.

Mindössze két fontosabb tárgy szerepelt a fő város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén. Az egyik a tanácsnak előterjesztése a budapesti villamos városi vasut részvényei egy részének megvétele, a másik pedig a Bajza-utcai villamos vonalvezetés megváltoztatása volt.

A közgyűlést délután négy órakor nyitotta meg *Fülepp* Kálmán főpolgármester, aki a formai-tások elintézése után emlékezett meg *Hieronym* Károly haláláról. Indítványozta, hogy *Hieronym* Károly halálával az országot és a fővárost ért súlyos veszteség felett érzett fájdalomát a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg és úgy a m. kir. kormánynak, valamint az elhunyt családjának részvétét fejezze ki.

A közgyűlés általános helyesléssel fogadta a főpolgármester előterjesztését.

Telkes Aladár a névmagyarosítás előmozdítására és terjesztésére adott be indítványt, amelyet a közgyűlés az indítványozó rövid indoklása után elfogadott és tárgyalás és javaslatétel czéljából kiadott a tanácsnak.

Interpellációt kettőt jelentettek be: az egyiket dr. *Kovács* Jenő, a Bajza-utca most megnyitott részének rendezése dolgában, a másikat pedig *Percezl* Béla a Krisztina-körut egy részének burkolása ügyében.

A napirenden szerepelt még a felsővízvárosi r. kat. plébánia-javadalom betöltése is, amelyre a szavazást négy órakor kezdték meg.

A mai ülésre felvett huszonhét tárgy közül — a villamos vasuti részvények megvételeinek ügyén kívül — egyik sem provokált vitát.

Ennél az egy tárgynál, amelyet általános nagy figyelem közepette ismertett *Rényi* Dezső tanácsos, felszólalt dr. *Hecht* Ernő. Helyesebbnek tartaná, ha a főváros megvárja a megváltás idejét, mert a megváltás — szerinte — előnyösebb, mint a kontemplált tranzakció. A részvények értékének megállapítására különböző számításokat mutat be, mert a tanács számításait nem tartja helyeseknek. A tanács olyan nagyarányú fejlődésre alapította számításait, mely aligha fog bekövetkezni. Az előterjesztést nem fogadja el és azt javasolja, hogy az ajánlat fölött térjenek napirendre.

Székely Ferencz reflektált ezután *Hecht* felszólalására s helyreigazította azokat a tévedéseket, amelyek *Hecht* előadásába csuszak. Az előterjesztést, amely helyes, jó és észszerű, nyugodt lélekkel elfogadja és elfogadhatja azt a közgyűlés is. (Éljenzés.)

A közgyűlés az előterjesztést ugyyszólván egyhangulag fogadta el; a megjelent mintegy kétszázötven bizottsági tag közül csupán hatan maradtak ülve. Az eredményt zajos „éljen Bácszy!“ kiáltások közepette hirdette ki az elnök főpolgármester.

A Bajza-utcai villamos vasut vonalvezetékének megváltoztatásához egyhangulag, vita nélkül járult hozzá a közgyűlés.

A napirend tárgyalása során a közgyűlés megszavazott 5000 koronát az osztrák szabóiparosok látogatása alkalmából felmerülő fogadási költségekre és megszavazta azt a 4000 koronát is, amibe a fővárosnak a bosnyák vendégek fogadtatása került. A záróra ügyében beadott indítványra a tanács azt az előterjesztést tette a közgyűlésnek, hogy a főváros irjon föl a kormányhoz, hogy vagy törvényes uton rendezze a záróra kérdését, vagy hatalmazza föl a fővárost a kérdés szabályrendeleti rendezésére. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult. A Klauzál-utczát 12 méterről 20 méterre skariák szélesíteni. A közgyűlés az erre vonatkozó előterjesztést magáévá tette. Elhatározta a közgyűlés, hogy a Szent János-kórház területén egy fülgógyászati pavillont emel, s egyuttal elfogadta dr. *Meisels* Vilmosnak azt az indítványát is, hogy a tanácsot a kórházi program előterjesztésére utasítsák.

Az elnök ezután kihirdette a felsővízvárosi róm. kath. plébánia-javadalom betöltésére elrendelt választás eredményét. Leadtak összesen 256 szavazatot, amelyből az abszolút többséget, vagyis 137 szavazatot *Horváth* József óbudai káplán nyerte el.

Dr. *Bácszy* István polgármester dr. *Pető* Sándornak interpellációjára felelt, amelyet ez a tisztviselő fizetésrendezése ügyében hozza intézett. A polgármester kijelentette, hogy a javaslat tervezete már husvét előtt készen volt. Mindenesetre azonban a polgármester abban a helyzetben lesz, hogy ezt a kérdést még a nyári szünet előtt a közgyűlés döntése alá bocsássa. Dr. *Pető* Sándor köszönő szavai után a közgyűlés megnyugvással vette

tudomásul a polgármester választát. Több kisebb jelentősebb interpelláció után a közgyűlés háromnegyed hét órakor véget ért.

(Kifényesített József-szobor. A József-téren újabbán szép ragyogóra fényesítve áll József nádor szobra s ezzel kapcsolatban híre terjedt, hogy Budapest összes köztéri szobrainak patináját technikai eszközökkel el fogják távolítani s a József-téren álló József nádor szobrán kezdették meg a tisztítási munkálatokat. Szobrászok és festők, akik látták a részben megtisztított nádorszobrot, a legnagyobb elkeseredéssel nyilatkoztak a műveletről, amelyet Budapestnek legrégebb szobrán végrehajtottak. A szobrok megtisztítását Stróbl Alajos, az ismert szobrász, a Mesteriskola tanára javasolta a főváros művészeti bizottságában, s a bizottság őt is bizta meg az első kísérlet végrehajtásával. Mi ugyan azt is ostobaságnak tartjuk, hogy ezt a kísérletet elrendelték, hiszen mindenki tudja, hogy a szobor szebb patinával, mint patina nélkül, a kísérlet azonban elrettentő példával riaszthatja el azokat, akik Stróblnak ehhez a barbár kísérlethez a felhatalmazást megadták. Bárczy István polgármester ankétet szándékozik összehívni, amely az ügyet részletesen megtárgyalja. Ez az ankét valószínűleg csak a szobrok megtisztításáról, de nem a patina eltávolításáról fog intézkedni.

(Uj villamosvonalak. A Közuti Vasúttársaság a Villányi-uton és Alkotás-utcán át új vonalat tervez a farkasréti temetőig. Az új vonalnak ma volt a közigazgatási bejárása. A bejárás során fölvetették azt a tervet, hogy az új vonalat a kelenföldi vonallal kössék össze, hogy közvetlen összeköttetést létesítsenek a déli vasut és a kelenföldi pályaudvar között. Jellinek Henrik elnökgazgató megígérte, hogy a vonalat ebben az irányban fogja fejleszteni. — A főváros, amint azt megírtuk, megváltoztatta a Bajza-utcai villamos vonalát. Az új terv szerint csak a Fasorog megy a vonal a Bajza-utczán, ott betorkol a király utcai vonalba s a Lövéde-téren ágazik ki s megy a Felsőerdősor-utczán át a Podmaniczky-utczáig. A közlekedő bizottság Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnökölésével ma tartott ülésén tárgyalta az új vonalat. Dr. Bródy Lajos erősen ellenezte az új tervet. A Bajza-utcai vonalat valamennyi fórum elfogadta már s most hirtelen akarják megváltoztatni. Wolfner József és Wilhelm Adolf ezzel szemben azt vitatták, hogy az új vonal sokkal czélzerűbb s a közönség érdekét jobban szolgálja s azért örömmel fogadják az új tervet. Rényi Dezső tanácsos még azt a fölvilágosítást adta, hogy a Bajza-utczában ki kellene vágni a fákat s szűkebbre kellene szabni a gyalogjárót. Az új tervet azért siettetik, hogy fölterjeszthessék a miniszterhez, mielőtt a Bajza-utcai vonal közigazgatási bejárását jóváhagyja. Devecsis Ferenc középítő igazgató is azt bizonyította, hogy az új megoldás a jobb. A bizottság el is fogadta. Később a tanács tárgyalta a javaslatot s egyhanguan hozzájárult. Délután a közgyűlés is elfogadta az új tervet.

(Kiadó városi kislakások. A III. ker. Miklósteri, a Váci-ut 83. számú és a X. Jászberényi-uti hatósági kislakások bérházakban az évi augusztus hónap 1-re még néhány két-háromszobás lakás, továbbá üzletnek alkalmas helyiség kiadó. Jelentkezhetni lehet a Központi városkőháza I. emelet 99 sz. alatt.

(Uj piac a Zuglóban. A főváros elhatározta, hogy a Bosnyák-téren új élelmi piacot rendez be. A belügyminiszter ma megerősítette a közgyűlés határozatát s a város még a nyáron berendezi az új piacot.

(Árkádok az Erzsébet-téren. Az Adria biztosító-társaság, mint annak idején megírtuk, az Erzsébet-tér és Deák-tér sarkán árkádok palotát akar építeni. A terv megvalósítása érdekében elfoglalja az egész gyalogjárót és teljesen beépíti. A főváros az árkádok építésére nem adta meg az építőengedelmet. A közmunkatanács azonban megadta s mivel így a két hatóság határozata eltérő volt, a törvény szerint a belügyminiszternek kellett dönteni. A belügyminiszter ma a közmunkatanács határozatát erősítette meg s az árkádok építését megengedte.

TANÜGY.

= A magántanári képzés új rendje. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter a tudományegyetemi magántanári képzés dolgaiban elvi jelentőségű határozatot hozott, amely ki fogja egészíteni a tudományegyetemi magántanári képzést szabályozó 11. paragrafust. A

kultuszminiszter elvi jelentőségű döntése, amelyről a miniszter rendeletileg értesítette a kolozsvári és a budapesti egyetem tanácsait, a következő:

Ha két egybehangzó pártoló bírálattal szemben is kétely merül fel a képzés dolgaiban, úgy az illetékes kar tantestülete az érdemleges döntése előtt vagy bővebb indoklásra szólítsa fel a bírálókat, vagy pedig arról határoz, nem látja-e szükségesnek egy harmadik bíráló kiküldését. Mindkét esetben a kar csak a két bírálónak újabb és bővebben megindokolt indítványa után, illetőleg egy harmadik bíráló véleményének meghallgatása után dönt afelett, vajjon a folyamodót a magántanári képzés további cselekményeire bocsátja-e, vagy pedig visszautasítja.

= A belügyminisztérium a tanitók ellen. A Sopronmegyei Általános Tanítóegyesület — mint nekünk tanitói körökből írják — kérvénnyel fordult a törvényhatósághoz, hogy az üléseiken résztvevő tanitóknak eddigi két korona napidija helyett hat korona napidiját állapítsa meg. Mídon a tanitók ezen jogos kívánságát a törvényhatóság jóakarattal elintézte, határozatát a belügyminiszterhez jóváhagyás végett beterjesztette, a miniszter a határozatot megsemmisítette. Történik ez akkor, midőn a magyar tanítószeg mármár türelmét vesztve, küzd a megélhetésre alig elégséges fizetésének javításáért s midőn a kormány „legnagyobb jóakaratu“ ígéretét bírva, egy jobb jövő reményében várja annak teljesülését. A belügyminiszter 4 koronától fosztja meg a magyar tanítószeg néhány százát, melyet nem is az állam, hanem a törvényhatóság önként ajánlott fel. Micsoda jóakaratu ez? A magyar tanítószeg jól megérdemelt munkadíját a kormány nemcsak jogosnak el nem ismeri, de uszoris módjára nyerni akar munkásán. Így már érthető, hogy ország-világ előtt ismert sérelmeik csak vélt sérelmek a kormány szemében, ha anyagi helyzetük javítása küszöbén ilyen határozatokat hoz.

EGYESÜLETEK.

(—) A Közegészségügyi Egyesület ülése. Az Országos Közegészségügyi Egyesület ma délután tartotta Hosszabb Lajos udvari tanácsos elnökölésével a havi választmányi ülést. Az ülés főtárgya Kelemen Ferenc igazgató néhány indítványa volt. Hosszabb előadást tartott az indítványtevő a bűntettek egészségügyéről és az ifjúság nyaralásának országos szervezéséről. Az előbbi kérdésnél felhívta az egyesület vezetőit a testi fenyték ellen való tiltakozásra is. Indítványozta, hogy ennek a kérdésnek megoldására orvosokból, pedagógusok és szülők-ből álló bizottság szervezését és egy erre vonatkozó kérdőív kibocsátását. Az ifjúság nyaralásának országos szervezéséről szólva, ismertette a mai állapotokat, amelyek egyáltalában nem kielégítők. Indítványozta, hogy mondja ki az egyesület, hogy mindkét nembeli tanulóifjúság nyaralásának országos szervezését elsődrendű közegészségügyi, közgazdasági és társadalmi ügynek tekintik, mint ilyen, helyes és saját hatáskörében támogatni fogja. Evégből elhatározza, hogy az országos szervezés érdekében bizottságot alakít. Ezekhez az indítványokhoz néhány hozzászólás után a választmány hozzájárult.

(—) A Magános Urinók Otthona. A Magyar Urinók Egyesülete ma délután a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen Ruffy Pálné elnököt. Az elnöknő üdvözlő szavai után az egyesület főtitkára tett jelentést a Magános Urinók Otthona megnyitása ügyében. A titkári jelentés szerint az Otthon a Mária-utca és Illósi-ut sarkán levő háromemeletes házban létesülne, ahol 101 szoba állana a tagok rendelkezésére havi 50—100 korona árban. Az Otthon keretében cselédképzőt is terveznek, ahol a cselédek lakás és ellátás ellenében az otthon lakóit kiszolgálják és közben megfelelő kiképzést is nyernének. Az otthon augusztus 1-én nyitná meg. A titkári jelentéshez sokan szóltak hozzá, majd pedig azt a közgyűlés szavazati többséggel elfogadta.

(—) A Védőegyesület közgyűlése. A Magyar Védőegyesület ezidei rendes évi közgyűlést május 21-én kívánta megtartani Dobieczy Sándor orsz. képviselő elnöklete alatt a vármegyeház disztermében.

(—) Az Országos Katholikus Magyar Iskolaegyesület május 11-én délelőtt feltizenegy órakor tartja évi közgyűlést a Szent István-Társulat disztermében, a Szent István-Társulat közgyűlése után.

(—) A Budapesti Kir. Orvosegyesület e hó 13-án, szombaton este 6 órakor tudományos ülést tart, amelynek napirendjén Terray Pál, Rotter Henrik és Bolya Jenő bemutatásokkal szerepelnek, Moravcsik Ernő Emil pedig előadást tart „A társadalom védelme a bűntettek ellen“ czímen. Az egyesület elme- és idegkórtani szakosztálya e hó

15-én, hétfőn este 6 órakor a budapesti általános poliklinikán (VII. Szövetség-utca 14—16. sz.) ülést tart, amelynek előadói: Frey Ernő, Schaffner Károly és Sarbó Arthur.

(—) Közgyűlés. A Protestáns Országos Árvagyület május 20-án, szombaton délután 4 órakor tartja 52-ik évi rendes közgyűlést az árvaház Szegényház-tér 1. szám alatti helyiségében, a következő tárgysorozattal: 1. Az 1910. évről szóló választmányi jelentés tárgyalása. Határozat az 1910. évi számadások és a felmentvény felett. 2. A számvizsgáló bizottság megválasztása az 1911. évre. 3. Az 1911. évre szóló költségelőirányzat megállapítása. 4. A Wagner János-féle alapítvány alapítólevele tárgyában határozat. 5. Indítványok. 6. A férfi és női választmány 30—30 tagjának megválasztása.

(—) A szabadgondolkodók ünnepe. A Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete e hónap 14-én, vasárnap este fél hét órakor a régi képviselőház üléstermében Martinovics-emlékünnepet rendez, amelyen Lengyel Imre, dr. Benedek János országgyűlési képviselő és dr. Polányi Károly mondanak beszédet. Az ünnepélyt azonkívül művészi számok gazdagítják. A nagyszabású emlékünnepet az egyesület belépődíj nélkül rendez és minden érdeklődőt szívesen lát.

(—) A Márta-Egyesület közgyűlése. A Márta-Egyesület május 11-én, csütörtökön délután öt órakor a központi városház udvarán levő irodája helyiségében tartja rendes évi közgyűlést.

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzők magánmunkálatai.

Budapest, május 9.

Ismételten e tárggyal vagyunk kénytelenek foglalkozni, mert a jegyzői kart a magánmunkálatok gyakorolhatása miatt újabb támadás érte.

Mi már egy ízben kifejtettük azt, hogy a jegyzőknek perenkívüli ügyekben való működését nem tartjuk jegyzői érdekeknek, mert hiszen az 1904. évi XI. t.-cz. éppen azon okból állapította meg — amint ezt a miniszteri indoklás maga mondja — a jegyző fizetését csak 1600 koronában, mert a magánmunkálatokból is van jövedelme, nyilvánvaló tehát, hogy az esetben, ha a jegyzők magánmunkálkodást nem folytathatnának, fizetésüket kellene megfelelő mértékben emelni, ami a jegyzői karra csak előnyt jelentene, mivel mai javadalmazása csorbitatlanul megmaradna, ellenben munkája fogyna. Éppen ezért nem is a jegyzői, hanem közérdek szempontjából kell foglalkoznunk azon támadással, mely a jegyzői kart és a karnak a magánmunkálatok körüli tevékenységét érte dr. Pap József urnak az ügyvéd-közjegyző czimü tanulmányában.

Mi tagadjuk azt a tételt az irónak, hogy a községi és körjegyzők vagy a segédjegyzők kellő gyakorlati és elméleti ismeretekkel nem bírnának a szerződések kötése terén, sőt ellenkezőleg azt tapasztaltuk, hogy a jegyzői irodákban keletkezett szerződések kivétel nélkül, vagy legalább is nagyon kevés kivétellel megállják helyüket s a legritkább eset az, hogy a jegyzők által bármely jogügylet körül kötött okirat akár szándékosan, akár mulasztás, vagy tudatlanság következtében a felekre nézve joghátránnyal járt volna.

A községi jegyzők annyi jogi tudással bírnak, amennyi szükséges egy perenkívüli okirat megszerkesztéséhez s e mellett teljesen ismerik a szerződő felek lelki tulajdonságait, intenczióit, úgy, hogy teljesen kizárt dolog, hogy az okirat, amelyet jegyző készít, a felek fogyatékos, sokszor világosan nem ismerhető előadása miatt hiányos legyen, avagy ne fedezze teljes egészében a szerződő felek intenczióit; ezenkívül a jegyző pártatlanul áll a szerződő felek között és semmi érdeke nem kívánja, hogy az okirat félremagyarázható határozmányai peres eljárása motivumul szolgáljanak.

Az ügyvéd nem ismeri a feleket, irásba foglalja azt, amit azok mondanak, arra való tekintet nélkül, hogy a felek előzővel tett előadása valóban azok belső óhaját tükrözi-e vissza. Mi nem mondjuk sem a közjegyzőkről, sem az ügyvédekről, hogy nem értenek a jogügyletekről szóló okiratok szerkesztéséhez, bár volt már kezünkben több ily kezekből kikerült okirat, amely bizony felületes-

ségénél és fogyatékosságánál fogva memosak perek és jogi bonyodalmak melegágya lett, hanem a szerződő felek egyikére márhetetlen anyagi károsodással járt, de azt határozottan állítjuk, hogy abban a nagy harcban, amelyben az ügyvédi kar tuzsufaltsága miatt az élet nehézségeivel küzd, bizony vannak ügyvédek, akik szándékosan oly módon készítik az okiratokat, hogy az abban foglalt feltételek kétértelműsége, bizonytalansága vagy homályossága már magában hordozza a per osráját.

Azt mondja a cikkíró, hogy a községi jegyzők minden felelősség nélkül dolgoznak perenkívüli ügyekben; hát ez állítása vagy rosszakaratu elferdítése a valónak, vagy pedig a dolgok hiányos ismeretén alapul, mert a 126.000-902. B. M. sz. a. kiadott ügyviteli szabályzat VII. fejezetének 84-95. szakaszai a jegyzőt a legnagyobb felelősséggel terhelik a magánmunkálatok intézése körüli tevékenységéért s az a felelősség, amely e szakaszok alapján a jegyzőt feyelmileg terheli, sokkal több értékkel bír a jogügyletet kötő felekre, mint az ügyvédi kamarák igazságszolgáltatása. A jegyzőt feyelmileg sokkal csekélyebb mulasztásokért sokkal szigorubbant vonja felelősségre feyelmi hatósága, mint az ügyvédet az ügyvédi kamara.

Ismételjük, mi nem jegyzői érdekekből szólaltunk fel ezuttal, hanem közérdekből, mert a falusi nép jól felfogott érdeke kívánja, hogy perenkívüli ügyeiben a jegyzőhöz fordulhasson, aki olsoőbb, könnyebben megközelíthető, viszonyait jobban ismeri, mint az ügyvéd és a perenkívüli okiratok elkészítésére kellő tudással is bír és e mellett metaláni mulasztásai folytán okozott károkért és hátrányokért könnyebben felelősségre vonható az ügyvédnél.

Mi teljes erőnkkel azon vagyunk, hogy a falusi lakosság millióinak érdekét e téren megvédelmezzük s nem vagyunk hajlandó ez érdekeket az ügyvédi kar saját érdekeinek feláldozni.

Tüzoltóképzés a jegyzői tanfolyamon. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamhallgatók számára, mint az előző években, a vármegye tüzoltószövetsége az idén is rendez tüzoltói tanfolyamot. A tanfolyam elméleti és gyakorlati oktatójával a belügyminiszter Pap Ferencz szegedi hívatásos tüzoltóparancsnokot rendelte ki, aki a mult évben is vezette ott a tüzoltótanfolyamot.

Törvény a cserebogár-irtásról. Kassai jelentés szerint Abauj-Torna vármegyében folyamatban levő hatósági cserebogár-irtás tanulmányozására a földművelésügyi kormány kiküldte Jablonovszky Sándor miniszteri tanácsost, aki Sziklay Ede főispán kíséretében a megye számos községét most járja be. A miniszteri kiküldött az irtás eredményéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott és közölte, hogy a kormány törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a kötelező cserebogárirtásról.

Hatósági mézszárszék Debreczenben. A debreczeni mézszárosok a husárakat pár nap előtt 16 fillérel emelték, ami általános felháborodást keltett a városban. A tanács azonnal összeült és izgatott hangu tanácskozás után gyökeres intézkedéseket tett. Ugyanis elfogadták a főügyésznek azt az indítványát, hogy küldjék ki azonnal a rendőrfőkapitányt és a főállatorvost Szerbiába, tanulmányozák a kérdést ott, kössenek szerződést Debreczen város husszükségletének biztosítására és a város több pontján állítsák föl a hatósági mézszárszékeket. Az indítvány értelmében már a mai nap folyamán Szerbiába utaznak a város küldöttjei, ahol megállapodásra jutnak a nagyvállalkozókkal a város husszükségletének biztosítására és a jövő héten már föl is állítják a hatósági székeket, melyeknek állandó főmmaradását biztosítani fogják.

Gyümölesoltó — főszolgabíró. A nagyszombati járás főszolgabírójára olyan példát nyújtott összes kollégáinak, amiről a legnagyobb dicsérettel kell megemlékezni. Pár év előtt felhatalmazást kért a megyétől, hogy a hatósága alá tartozó utak mentén gyümölesfákat ültethessen. A vármegye természetesen megadta az engedelmet, mire a főszolgabíró 1910 év végéig 8010 darab különféle fajú nemes gyümölesfát ültetett ki.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A bácsalmási petició. Szutrey Lipót bácsalmási országgyűlési képviselő mandátumát a kisebbségben maradt Hirmann Ferencz-párt peticióval támada meg. A bizonyítás eszközlése és annak tárgyalása után a kir. Kuria első választási tanácsában Sebestyén Mihály tanácselnök ma délbent hirdette ki a Kuria ítéletét. A Kuria a kérvényt elutasította, mert az abban foglalt tényállításokat nem látta bebizonyítva. A tinójárasi pusztá bérletére vonatkozólag a Kuria megállapította, hogy a tanuk állításai határozatlanok és megbízhatatlanok, amivel szemben áll a képviselőnek határozott és eskü alatt tett vallomása. A kir. Kuria a kérvényezőket 14.000 korona költségben marasztalta.

§ Leleplezések Lipót királyról. Jeleztük, hogy Brüsszelben megkezdődött a Lujza belga királyi hercegnő szenzációs pörének tárgyalását, aki királyi atyja hagyatékából az öt illeto teljes vagyonsrészt követeli. A tárgyalás második napján Jaspár ügyvéd, a Lujza hercegnő ügyvédje, érdekes nyilatkozatokat és leleplezéseket tett az elhunyt Lipót király felől. Jaspár szerint Lipót király, amikor a fia meghalt, föltette magában, hogy leányait megfosztja az örökségtől. Ez valósággal rögeszméjévé vált és mindent elkövetett, hogy a leányai a köteles részen kívül egy frankot se kapjanak. Az ügyvéd ezt a regényesen hangzó dolgot a király abszolutisztikus hajlamainak tulajdonítja, melyek élete utolsó szakában minden cselekedetét irányították. A király egy ízben azt is kijelentette, hogy ő nem törődik a törvényekkel. Ez volt a főmötívuma a király örösi alapítványainak, de Lipót királynak, mint Jaspár mondja, eszeágában sem volt, hogy örösi birtokai fölött a rendelkezést teljesen az államnak engedje át, hanem az volt a terve, hogy egyszerű építkezéseivel és alapítványival nevét halála után is megörökítse. Ezért mondotta egyszer, hogy „a mélységet, amelyben neve feledésbe merülhetne, kövekké fogja eltorlaszolni.“ A törvényen felül állónak érezte magát és magávyagonából mintegy olyan külön dominiumot akart csinálni, melyhez leányai nem férhetnek hozzá. Ez volt a nieder-fullbach alapítvány alapszövege, melybe a király ötvennégy milliót ölt bele. Jaspár beszédét azzal fejezte be, hogy csak szépitgetés az, amikor azt mondják, hogy a király alapítványival a köznek akart használni. Nem, a királynak ezekkel az alapításokkal csak az volt a célja, hogy leányait az örökségtől megfosssa. Jaspár beszéde után a tárgyalást elnapolták.

§ Ormai Mór kiadatása. Az Amerikába szökött Ormai Mór kiadatásának dolgában dr. Visontai Soma védő megfellebbezte a vádtanács határozatát. A kir. tábla dr. Istvánffy Lajos bíró előadásában ma tárgyalta ezt az ügyet és a vádtanács határozatát helybenhagyta. Annak a kérdésnek a tárgyalásába, hogy vajjon Ormai kiadják-e a katonai hatóságnak, vagy sem, a kir. tábla nem ment bele, hanem utasította a vádtanácsot, hogy e kérdésben első fokon hozzon határozatot az ügyészeg meghallgatásával.

§ Egy vezércikk körül. A Békésgyulán megjelenő Békésmegyei Ellenzéknek dr. Bikády Antal országgyűlési képviselő, Tabit Mihály és dr. Simonka György voltak a szerkesztői és a közöttük fennállott szerződés értelmében a lap a függetlenségi eszmék szolgálatában állott. Amikor Lukács László megbízást kapott a kormányalakításra, Tabit és Simonka szerkesztők egy, Lukács László vállalkozását szimpatikusan tárgyaló cikket akartak közölni a lapban, felemlítve azt, hogy Lukács László a népjogokat hozza és segíteni akar a nép széles rétegein az általános választói joggal. Bikády Antal megtagadta ennek a cikknek a közlését arra való hivatkozással, hogy ellenkezik a függetlenségi programot vall a lap. Tabit Mihály és Simonka György erre kiléptek a lap kötelékéből és megalakították a Békésmegyei Ellenzék. A Békésmegyei Ellenzék utolsó számának költségeit Bikády fizette ki, de a kilépett két szerkesztőt illeto aránylagos részeket be akarta rajtuk hajtani. Ezek azonban nem fizettek, mert szerintük Bikády szerződésszegést követett el, amikor nem egyezett bele a jelzett cikk közlésébe. Dr. Bikády Antal a törvényszék utján akarta követel-

lését érvényesíteni és ezért bepanaszolta volt társait. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti törvényszék. A bíróság arra vonatkozólag, vajjon a cikk ellenkezzete-e a függetlenségi eszmékkel, szakértői vélemény meghallgatását tartotta szükségesnek és a szakértői vélemény elkészítésével dr. Visontai Somát bizta meg. A szakértői vélemény beérkezése után fog a bíróság ebben a kérdésben dönten.

§ Ártatlanul a börtönben. Szegedről jelentik, hogy a szegedi törvényszék a mult év május havában betöréses lopás gyanúja alapján két évi börtönre ítélte Kispéter Imre vásári árust, míg Kurucz József és Fazekas Ferencz lókereskedőket orgazdaságért 1-1 évi börtönbüntetéssel sujtotta. Felebbezés folytán a királyi tábla a napokban foglalkozott Kispéter Imre ügyével és a bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette a vádlottat a betöréses lopás vádjá alól. A szegedi törvényszék ezek után szabadlábra helyezte a két orgazdasággal vádolt lókereskedőt is, akik néhány nap hijján ártatlanul szenvedték át egyévi börtönbüntetéstüket. A két lókereskedő kártérítési pört indított a kincstár ellen.

§ Az új polgári perrendtartás főbb vonásai. Czimen tartott ma este nagyérdéku előadást dr. Térfi Gyula igazságügyminiszteri tanácsos, a magyar jogászvilág egyik legismertebb és legkiválóbb kitünősége az Ügyvédjeltek Körében. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult.

Az előadó ismertette az új polgári perrendtartás azon részeit, melyek a jelenlegitől eltérnek. Rámutatott arra, hogy a jövőben a járásbírók kiterjedtebb hatáskörrel fognak bírn, mert az értékhatár 2500 koronában van megállapítva. Foglalkozott ezután az ügyvédi képviselő kérdéssel. Az új perrendben az 1000 koronát meghaladó járásbírósi tárgyalásokon az ügyvédi képviselő kötelező, váltóperekben pedig tekintet nélkül az összegre. Foglalkozott ezután részletesen a halasztás kérdésével és az igazmondás elvével. Az új törvény pénzbírsággal bünteti azt a felet, aki olyan tényt állít, amely nyilvánvalóan alaptalan. Ezáltal elérhetővé teszi a törvény azt, hogy minden ok nélkül a perket sokáig elhuzni nem lehet. Foglalkozott ezután a felebbezés, felülvizsgálat és felfolyamodás fejezeteivel és végül kifejezést adott ama meggyőződésnek, hogy az új polgári perrend a magyar törvényhozásnak kitünő alkotása. Az érdekes előadás után, melyet a nagyszámú megjelent hallgatóság mindvégig nagy figyelemmel és érdeklődéssel kísért, az előadót zajos ovációban részesítették.

§ A goromba utas. Kaufmann Jenő kereskedő, segéd a mult év augusztus 28-án a Ferencz József-hidnál felszállott az egyik villamoskocsira, de nem a rendes felszálló oldalán, hanem a kocsi ellenkező oldalán. A kalauz ezért rendreutasította Kaufmann, aki gorombáskodni kezdett a kocsi vezetővel, mire ez a Vámház-téren Tóth III. Károly 1243. sz. rendőrral igazoltatni akarta a hetvenkedő utast. A rendőr felhívására Kaufmann Jenő gorombán Schwartz Jenőnek nevezte magát és azt állította, hogy a Fehérvári-ut 23. sz. alatt lakik. Miután személyazonosságát nem tudta igazolni, a rendőr lakására akarta kísérni. Utközben aztán Kaufmann Jenő bevallotta, hogy őt nem Schwartz Jenőnek hívják és nem a Fehérvári-uton, hanem a Kemenesi-ut 4. szám alatt lakik. Együttal egy koronát esusztatott a rendőr markába, hogy ne tegyen ellene följelentést. A rendőr feljelentésre a kir. ügyészeg megvesztegetés vétségéért és hamis név használatáért emelt vádat Kaufmann Jenő ellen, akit a büntetőtörvényszék ma 20 korona pénzbüntetésre ítelt. Az ítélet jogerős.

EKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK

Egyházi szerek, angol, francia, chinézüst dísz tárgyak, gyári áron beszereshetők.

Legújabb angol rendszerű áratési műózetok mellett.

SÁRGA JÁNOS es. és kir. udv. szall.

ékszergyáros KALOZSVÁR.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZÉN Koks, Briket, Antracit
 ■■■ szükségletét ■■■
 a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATAR-
 IDŰKRE, MÁR MOST feladni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
 Telefon 164, 75-26, 26-27. Sürgőnycim: ANTRACIT Budapes.

SPORT.

A Kancza-dij.

— Budapesti tavaszi versenyek. —

— Ötödik nap. —

Magasan emelkedik ki az ötödik nap programjából az előrefogadásokban is nagy szerepet játszó *Kancza-dij*, mely évről-évre a Derby-évjárat számottevő kanczáinak találkozása s a 30.000 koronás trofea győztese a későbbi eseményekben is mindig megállja a helyét. Valószínű indulóknak czek vannak jelezve: Curly (Janek), Senta (Korb), White clover (Hewitt), Persist (Miles), Verona (Shaw), Lékvár (Pretzner), Mimi (Huxtable), Lira (Winkfield), Éva (Ferguson), Rampur (Varga), Slam bang (Broadwood), Wishful (Carslake), esetleg még Ruth (Gulyás), Dovecot (Austin). Mint láthatjuk, elég népes mezőny fog vetélkedni a jól dotált verseny első helyéért.

Közülük az első esély kétségkívül a jelenlegi favorit: *Veronát* illeti meg papíron, mert a Pardon-ivadék a legszebb teljesítményekkel dicsekedhetik: amelyek fokról-fokra való javulást árultak el, minél tovább fejlődött ügyes trainere keze alatt. Azt is bebizonyította, hogy kellő stamina felett is rendelkezik, mert tavaly képes volt elég jó társaságot maga mögött hagyni a Szent László-díjban, semmi megerőltetés nélkül; igaz ugyan, hogy a Henckel Memorialban meg kellett hajolnia a hatalmasat javult *Lógós* előtt, de ez még nem jelentheti azt, hogy ne adjunk neki nagy chanceot holnapi debutjánél, hisz oly kedvező hírek vannak forralomba képességeit illetően s eddig szerepelt istállóársai oly remek formákat árultak el, hogy végeredményben is reá kellene adnunk szavazatunkat és hogy mégis — ennyi ajánlólevél után — nem bizunk föltétlenül benne, arra az a hagyományos balszerencse készlet, amely ebben a futamban a startfavoritokat üldözi.

Éva volt a versenynek első favoritja s ezt a pozícióját jó ideig tartotta is, de később a biazom kissé megrendült benne s így a második helyre szorult. Pedig ideai debutja alapján nem lett volna szabad elfordulni tőle, hisz a Solymári díjban oly tetszetős stílusban verte ellenfeleit, *Lirá-t* s az elég elfogadhatóan szerepelt *Passe-t*, hogy már ez a futása is felkeltheti a figyelmet. A mértföld után még oly friss volt, hogy bátran állíthatjuk, miszerint elegendő állóképesség felett is rendelkezik s ezért cseppet sem lenne meglepő, ha a Gascony-ivadék jobbnak bizonyulna *Veroná-nál*.

Lirá-tól nem várunk oly szereplést, hogy a fentemlítették bármelyikét megelőzze, hanem annál több bizalommal várjuk *White clover* ideai debutját. A Con amore-ivadék mult évi futásai igen változók. A Helenenthal díjban mutatkozott be, ahol második lett a német *Mondstein* mögött, utána a budapesti nyári meetingen futott egy kisebb díjazású futamban: a Czinkotai díjban, ahol *Fürge* megelőzte, majd Bécsben őrszel egy nyeretlen versenyben játszva hagyott maga mögött nagy mezőnyt, de ezek mind közepes lovak voltak, de még ugyanezen a meetingen nagy meglepetést okozott győzelmé az Esterházy Memorialban, mert oly lovakat hagyott maga mögött, mint *Figaro*, *Saucy Girl*, *Árgyélus*, *Bankár*; utolsó futása azután szintén győzelemmel végződött a budapesti 3sz meetingen a Kladrubi díjban *Bankár* ellen. Felsőrélt futásai közül az Esterházy Memorialban aratólt győzelmé értékelhető legmagasabbra s ezzel a formájával könnyen keresztülhuzhat minden számítást és ehhez még hozzájárul az is hogy otthon teljesen meg vannak elégedve munkájával, sőt mi több, a stamina kérdése sem okoz gondot trainerének, mert a kancza frissen abszolválja még a Kancza-dij távját is. Mi azt hiszszük, ha meglepetés lesz, az *White clover* részéről várható.

A többi startoló közül még *Wishful* és *Senta* neveit említhetjük fel, a többieknek csak statisztai szerep jut.

Összegezve az elmondottakat, véleményünk az, hogy

White clover

halad át elsőnek a czélon *Verona* és *Éva* előtt. A többi futamokban tipjeinkre hívjuk fel a figyelmet.

Jelöltjeink:

- I. *Kottingbrunn*
- II *Dávid-ist.*—*Ereszd el*
- III *White clover*—*Verona*—*Éva*
- IV. *Hptm. v. Köpenick*—*Gyöngyösi*—*A conto*
- V. *Springer-ist.*—*Eos*—*Santa*
- VI. *Garonne*—*Lossonczy-ist.*—*Caffir*
- VII. *Tchabouk*—*Szeszélyes*—*Automobil*

() **Bajnoki labdarugó-mérkőzés.** A Magyar Testgyakorlók Köre és a Terézvárosi Torna Club ma délután tartotta meg elhalasztott bajnoki mérkőzését, melyet a Magyar Testgyakorlók Köre könnyen nyert meg. A mérkőzés mindvégig erős tempóban folyt le, különösen a játék első felidejében, amikor a legjobb helyzeteket a MTK csatársora nem tudta kihasználni és csak a 17-ik perczben ért el goalt. A Testgyakorlók a második felidőben is tovább támadtak s a 29-ik perczben ismét goalt értek el. Végeredmény 2:0 az MTK javára. Bíró Fehéri Ákos volt.

() **A FTC—MAC bajnoki mérkőzése.** Az üllői uti versenypályán a skót és angol professzionista mérkőzések előtti utolsó héten tartja a FTC utolsóelőtti bajnoki mérkőzését a MAC-al. A FTC-től a bajnokságot már elvitatni nem lehet, de az óriási formában levő csapatra nézve mégis nagyfontosságú ez a mérkőzés, mert a FTC veretlenségének megőrzésére fekteti a főszűrt, már pedig éppen a még hátralevő két ellenfél — a MAC és a BAK — azok, akiktől a FTC-nak tartania lehet.

() **Póló-mérkőzés.** A Póló-Klub ma délutáni mérkőzése igen kedvező időben, szép számu és elsőkel közönség jelenlétében folyt le. A fehérek csapatában a következők játszottak: Windisch-Graetz herceg, ögróf Pallavicini György, gróf Károlyi Lajos és Adams, míg a vörös dressben báró Nel-mans, gróf Wenckheim I., Ritsch Herbert és Rohonczy L. játszottak. Hat játékidőn keresztül játszottak a küzdő ellenfelek. A vörösek erősebbnek bizonyultak ugyan a fehérekénél, de csak minimális goal-aránnyal tudták a mérkőzést megnyerni. Érdekes volt, amint gróf Károlyi Lajos gyönyörű lerohanás után mesteri dreiwe ütessel goalt lött. A másik játékidő alatt gróf Wenckheim legaloppozta a fehéreket és bachand ütessel megszerezte a vörösek vezető goalját. A végeredmény 5:4 volt a vörösek javára. A mérkőzést gróf Széchenyi László, mint bíró vezette. A legközelebbi mérkőzés pénteken délután 4 órakor lesz.

() **Magyarország czéllövő-bajnoksága.** A május harmadik vasárnapján *Szemere Miklós* pestszent-lórczai lövőházában eldöntésre kerülő királydíj iránt, miután katonatisztek ezuttal először nyertek hivatalos engedelmet a részvételre, főleg katonatiszti körökben élénk az érdeklődés. A hadi fegyverekkel megvívandó bajnoki verseny sorsa teljesen nyílt. A versenyt rendező egyesülethez a helyi nevezéseken kívül Málczáról, Csikszentmárton, Pozsony, Brassó, Komárom és Nagyváradról érkezett eddig nevezés és nem lehetetlen, hogy Magyarország ez évi czéllövő bajnokságát valamelyik vidéki sportegyesületi tag viszi el. A verseny rendezője újabbban *Fülepp Kálmán* főpolgármestert a városi lövészbizottság elnökét a verseny diszelnökségébe bevalasztotta. A főpolgármester a választást elfogadta és megjelenését megígérte. A verseny szakzsűrijébe a hadsereg részéről sárói *Szabó Lajos* és *Pogány Géza* századosokat választották be, a tagok sorából pedig zsűri-tagokul: *Kelemen Kornélt*, dr. *Földváry Györgyöt*, dr. *Speidl Zoltánt*, dr. *Zsembery Istvánt* és dr. *Zsitvay Tibort* jelölték ki. A viadal nevezési záróideje május 15. (hétfő) déli 12 óra. A bajnoki verseny rendezősege ez uton értesíti újból az érdeklődőket, hogy *elkészült* nevezéseket nem fogad el. Nevezések hét-főig tételt együtt dr. Karafiáth Jenő (VII., Bethlen-u. 9.) címére küldendők.

() **Kirándulás.** A Magyar Turistaegyesület budapesti osztálya május hó 14-én, vasárnap kirándulást rendez Szob—Nagygalla—Lelődima—Kovácsapatakra. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel 5 óra 35 perczkor. Gyaloglás hét óra. Élelmet mindenki magával visz. Vasuti költség két korona. Vezető: dr. *Medveczky Antal*. — Az egyesület egy másik csoportja Főthra rendez kirándulást. Indulás a BUR vasut végállomásáról reggel hét órakor. Az ebéd ára két korona. Vezető: dr. *Mihalovich Béla*.

() **A Galamblovó-Egylet közgyűlése.** Az Országos Galamblovó-Egylet május 12-én, pénteken délután egy órakor a Margitszigeten, saját helyiségében tartja rendes közgyűlését.

KÖZGAZDASÁG.

Egy bankigazgató jubileuma. Egy érdemekben gazdag és közbecsülésben álló bankigazgató huszonöt éves tisztviselői jubileumát ünnepelték meg tegnap este a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. tisztviselői fényes lakoma keretében. *Halász Manót*, a Takarékpénztár igazgatóját ünnepelték tisztársai. Halász egész pályafutása szorosán összefüggött a Magyar Általános Takarékpénztár fejlődésével. Mint egyszerű tisztviselő kezdte itt pályafutását; nagy tudásával, példás szorgalmával és lekötelező modorával fokról-fokra emelkedve elérte a legmagasabb tisztviselői polcot, melyen igen értékes vezető működést fejt ki. Ezt az értékes tevékenységet méltatta az intézet igazgatósága is legutóbb megtartott ülésén. Amikor a jubiláló igazgatónak eddigi sikeres működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és öt értékes ajándékkal tüntette ki. A tisztikar tegnap esti fényes banketjén képviselve volt az Assicurazioni Generali, valamint a takarékpénztár számos affiliált intézete is. Halász igazgatót, akit a jubileum alkalmával számosan üdvözöltek, az est folyamán meleg ovációkban részesítették.

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap Matlekovics Sándor elnöklete alatt ülést tartott. Gelléri Mór igazgató jelentést tett a Halmos Izor-féle ipari politikai irodalmi pályázatra beérkezett művekről. A bizottság a pályamunkák megbírálására Szerényi Józsefet, Deutsch Antalt és Gelléri Mór igazgatót kérte fel. Örvendetes tudomásul vette a bizottság, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a szabadalmi törvény revíziójának alapjául azt a tervezetet fogadta el, amelyet az egyesület megbízásából Kelemen M. István, az iparjogvédelmi szakosztály ügyvédi elnöke készített s amelyet az egyesület régebben terjesztett a miniszter elé. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés által javasolt vámpolitikai központ létesítéséhez a bizottság elvből hozzájárult és készségeit fejezte ki a kezdeményező munkában való részvételre. A bolgár kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozólag küszöbön levő tárgyalások alkalmából a bizottság felhívja az egyesület tagjait, hogy a szerződésre, nevezetesen az új vámtarifára vonatkozó kívánásaikat sürgősen közöljék.

A fővárosi kölesön szindikátusa feloszlott. A legutóbb fölvetett fővárosi kölesön elhelyezésének tökéletes befejezését és sikerét jelenti az a párisi hír, hogy a kölesön átvételére alakult szindikátus feloszlott, miután tagjainak másfél százalékos nyereségrészesedést juttatott.

A szőlők állapota. A földmívelésügyi miniszterium a szőlészeti és borászati felügyelők jelentései alapján a következőkben ismerteti a szőlők állapotát és a terméskilátásokat:

Budapesti kerület (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye) felső része és Fehér vármegye): A szőlők fejlődése a kedvezőbbé vált időjárás folytán erőteljes. Helyenként a szemek megvakultak, ott, t. i., ahol a korai fakadás folytán erős levelezés indult meg. — **Szekszárdi kerület** (Tolna- és Somogy vármegye): A szőlő fejlődése lassú. Gombabetegség még nem mutatkozik, egyes szőlőkben a vincerellérbégár és a cserebogár pajorjal tetek kárt. A termés most kezd kibontakozni. Mult évi borok elodáltak. — **Pécsi kerület** (Baranya vármegye): A szőlő általános fakadása megindult, a hajtások hossza 2—3 centiméter, a fakadás általában jó, kivéve egyes helyeket, hol márczius végén a fürtök is kezdtek kibontakozni a rügyek erősebben duzzadtak és az április elején hirtelen beállott hideg idő a kiduzzadt rügyeket tönkretette. — **Tapolcai kerület** (Zala vármegye): A beállott kedvező időjárás folytán a szőlők fejlődése igen kelendő. Tekintettel a már előtört hajtásokra, bő termés várható. — **Pápai kerület** (Veszprém, Győr és Komárom vármegye): A szőlők nagyon szépen fakadnak. Egyes helyeken a kibontakozó fürtök is láthatók. Gyengébb fejlődés csak ott van, ahol a tavalyi peronosporajárvány nagyobb mértékben fellépett. Készlet igen kevés. — **Soproni kerület** (Sopron- és Vas vármegye): A szőlő fakadása kelendő. A tavaszi munkákhoz az időjárás nagyon kedvező. Új bor ára 40—70 korona hektoliterenkint. — **Pozsonyi kerület** (Pozsony- és Moson vármegye): A szőlőket eddig még semmi baj nem érte, a hajtások nagyobb részén már a fürtök is kezdnek kibontakozni s amennyiben már most a mutatkozó fürtök után itélni lehet, közepes termés várható. — **Nyitrai kerület** (Nyitra-, Bars-, Esztergom- és Hont vármegye): A tavaszi munkák nagy részben be vannak fejezve. Fagykár Esztergom és Bars vármegyében nincs, ellenben Hont- és Nyitra vármegyében a csapokon észlelhető a fagykár. Jó termésre van kilátás. — **Balassagyarmati kerület** (Nagyvárad vármegye): A szőlővesszők, mint a fakadás mutatja, jó keltek. A tavaszi fagy nem ártott. Jó termésre van kilátás. — **Egri kerület** (Heves- és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye): A szőlők

fakadása a lapos és kevésse védett helyeken hibás, mert a februári fagyok miatt, a fedetlenül maradt rügyek egy része megfagyott. Közepes termésre van kilátás.

Magyar értékek francia jegyzése. Ugy látszik, a francia pénzügyi hangulata teljesen megváltozott irányunkban, még pedig mindenképpen örvendetes módon. A Monis-kormány — a jelek szerint — teljesen szakított elődjének pénzügyi politikájával, mert külföldi értékeknek a párizsi tőzsdén való jegyzését nem akadályozza meg, ellenkezőleg elősegíti. Ennek látható eredménye az, hogy a Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog Bank zálogleveleinek jegyzését most már megegyeztetve a kormány, jellehet ennek semmi praktikus jelentősége nincs, mert hiszen a Credit Lyonnais és a Société Generale még az őszön s ez év elején elhelyezte ezeket az értékeket párizsi ügyfeleinké. De fontos a jegyzés azért, mert előkészíti a talajt a még ezután szándékolt jegyzések céljaira. Ismeretes ugyanis az, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság párizsi üzletbarátai révén szorgalmazza részvényeinek a párizsi tőzsdén való jegyzését s most már biztos, hogy a kormány nem fogja ellenezni a jegyzést. Természetesen jegyezni fogják a fővárosi kölesön értékpapjait is s a francia pénzügyi legnagyobb erősségei vezetik be ezeket a papirokat a tőzsdére. Ezek a jegyzések forduló pontot jelentenek Magyarországon hitelre nézve, mert lehetővé teszik azt, hogy fokozatosan teljesen elkerüljük a bennünket állandóan kizsákmányoló osztrák pénzügyet.

Az Ipari Egyesület évi jelentése. A május 14-én tartandó rendes közgyűlést megelőzően ma tette közzé értékes évi jelentését az Országos Ipari Egyesület. A hat nagy folió ivre terjedő jelentés bevezetőjében foglalkozik az ország közállapotával, melyeknek konszolidálása már a kezdetben is bizonyos nyugalmat és némi biztonságot hozott az ipari élet fejlődésére. Ennek folyamánként jelentkezik számos, az ipart érdeklő ügynek a szövegére kerülése. Így az ipartörvény revíziójának új stádiumba kerülése, az ipari gépségélyek reformja, a kísérleti ügy rendezése, az ipari szaktanfolyamok, bár szűkebb mederben való folytatása, a magyar ipar érvényesülése a hadsereg számára való szállításban stb. E fontos kérdések érdeklésében az Ipari Egyesületnek is bő része volt. Az egyesület jelentésében elősorolja az ipart érdeklő mindazokat a kezdeményezéseket, melyekkel az esztendőben behatóan foglalkozott. Ezzel nem az a célja, hogy kérédkdjék széleskörű munkásságával, hanem, hogy a közfigyelmet állandóan ráirányítsa ezekre az ipart legközelebb érintő kérdésekre. Különösen kiemelendők a drágaság kérdésében, a kötelező koronaszámítás, a vagonhiány enyhítése, a kerékpárú elterjedése, a petroleum-, földgáz- és kálics monopólium kérdésében, illetőleg ezeknek a fentartott ásványok közé való besorozása érdekében megindított akciók. Foglalkozott az ipari hitel, a katonai terkek csökkentése, a telefon javításával és olcsóbbá tételével, a városok ipari propaganda-jának kérdésével. Résztvett az egyesület több nemzetközi ipart érdeklő kongresszuson. Melegen foglalkozott egyes ipari ágak ügyével, egyes szakosztályainak ezen a téren bő munkaállománnyal. Megvitatotta a közszállítást érintő ügyekben. Megvédte a vám, tarifa, forgalmi és kiviteli érdekeinket. Behatóan foglalkozott az egyesület a szociális ügyekkel, reformokkal és törvényalkotással. Az egyesületnek munkásságával a munkásbiztosítás terén. A munkanélküliség ellen való védekezéssel. A munkásképző országos bizottsággal. Olcsó munkásjegyekkel a villamos vasuton stb. Bő fejeződen tárgyalja a jelentés az egyesületre vonatkozó adatokat is. Az évi jelentés könnyen áttekinthető gazdag képét adja az elmúlt esztendő ipari életének és az egyesület nagyarányú működésének. De az a jelentés a legkésebb dicsőre az egyesület kiváló igazgatójának, Gelléri Mór tevékenységének is. A jelentésnek a megszokottnál gazdagabb tartalma mintegy figyelmeztet erre a jubileumi esztendőre, midőn ez az egyik legégitőbb érdekviseletnek fennállásának 70-ik esztendőjének betöltéséhez közeledik. Az egyesület tagjainak száma 2835, költségelőirányzata 106.325 korona, vagyona 121.165 korona, ösztöndíjalapja 69.309 korona.

Új pénzügyet Budapest. Az utóbbi idők bankalapításai közül örvendetesen kiemelkedik az, amelyen Somló Gyula, a Budapesti Bank volt vezérigazgatója most dolgozik. Ennek az alapításnak azért van különös jelentősége, mert nem osztrák, hanem svájci tőke támogatja azt s így pénzügyi

erősödésünket jelenti anélkül, hogy szaporitán azokat a gazdasági köteleket, amelyekkel Ausztriától függünk. Az új bank neve *Magyar Lloyd Bank R.-T.* lesz. Az alakuló közgyűlést már a közel jövőben összehívják.

A vetések állása a külföldön. A földművelésügyi miniszter a cs. és kir. főkonzulkok és konzulkoktól beérkezett jelentések alapján a következőket ismerteti a külföldi vetések állását:

Olaszország. A vetések nagyobbrészt kielégítően fejlődnek, ugyisint a szőlők és gyümölcsösök. — **Amerikai Egyesült-Államok.** Néhál a szárazság miatt a vetések fejlődésükben visszamaradtak, másutt azonban, ahol elegendő esapadék volt, jól gyarapodtak. — **Franciaország.** A növényzet részben egyenetlenül és részben rosszul fejlődött. A tavasziak is több helyütt hibásan keltek. A Délvidék nagy részében úgy az őszi, mint a tavasziak kielégítően állnak. — **Oroszország.** Az őszi vetések Oroszország 18 kormányzóságában kevésbé jó vagy kedvezőtlenül állottak. Kielegendő és részben nagyon kielégítő állást mutattak a vetések a 44 kormányzóságban. — **Szerbia.** A szerencsésen kitelelt őszi vetések március hó folyamán szép fejlődésnek indultak. A vetések a helyenkint mutatkozó egérkár és fagykártól eltekintve, általában kielégítően állnak. A szivafáknak a február havi tartós száraz, hideg időjárás javára volt, amennyiben a hernyójárás veszedelmét csökkentette és a rügyek korai fejlődését megakasztotta. — **Románia.** A covurlui kerületben az időjárás március hó folyamán a vetésekre általában nem volt kedvező, a borus, szeles és hideg idő az őszi vetések fejlődését visszavetette, a tavasziak vetését is késleltette és csupán a nagybirtokosok és a nagybirtokosok fogtak az árpa és zab vetéséhez, míg minden a kisgazdák csak az utolsó napokban kezdték meg a mezei munkálatokat. Vlasca és Teleorman kerületében március hó végén a vetések állása általában kielégítő volt, bár az esőhiány hatása mutatkozott. Dolja, Romanati, Valcea, Olt Arges és Muscovi kerületekben az őszi vetések állásáról kedvező jelek érkezők, úgy a repeze is jól telelt ki. A márciusi száraz hideg idő ugyan a zab és árpa vetésére nem volt kedvező, a vetési munka mégis erősen előrehaladt és a hónap végén nagyjára befejezték. Prahova, Buzeu és Dimbowitza kerületekben március hó folyamán a zabot és árpát nagyobb részben elvetették. A február havi fagy a repezet majdnem teljesen tönkre tették és a szőlőben is 20 százalékat kárt okozott. A búzának a fagy nem ártott. Az őszi vetések általában kielégítően állottak.

A vasipari kiállítás megnyitása. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és a kereskedelemügyi minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott Lukács László pénzügyminiszter holnap jelen lesznek a nemzetközi vas- és gépipari üdön-ságok és szabadalmak kiállításának megnyitására.

A Gyáriparosok Szövetsége Erdélyben. Marosvásárhelyről jelentik: A magyar Gyáriparosok országos szövetségének székelyföldi fiókja ma délután tartotta közgyűlést az országos egyesület tagjai tekintélyes csoportjának jelenlétében. Leérkeztek többek között Sándor János nyug. államtitkár, dr. Forbáth Imre egyetemi tanár, Reöck István és még számosan. Az érkező vendégeket a pályaudvaron dr. Bernády polgármester fogadta és üdvözölte. A megérkezés után a vendégek az egyes gyárakat és ipartelepeket tekintették meg. Délután 4 órakor kezdetét vette a közgyűlés Bürger Albert helyi gyáros elnökletével. Elsőnek Mály Ferenc miniszteri tanácsos értekezett a székelyföldi iparának jövőjéről, kapcsolatban a földgázzal és utalt arra, hogy az újonnan épülő gyáraknak főleg czipőgyártással és szövőiparral kellene foglalkozni. Utána Hegedüs Loránt az aktuális közgazdasági kérdésekről, többek között a földgázról beszélt. Hangsúlyozta, hogy a földgázzal Erdély ipari jövőjét szabad fölrendíteni, sürgette a kötött birtokok felszabadítását. Beszédét nagy tetszéssel fogadták. Este banket volt. A vendégek holnap reggel a kocsisármási földgázforrásokhoz utaznak.

Új bankfiók. A Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár ma nyitotta meg VII., Király-utca 51. szám alatt (a Tezsvárosi templommal szemben) fiókját, mely a bank, takarékpénztár és váltóüzlet szakmájába vágó összes tranzakciók kereszülvételével fog foglalkozni. Az új fiók vezetőjévé Kardos Rezsőt, a takarékpénztár főtisztviselőjét nevezte ki az igazgatóság.

Magyar kereskedőknek Ausztriában való megadótatása. Sopronból jelentik: A magyar kereskedőknek Ausztriában való megadótatása tekintetében az a visszás állapot állott fön, hogy Ausztriában azokat a magyar kereskedőket is megadótatják, akik ott csak a vásárokat látogatják, de külön üzletleppel nem bírnak. A soproni kereskedelmi s iparkamara ismételt felszólalására most válaszolt dr. Lukács László pénzügyminiszter, kinek leirata szerint az osztrák pénzügyminisztérium a kettős adótatás elkerülésére azt az elvet fogadta el, hogy az osztrák vásárokat látogató magyar marhakereskedők ottani adókötézettségének elbírálásánál a vásári berendezéseknek (eladási hely, istálló, vágóhid stb.) rendszeres használata egymagában tartós használatnak még nem tekinthető, hanem a tartós

használat csak akkor következik be, ha a vásárlatógató valamely meghatározott vásári berendezést nemcsak a kenkrót esetben vesz használatba, hanem a használatot a jövőbeli vásárlatógatóra is, tehát tartósan biztosítja magának. Az eddig fölmerült és tárgyalás alatt álló panaszokat az elvi álláspont alapján újabb fölülvizsgálat alá fogják venni.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Braun S. Sándor Kiskörös; — Wollner Ignác Budapest, Kisdiófa-utca 1. — Aalbach Emil M. Budapest, Rákóczi-ut 55.

Az Országos Gózkazánvizsgáló Egyesület. A hivatalos lap április 30-án közölte néhai Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter rendeletét, melyvel az Országos Gózkazánvizsgáló Egyesületet felbatalmazta arra, hogy mérnökei az iparfelügyelők helyett az egyesület tagjainak kazánjaira felügyeljenek és azokat felülvizsgálják. A megtartott vizsgálatokról az egyesület mérnökei államérvényes bizonylatokat állíthatnak ki, minthogy a kazánvizsgálatot az állami közegek helyett átruházott hatáskörben gyakorolják. Egyidejűleg a minisztérium megadta az engedélyt is az egyesület működésének megkezdésére s az ellenőrzés gyakorlására az egyesület miniszteri biztossá Edvi Illés Aladár miniszteri osztálytanácsost nevezte ki. Az egyesület mérnökei ennek folytán május 8-án tették le a hivatalos esküt Papp Árpád miniszteri tanácsos kezébe s az egyesületet ezzel tényleg megkezdte működését. Az egyesületnek jelenleg öt tagja van mintegy 800 kazánnal.

Nyiltter.

Arvatban közzéttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyaraló

Buda remek hegyes vidékén, a harmadik kerületben, villamos közelében, nagy árnyas kertben, különálló 4 szobás, veranda és megfelelő melléképítményekkel ellátott, kényelmesen berendezett butorozott nyaraló, vízvezetékkel és fűdőszobával kiadó. — Bővebbet: Aradi-utca 11., I. emelet. Telefon 586.

Az Ujságkiadók Otthona mély megilletődéssel jelenti, hogy érdemes tagja

Radó (Raucher) M. Leó

a Tolnai Világlapja kiadóhivatalának főtisztviselője f. é. május hó 9-én elhunyt.

Boldogult tagtársunk hült tetemét f. hó 11-én d. u. fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra a rákoskeresztúri izr. temető halottsházából.

T. tagtársainkat kérjük, hogy a végtisztosságon minél többen megjelenjen sziveskedjenek.

Az elnökség.

Az "Egyetértés" ezen a helyen naponként más-más közérdekű könyv hirdetését fogja közölni.

GAZDÁKNAK!

- Borkezelés ... 1 kor.
- Szőlőművelés ... 2 kor.
- Sertésnevelés ... 1 kor.
- Trágyázásról ... 1 kor.
- Műtrágyázás ... 1 kor.
- Dohánytermelés ... 1 kor.
- Komlótermelés ... 1 kor.
- Növénybetegségek ... 1 kor.
- Szántás és vetés ... 1 kor.
- Szarvasmarha-tenyésztés ... 2 kor.
- Juhtenyésztés ... 1 kor.
- Lótenyésztés ... 2 kor.
- Tejgazdaság ... 2 kor.
- Zöltségtermesztés ... 1 kor.

Megrendelhető az "Egyetértés" kiadóhivatalában Budapest, VI., Eötvös-u. 32.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, május 10.

A készáru-piaczon ma is lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok igen tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek...

A májusi ügyletekre ma 23.000 q búzát, 7000 q rozst és 7000 q zabot mondtak föl.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri belföldi. Columns include quantity and price per 100 kg.

Kötetett: Buza, Tiszavidéki: 100 q 79.5 k 26.— K, 100 q 79.5 k 26.— K, 200 q 78.5 k 25.50 K felső, 100 q 78.5 k 25.60 K, 400 q 77.5 k 25.55 K, 850 q 77.5 k 25.— K, 100 q 78 k 25.50 K, 100 q 77 k 25.60 korona.

A határidőpiacra kötetett:

Délelőtt:

Table with columns: Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra. Values are price ranges.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra. Values are price ranges.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonáraktárak gabona és élelmény forgalmáról és készleteiről 1911. április 29-től május 6-ig.

Table with columns: A forgalom és készletek részletezése, Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Sub-section: I. Készlet és forgalom.

II. Az 1911. május hó 6-án megállapított készletek részletezése.

Table with columns: A) Nyilvános áruraktárak, B) Szövetségi gabonáraktárak. Lists various locations and their stock levels.

Budapesti gabonaforgalom.

1911. május 8-tól 1911. május 9-ig.

Table with columns: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Columns include quantity and price.

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya lanyha volt. A külföldi jelentés nem buzdított, Bécsből pedig egyfolytában eladó-megbizás érkezett.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 646.75—646.25, Magyar hitel 817.25—815.50, Jelzálogbank 479—478, Leszámitolóbank 563.50, Rimamurányi 685.50—684.50, Városi villamos 404.75—404, Magyar bank 744.50—741.50, Budapesti bank 478, Magyar agrárbank 512, Magyar ruggantá 574—577, Magyar villamosági 477—478, Ganz-féle vasöntő 4125—4128, Magyar cukoripar 2645, Egyesült izzólámpa 364—363.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, május 10. (Saját tudósítónktól.) A gyengült külföldi árjegyzések hatása alatt a piac irányzata kedvtelen, de mivel a konzum tartózkodóan viselkedett és ennek megfelelően a kínálat is gyöngye volt, csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.10—13.50, bánáti 12.75—13.15, székesfehérvári 12.75—13.10, mosoni és győri 12.60—12.90, felsőmagyarországi 12.40—12.85, délviasuti 12.40—12.75, alsóausztriai 12.10—12.60. Rozs: felsőmagyarországi 9.45—9.95, csepeli 9.65—9.85, pestmegyei 9.75—9.95, délviasuti 9.60—9.80, különféle magyarországi 9.55—9.80, ausztriai 9.45—9.85. Arpa: morvaországi 10.15—10.60, marehfeldi 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.50, mosoni és győri 8.50—9.50, maláta 9—9.30, takarmány 8.25—8.50. Magyar tengeri 6.80—7.05, Cinquantin 8.80—9.20. Magyar zab 10.15—10.75, válogatott 10.75—11.05, romániai 9.90—10.40.

ÖNMAGÁNAK ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem igyekszik. Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék dobozárunkból Ronco vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára. Árunk és minőségeink minden versenyen felül állnak. ZILAHÍ és SZABÓ Irógép és Irodaberendezési szaküzlete Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám. Réztisztító pasztánk felülmúlhatatlan! Sokszorosító- és irógépszalag-festékes kezeket pillanat alatt tisztít. Telefon 139-90.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, május 10. Tekintet nélkül a javult külföldi árjegyzésekre, az elötőzsde kedvtelen irányzattal nyílt meg, mert a helyi eladások kedvezőtlen hatást gyakoroltak. — A kedvtelen irányzat a déli tőzsde megnyitására is átterjedt. A lokális realizációk nem szüntek meg és a budapesti eladások is nyomasztólag hatottak. Később javult a hangulat, mert Berlin is szilárdabb irányzatot jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 646, Magyar hitel 816, Laenderbank 535.75, Unionbank 618, Államvasut 756, Délivasut 111, Alpesi 822.25, Rimamurányi 684.50, Skoda 617, Általános építkezési társaság 403, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 270.75.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 645.25, Magyar hitel 812.50, Aglobank 323, Bankverein 544, Laenderbank 534.50, Unionbank 617, Magyar jelzálogbank 476.50, Államvasut 745.50, Délivasut 110, Dunagőzhajózás 1140, Alpesi 822.25, Prágai vasút 2710, Rimamurányi 682.50, Török sorsjegy 250.25, Skoda 615, Általános építkezési 402, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 270.50.

Bécs, május 10. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos aranyjárdék 111.30, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 811.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 563.—, Rimamurányi 681.50, Magyar ezükrőpár 2570.—, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 91.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.—, Magy. nyereim-kölcs. sorsjegy 221.50, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank 476.50, Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, május 10. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papírjárdék 92.60, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 115.30, 1860-as sorsjegy 161.50, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 322.90, Bécsi Bankverein 542.50, Osztrák-magyar bank 1934.—, Déli vasut 109.50, Dunagőzhajózási r.-t. 1177. Dohány részv. 334.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.38, Osztr. Lloyd 591.—, 4.2 száz. ezüst jár. 92.50, 96.60, Osztr. koronajárdék 92.50, 1864-es sorsj. 313.5) Osztrák hitelintézeti részvény 644.50, Union-Band 617.40 Osztrák Länderbank 534.75, Osztrák-magyar államvasut 754.20, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 821.65 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 239.97, Lipótkohó 626.— Török sorsjegy 250.73

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 10. (Értéktőzsde.) A tőzsde renyhén indult, de egyetlen értéknemben sem voltak lényegesebb csökkenések érezhetők, mert a me-

xikói és marokkói események nyugodtabb megítélése bizonyos támaszt nyújtott a piacnak. A további folyamatban a bányapiacra a felső-sziléziai értékek szilárd irányzatának hatása alatt, mely a kedvező konjunktúra eredménye volt, megszilárdulás tört magának utat. Szilárdabbak voltak a Laura-kohó és felső-sziléziai vasutipari r.-t. értékei. Török sorsjegyek is javultak. Ezzel szemben villamosági értékek, Kanada részvények, valamint a pétervári nemzetközi kereskedelmi bank és a Deutsche Bank részvényei kínálat miatt hátrányos helyzetbe kerültek. Osztrák értékek Bécs hatása alatt estek. A tőzsde az orosz bányaeértékek további esikésére gyöngye irányzatban zárult. Varsó-bécsi vasut részvényei 1 százalékos veszítettek. A készáruipiacz ipari értékei túlnyomórészt gyöngébbek voltak. Napi pénz 3 százalék, magánkamatláb 2 és hétnyolezad százalék.

Berlin, május 10. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.80 osztrák hitelrészvény 212.60 Déli vasut 18.10 orosz bankjegyek 216.30, 4 százalékos ujosor kölcsön 93.80, Discontó Commandit 187.60, Dinamitruszt 187.40, Harpeni 185.60 Unifkált török járdék 91.90, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.80, Magy. koronajárdék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 169.60 Bécsi váltóár 851.25, Olasz járdék —, Alt. villamosági Edison 274.—, Gelsenkircheni 203.30, Laurakohó 176.—

Frankfurt, május 10. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék 96.45, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.75 Magy. ar.-jár. 91.90 Osztr. hitelint. részv. 202.50 Osztrák-magyar államvasut 160.—, Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 243.30, Bécsi Bank verein 136.80 Villamos részvény —, 3 százalékos-magyar aranykölcsön 76.80, 4.2 százalékos ezüstjárdék 96.55, Osztrák koronajárdék 91.80, Magyar koronajárdék 91.35 Osztrák-magyar bank 138.60, Déli vasut részvény 18.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.25, Párisi váltóár 808.25, Union bankrészv. 155.—

Hamburg, május 10. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járdék 96.30, 1860. sorsjegy 177.25, Déli vasut 18.15 4 százalékos aranyjárdék 98.25, Osztrák hitelrészvény 202.80, Osztrák-magyar államvasut 160.25, Olasz jardaék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.60.

London, május 10. Angol consol 81.3/16 —

Páris, május 10. (Zárlat.) 3 százalékos francia járdék 95.77 Osztr. aranyjárdék 99.70, Magyar arany járdék 97.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 511.— 3/4 százalékos Olasz járdék 103.52, Déli vasuti

elsőbbségi kötv. 289.—, 5 százalékos marokkói jardaék 527.— 4 százalékos 1890. román kölcs 97.80, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 95.—, 5 százalékos orosz járdék 104.25 4 és fél százalékos 1909. orosz járdék 102.10 4 százalékos spanyol jár. 97.19 4 százalékos unifkált török jár. 92.52 Török sorsjegy 13.56 Török dohányrészvény 355.—, Osztrák földhitelintézet 13.56 Osztrák Länderbank 570.— Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.53 Banque Ottomane 714.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 116.—, Meridionalvasut 665.—, Hartman gépgyár 777.— Rio Tinto 17.18, Sucerie d'Egypte 80.—, Tula 512.—, Urlikányi köszén 178.—, Chartered 44.—, De Beers 476.50 East Rand 120.—, Jagersfontein 214.50, Trans. Land Comp. 57.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.62, Váltó Bécsre (rövid) 105.31, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz arany-váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csokk Londonra 252.95, Magánkamatláb 2.1/4.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Május-júliusra, Május-szeptemberre, etc.

Kőbányai sertéspiacz.

Árjegyzés. Május 10. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű; fiatal nehéz (páronkint 320 kgron felül); 169—171 fillérig. Fiata közép (páronkint 251—329 kgr.) 171—174 fillérig. Magyar szedett: Közép (páronkint 240—280 kgr.) 180—182 fillérig. Sertésletésám: 1911. május 8-ik napján volt készlet 23156, 9-én felhajtott 867, 9-én elszállított 67, 10-ére maradt készlet 23896 drb. A hizott sertés üzletirányzata: Anyha.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' with multiple columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Államadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', and 'Sorsjegyek'.

Telefon: 174-18.

Sürgőnyezim: LARDOLIN

Magyar Automobil Garage

Hirsch és Csermely

BUDAPEST,

VII., Aréna-ut 50. sz.

Szolgálat éjjel nappal.

okleveles tanítót az ómoldvai községi elemi iskolához...

a pénzügyminiszter Dankó Kálmán esztergomi Párniczky Aladár alsókubini, Muth János diószentmártoni...

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Fodor Aladár sepsiszentgyörgyi és Pandula Károly gyergyószentmiklósi...

Pályázatok. Magyarokulén és Madabon postamesteri állásra, Szászberken postai ügynöki állásra...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duná, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorcsej, Laboroz, Ung) and water level measurements for various stations.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban tegnap nyugaton s inkább csak a határmegyékben fordult elő kisebb-nagyobb eső...

Prognózis a következő 24 órára:

Prognózis a következő 24 órában.

Lényegtelen hőváltozás és nyugaton helyenkint eső illetve zivatar várható.

Weather forecast table with columns for location (Allomás), wind speed (Légnyomás), wind direction (A hőmérséklet), wind force (Szélirány és erője), cloud cover (Felhőzet), and temperature (Hőmérséklet).

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATTYÁS

FÉRJ és FELESEG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

— Értem, még csak azt szeretném tudni, hogy maszkirozni fogjuk-e magunkat.

— Feltétlenül, de nem itt, hanem majd alkalomadtán. Ha pedig a bírót kihallgatod, akkor arra fektesd a fősúlyt, hogy az elutasítása előtti napokban járt-e nála valaki bármilyen ügyben.

Még mintegy felőra hosszat maradtak együtt elbeszélgetve az eshetőségekről, mikor az őrmester megérkezett a vászorosogni is alig tudó Mörk atyával.

— Péter Mörk, — szólott Hermann, az öregre erőlyesen, — ismeri ön a kolostor ter- repviszonyait.

— Igen, — felelte Mörk röviden. — Nos, mit gondol, hogy juthatnék én az épületbe feltűnés nélkül még ma éjjel.

— Feltétlenül szükséges ez, uram? — kérdezte aztán.

— Oh igen, — föltétlenül szükséges, sőt mondhatnám enélkül hiábavaló volna minden további fáradozásom.

— Azt hiszem, hogy a kert felől minden baj nélkül bejuthat éjtelután.

— De hiszen a kapun is keresztül kell

mennem, még pedig úgy, hogy önön kívül senkinek se legyen tudomása jelenléte mről.

— Hát ez bizony kissé nehéz lesz, — mondotta az öreg némi gondolkodás után, mert mindenik kapunál áll egy-egy szerzetes.

— Ez baj, ez nagy baj, mert amint valaki tud arról, hogy én ott tartózkodom, esetleg tudomására juthat ez másnak is s akkor vége van mindennek.

— Nem, mert a folyosón is van egy szerzetes, ez minden bizonynyal észre venné a zörgést.

— Akkor hát legezélszerűbb volna, nemde, ha megvárnám a reggelt a kertben. Ön valami ürügy alatt felhívja szerzetesait tanácskozásra valamelyik félreeső terembe s én azalatt beosonok a kapun s elhelyezkedem az ön szobájában.

— Igy talán nem fogják észrevenni — mondotta az öreg megtörtén.

— Nos akkor hát mehetünk is — szólott Hermann a tehetetlen paterhez s bucsut véve Jörksentől, megindult az öreggel.

— A Kertson kihallgatásának eredményéről hová értesítsek — kiáltott a távozók után Jörksen.

— Oh az egyelőre nem fontos — szólott vissza a lépeséről Hermann. — Azt én még mindig elég jókor fogom tudni, ha visszaérkezem vagy ha találkozunk.

— Akkor hát Isten veled. Hanem értesíts kérlek kimerítően.

Ezzel elváltak egymástól. Jörksen visszament szobájába, Hermann pedig Mörk atyával kocsiba ült.

Egy darabig szótlannul ültek egymás mellett, az öreg talán el is szunyókált volna, ha Hermann nem törte meg a kocsai egyhangu zakatolását.

— Ki gyakorolja az ön távollétében a felügyeletet a kolostorban — kérdezte minden átmenet nélkül.

— Fráter Erasmus — felelte az öreg alig hallható hangon.

— És ki ez az ember?

— Környékbeli szülőktől származik. Szülei földmivesek voltak. Ő maga már gyermekkorra óta tagja a kolostornak.

— És kik vannak ma éjjel kirendelve a kapuk őrzésére?

— Az utcai kaput Fráter Hilarius...

— Bocsánat atyám — szólott közbe hirtelen Hermann — a név egyelőre egészen mellékes.

— Az egyik közülök szintén idősebb ember. Ez a templomba vezető ajtónál van felállítva.

— Az egyik környékbeli, a másik a hátszétről való.

— Családjukat ismeri, atyám.

— Az egyiket igen. Itt laknak Neuseeben, jómódu földmivesek. A másiktól csak annyit tudok, hogy szülei régen elhaltak.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. május 11-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Othello.

A velencei mór.
Tragedia 5 felvonásban. Írta: Shakespeare. Ford.: Szász Károly.

Személyek:
Velencei doge Horváth
Brabantio, Gratiano, Bartos
Ludovico, Pany
Othello, Bakó
Cassio, Mihályfi
Jago, Gyenes
Rodrigo, Dezső
Montano, Garamszegi
Desdemona, K. Hegyesi
Emilia, K. Hegyesi

Kezdete 8 órakor.

VISSZÍNHÁZ.

„Utánam . . .“

(Aprés moi . . .)
Színmű 3 felvonásban. Írta: Bernstein Henry.

Személyek:
Bourgade Hegedűs
Bourgade Iréne Várányi I.
James Tanay
Friediger Szerényi
Hottot Carlos H. Ditrói
Ricardot marquis Földi
Aloyne Hasztny H.
Mirak hercegné Hegedűné
Henriette Makay M.
Solange Pallay R.

Kezdete 8 órakor.

M. kir. OPERAHÁZ.

Jeanette menyegzője.

Víg opera 1 felvonásban. Zenejét szerlette: Massé.

Utána:

A navarrai lány.

Lyrál epizód egy felv. Zenejét szerz.: Massenot J. Szóv. Írták: Claretie és Cain. Ford.: Abrányi Emil.

Személyek:

Anita Krammer T.
Araquil Arányi
Carrido Varsdy
Remigio Ney B.
Remon Pichier
Bustamente Dálnoki
Egy katona Juhász

Végül:

Havasi gyopár.

Korografáját szerlette: Guerra Miklós. Zenejét írta: Hűvös Iván.

Személyek:

Havasi Gyopár Kócs M.
Mary Nrschy E.
Noora Mazzantini
Cristiano Smeraldi
A kormányzó Kodolányi
A kormányzó neje Boroskai C.

Kezdete 7 órakor.

ANGOL PARK HERMINA-UT 61-63. SZ. Tel. 146-55

Az egyetlen családi mulatóhely Budapesten. Amerikai magas vasút. — Osodakerék. — Ujvári és parkvarieté délután és este. — Alpesi falu. — Katonazeno. — Elvarázsolt kastély. — Kávéház. — Vendéglő. — PARK-AUTÓK. — Jegyek minden dohányüzletben. Relepidój 20 fillér. Péntek este 60 fillér.

ROYAL ORFEUM ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2

Minden este 8 1/4 órakor világvárosi műsor

MIMI MARLOW

kabarédíva rövid vendéglátéka pompás magán-számban és a „Brüderlein Fein“ című operettben. Előadja Mimi Marlow és a bécsi operett-társulat.

The 4 Sisters Rubys Acrobatic Ladies. Honeysuckle Company komikus sportjelenet.

Haleys Juveniles husz angol csöpség. Solti Harmin Májusi Czirkusz Dio and Ferry

Mona and Dora Ismay.

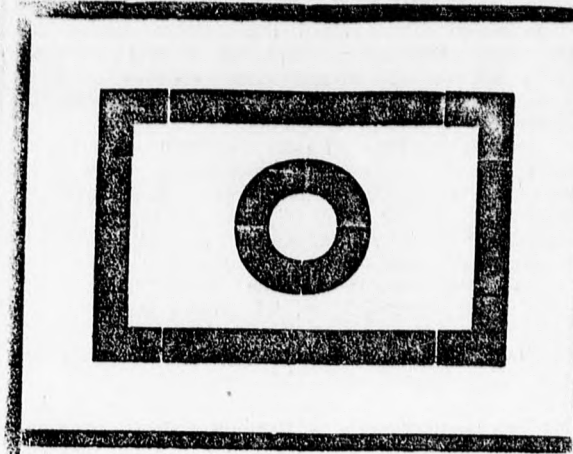
Uj bohózatok, tréfák és a többi elsőrendű attrakció. Vasárnap május 14-én délután 3 1/4 órakor mérsékelt helyáru családi előadás az összes attrakciók és Mimi Marlow fellépésével és a Brüderlein Fein c. operettel.

Kiváló magyar festők legjobb festményei láthatók és vásárolhatók a Művészi Festményeket Értékesítő Vállalatnál Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz. Kedvező fizetési feltételek is.

NEM BÉRLI a részletfizetés lépé alatt, hanem azonnal Öné a **zongora** de csak ha 10 forintos havi részletfizetésre is

Reményi Mihály

a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg Budapesten, VI., Király-utca 58. sz. Telefon 87-94. Árjegyzék és prospektus díjlan.

LABORI

fotóművészeti műterme

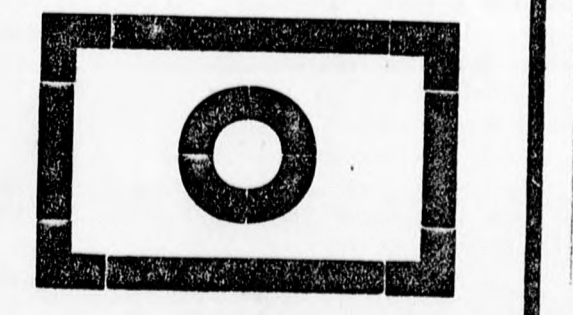
V., Erzsébet-tér 18.

Lift. Telefon: 173-20.

Modern fényképek

■ ■ Művészi ■ ■
gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE:
Budapest, London, Páris,
Liège, Bruxelles stb. stb.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma **POLLY KOSS és GUTTMANN**

a bécsi Apolló tagjainak vendég-játéka a „D-R KLEINE TEUFEL“ című énekes játékban. — Továbbá:

MOURDINY

legújabb billencstörő mutatványával.

Elite-Quintett

5 angol női szépség

és további 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

■ ■ Kedvező fizetési feltételek! ■ ■

Eredeti művészi festmények

A „MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT“ szalonjában
Budapest, VI., Nagymező-utca 4.

Feltűnő olcsó árak! Ingyen bemenet!

TYURIN!!

használata után nincs többé baromfivész.
1 nap alatt megszüntet mindenféle vést.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs s hosszú időre véstmentesíti a baromfikat. **1 nap a att megszünteti a vést.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél

Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszeküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Tennis-rakett

Kezdőknek — 8, 9, 11 K
Haladóknak — 12, 15, 17 K
Jó játékosoknak 15, 20, 25 K
Jó játékosoknak kiváló minőség 25, 30, 40 K
Versenyraettek 30, 40, 50 K
Az összes rakett-formák egy-egy példánya a verseny nélküli olcsó szabott ár feltüntetésével külön osztályba vannak kiállítva s annak megtekintésére a t. vevőközönséget meghívja

Plökl és Haas

VI. Andrassy-ut 13.

Tennis cikkekéről, u. m. labda, prés-táska, kerti és középháló oszlop játszma és pályajelzők, labdakosarak és Tennis öltözköd sről stb. sziveskedjék Tennis-árjegyzékünket kérni. — Saját rakett javító-műhely a házban.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. május 11-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Romeó és Julia.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Vízözön.

Víg színmű 4 felvonásban. Irtá: Csepreghy Ferencz.

Személyek:

Gábor főangyal Vándori
Mámor tündér Vágó
Szív király Fényes A.
Noé Boross
Szem Huszár
Kém Dobi
Jálet Z. Molnár
Acel Tarnai
Jonathán Császár
Sára T. Forrai R.
Lia Nagy T.
Fachel Gombaszögi
Judit Csatali J.
Első tündér Somló I.
Második tündér Várdai E.
Pásztor Gere

Kezdeté 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A szultán.

Operette egy előjáték és 2 felvonásban. Irtá és zenéjét szer-zette: Veró György.

Személyek:

Szolim Fedák
Kambur Kovács
Eimbasi Németh
Alfonzo Tornyai
Roxelán Kormos L.
Jemina Gerő I.
Manóla Soós M.
Paltow Simai
Bolwitz Nádor
Muki Rátkay

Kezdeté 1/8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Tiszt urak a zárdában.

Operette 3 felv. Irtá: Ferrier és Prével. Zenéjét szerette: Louis Varney. Fordították: Evva Lajos és Fáy J. Béla.

Kezdeté 1/8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

Roland mester.

Kezdeté 1/8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Szirének hazája.

Irtá: Tormai Cecil.

Kezdeté 1/8 órakor.

ROYAL-ORFÉUM

VII., Erzsébet-körút 31.

Ma este 8 1/2 órakor világvárosi műsor.

Mimi Marlow,

kabarédiva rövid vendégjátéka pompás magánzámokban és a

„Brüderlein Fein“

című operettben. — (Előadja

Mimi Marlow és a bécsi

operettársulat). The 4 Sisters

Rubys, Acrobatic Ladies: Ho-

neysuckle Company, komikus

sportjelenet; — Halley's Juve-

niles, 20 angol esőpáncs; —

Májusi cirksusz: Solt Hermin:

Dio and Terry; Monna and

Dora Ismay; új bohózatok,

tréfák és a többi elsőrendű

attrakció. Vasárnap, május

14-én délután 3 1/2 órakor

mérsékelt helyárú előadás az

összes attrakcióval és Mimi

Marlow fellépésével és a Brü-

derlein Fein című operettel.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Városliget-utca 1-2.

Telefon 68-39.

A teljesen új felhúzott műsor ki-

magasló udonságai:

A makkabensok. A keleti

tárgyú briliáns felvétel szín-

pompás kiállításával felülmúlja

a legzesebb mozgókép-át-

alakozást is. Az üzlet-üzlet

A rendkívül finoman megjárt-

zott társadalmi színmű szerep-

teit a legkiválóbb newyorki

színeszek alakítják. A fogá-

dalom. A kép tárgya az ame-

rikai szabadságharc történe-

metéből van merítve és egy a

fotográfia, mint a rendezés

elsőrangú művészeti munka.

Azonkívül a teljesen új felhú-

zott műsor.

Az első előadás hétköznapokon

d. u. 1/2 órakor, vasár- és

ünnepeknél d. u. 5 órakor

kezdődik.

Legközelebbi műsorváltozás

csütörtökön f. hó 11-én.

Butorait

csak szakembereknél szerezzé be; ha meg-

tekinté raktárainkat, rájön, hogy aránylag

ingylen

vagy legalább is 50%-ot megtakarít,

ha szükségletét

WITTMAYER ÉS TÁRSÁNÁL

szerzi be.

Tömörfa hálóberendezések 145 frt. Sima, fele cseresznye, mahagóni 285 frt. Pallsander, mahagóni ebédhálóberendezések 300 frt. Uri szobák, bőrgarnitúrák, amerikai íróasztalok, mesés kivitelben és al- lándóan raktáron: Andrássy-ut 60., Csengeri-utca 54., Szendrő-u. 56.

Royal Cabaret

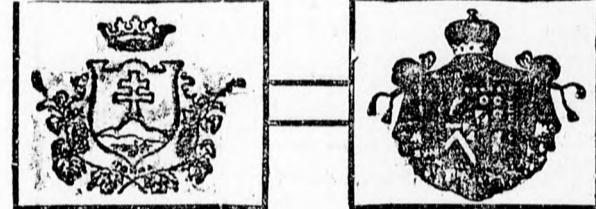
A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.)

Budapest legelőkelőbb éjszakai szórakozó helye.

Csupa új nagyszerű ének és táncszám: Többek közt fellépnek: Momi est Dora Ismay, Celestiales, Jenny Moore, Viola Valcsa, Antal Irén, Erika, Ettau, Kelemen Böske, Heddy Sylvano, Szabados Katicza, Arany Sári, Berkes Birike, 4 Rocking girls, Stella trio Gertrud Koroch, Hella Belly, Lulu Rascal, La belle Branima, Olga Glick, Blaise Banton, Maud Porter, Ella Gubby, Lily Barna, Helene Lanna, Major Mariska, Kitty O'Connor, Rosa Walden, Sárosi Terus, Zézé, Louis Ninou. stb. stb.

Belépő-díj éjszakai 1 óráig 1 kor. 1 óra után nincs belépődíj. Bal mobilis keringő verseny, hajnali 6 óráig cigányzene Kuki Vincze és zenekara.

A legvidámabb budapesti hely!

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos. Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül.

ÜNNEPI ALKALMAKRA

- ajánljuk próbaküldemény vagy ajándék gyanánt:
- 5 kg.-os bérmentes postakosarak
 - 3 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni és — K 12.—
 - 2 : 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu és — K 7.40
 - 1 : 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, együtt. K 14.25
 - 3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni — K 14.25
 - 5 palack 0.5 lit. 1906. évi 3 puttonos édes aszu, — K 32.—
 - Bérmentes vasuti ládák:
 - 10 palack 0.7 lit. 1907. évi tokaji finom pecsénye bor (hercegi töltés) és — K 51.—
 - 10 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló tokaji szamorodni bor — K 60.—
 - 5 palack 0.25 lit. 1906. évi 2 putt. édes tokaji aszu és — K 72.—
 - 5 " 0.25 " 1904. " 3 " kövér " és — K 90.—
 - 5 " 0.25 " 1901. " 4 " kövér " és — K 90.—
 - 5 " 0.25 " 1899. " 4 " nehézugyó, együttesen
 - Bérmentes vasuti hordók:
 - 60 liter 1908. évi tokaji asztali bor — K 60.—
 - 60 " 1907. " zamatos pecsénye bor — K 72.—
 - 60 " 1904. " kiváló szamorodni bor — K 90.—

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

SIÓFOR :: FÜRDŐ ::

Junius hónap kiválóan alkalmas pihenésre és üdülésre. A fürdőtelepi szállókban modern kényelem. Elsőrendű ellátás, kivánságra díátikusán is. Pensio ár 9 korona, gyermekeknek 5 korona. Pompás fürdő, remek park; mindennemű sport. Levél- és sürgönyeim: Fürdőigazgatóság. Siófokon nincs süngyog. Telefon: 1.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-24.

:: Májusi műsor. ::

9 órakor!

MORAL INSANITY.

Bohókák fővárosi életkép írták: Glinger és Tanssig, ford. és átíolg. Steinhardt.

11 órakor!

Lux a rendőrkutya.

Bohózat írták: Glinger és Tanssig, ford. és átíolg. Steinhardt. Kezdeté negyed kilenckor.

Ejfélt után a remek téli kertben cabarett és cigányzene.

Jegyek: d. e. 10-1-ig d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19. és a Hungaria fürdőben.

BUTOR

költözködés miatt az összes készletün-

ket kiárusítjuk készpénzért és rész-

letre, mely kényelmesen áremelés

nélkül banknál is törleszhető.

IV., Aranykő-u. 5.

MÖBUTOR KERESKEDELMI R.-T. Budapest, Telefon 71-52. sz.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket.

Kertek, parkok tervezését, alakítását,

fenntartását. Alkalmi és állandó dísz-

ítéseket. Téli kertek berendezését, min-

den e szakba vágó munkát. " " " "

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

A mi jó, az jó

és ezt természetesen nem lehet ingyen adni. Ellenben

rendkívül olcsó árban

szállítom az összes

HANGSZEREKET

u. m. hegedők, gordonkák, fu-

volák, cimbalmok, zongorák,

gramofonok, stb.

csakis elsőrendű minőségben!

Vidékre árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rudas Zsigmond BUDAPEST, VII.,

Erzsébet-körút 48.

SZEKULESZ R.

Czégtulajdonos: Szekulesz Arthur

1860 évt óta fennálló

művirág és díszítőgyára

változatlanul marad

IV., Károly-utca 4-5

bojt szám.

Központi városház épületében.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

A májusi műsor óriási sikere!

GRIX a repülő ember.
ALFONSO a villanyos halálkerék.
MONBAR, a villanyos halálkerék.

Minden este 8 1/2 órakor nagy előadás.

Csütörtökön d. u. 4 órakor családi előadás fél hely-
árakkal. Vasárnap d. u. 4 órakor rendez előadás,
gyermeknek fél helyárakat fizetnek.

Művirágok, kőcsag, struc- és díszitollak.

koszorúk, pálmák, szobadíszek

gyári árban kaphatók: **Jünker Henrik**

művirág gyárainak raktárában

Budapest, Király-utca 54. Telefon 118-09.

Mesés újdonságok rózsákban.

Heti műsor:

Május hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkör)	Fővárosi Város- ligeti Színház	Uránia
12 Fénfek	Lear király	—	A millió	A vízözön	A szultán	A kis herceg	Tiszt urak a zárdában	Ejféli nap országa
13 Szombat	A bor	Tessza	Az ezred apja	Sárga liliom	Angol asszony lanya	Szegény Jonathán	Tiszt urak a zárdában	Az Országos Szin- művészeti Akadémia előadása.
14 Vasárnap	A boszorkány	A hugonották	Utánam	A kis lord	János vitéz	Ül-Baba	A muzsikuskány	—
	Cyrano de Bergerac		Az ezred apja	A vízözön	A szulánt	Szegény Jonathán	Tiszt urak a zárdában	

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan ezélszerűségű kicsorélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő ígé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** nyeknek is megfelel **Műláb** jobb kivitelben **Műfüző** kiállításban

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummihasnyak stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Férfiak!!

Kifolyás, égés és mindenemű hólyagbántalmak „**GNOTOL**”-al gyógyíthatók. Gonotolt

meg kell enni,

tehát nem befejeződés. Számtalan köszönőlevél. — 3 tégely 12 korona. — Szétküldi:

„**Salvator-Apotheké**”, Ruma, Croatia-Slavonie.

Finom uri fehéreneműek
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégénél

VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

A MAGYAR TÖRVÉNYEK

(a Franklin-Társulat zsebkiadásai)

gyűjteményében legújabban megjelent:

A KERESKEDELMI TÖRVÉNY

(1875: XXXVII. törvénycikk)

és a reá vonatkozó joganyag.

(Törvények, rendeletek, az új vas-
uti üzletszabályzat, joggyakorlat.)

Összeállította NYARI JENŐ dr.

Ara vászonkötésben 3 korona 60 fillér.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) R.-I.-nál,

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám

és minden könyvkereskedésben

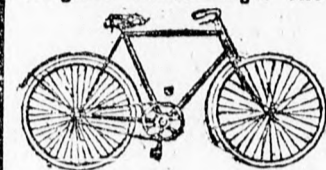
BUTOR

készpénzért és részletre.
Nem kell banknál törleszteni
és semmiféle kamat nem számít-
tatik. Háló-, ebédlo-, uri- és
szalonberendezések, óriási vá-
laszték, egyszerű és
modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Árjegyzék ingyen.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-
sapágygyal és szabadon-
futóval, 3 és 6 évi jótállással,
minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 16 koro-
nás részletre adják és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konu-
szokat és eszéket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk
vidékre is bárholva

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegy-
zékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérmentve

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT LABDACSAI

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre
becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti
szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngé-
den hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette
oly ártalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül-
sejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy te-
keres, mely 3 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz,
csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mel-
lett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utánzatoktól különösen óvakodjunk.
Kérjük határozottan NEUSTEIN
FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak
ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjé-
gyűnkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT
LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” alá-
írással van ellátva. A keresk. törvényszéki leg-
védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva
NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz
címezett gyógyszerháza, Bécs, I. Plankeng. 6.
Kapható: Budapest, Török J. gyógy-
szertára, Király-utca 12. és Andrassy-ut 23.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYÜRÜK
NŐSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A
LEOELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN**

**ÉKSZERESZ-ES MŰVÉSZ
üzletében szerzedhetők meg
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.**

**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS DONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 PÉNZZEL INGYENES BÉRMENTVE**

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Amerikai cipő részvénytársaság

Budapest, V., Dorottya-utca 6. Wurm-udvar és VII., Erzsébet-körút 42.

Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak:

Urak részére:

**Edwin Clapp & Son
Barry
Walk-Over
Commonwealth**

Syermekeknek:

Piehler

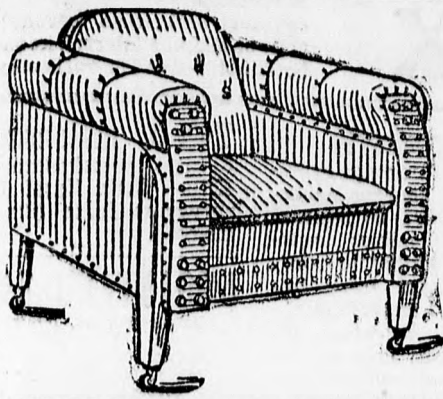
Hölgyek részére:

Sorosis

Cousins

Patrician

Kérje képes árjegyzékünket!

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédlő székek, foteuilok, férfiniszobák és irodahelyiségek butorzása!

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írasu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélszálból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás

Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppé

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országsherte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék címüket.

Vidéki képviselők keresetnek.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen

Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPÉL R.

könyvkereskedése

(Wodianer P. és Fiai) részvénytársaság

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Itt kapható

az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szűkeiskolákban használt minden tankönyv és segédkönyv a legújabb kiadásban.

Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek.

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPÉL R. könyvkereskedése

(Wodianer P. és Fiai) r.-t.

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Legnagyobb

osztálysors
jegy üzlet!

TÖRÖK

Az I. osztály
huzása

Május hó
18 és 20-án

Az I-ső osztályu sorsjegyek ára:

1/1 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy
K 12.—	K 6.—	K 3.—	K 1.50

Török A. és Társa Bank r.-t.

BUDAPEST,

IV. kerület, Szervita-tér 3/a szám.

FIÓKOK: VI., Teréz-körút 46., a nyugoti pályaudvar közelében.

Telefon: 24-27. — V., Váci-körút 4., a Deák-tér közelében.

Telefon: 11-58. — Távirati cím: „Törökek” Budapest.

Hirdetések

felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

HONI IPARI!

elismert
legjobb, legelegánsabb és leg-
jutányosabb hazai gyártmány.

„Turul” cipőgyár rt. Temesvár
a Monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Budapesten:

Kossuth Lajos-utca 14-16

130 saját fiókraktár bel- és külföldön.

Heti gyártás 18.000 pár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fiókok

Magyarországon:

- Arad, Brassó
- Dobozon
- Eger, Eszék
- Fiume, Kassa
- Kolozsvár
- Komárom
- Lugos, Miskolc
- Marosvásárhely
- Nagybecskerek
- Nagykanizsa
- Nagykikinda
- Nagyszombat
- Nagyvárad
- Pancsova, Pécs
- Pozsony
- Szabadka
- Szolnok, Sopron
- Szombathely
- Szeged
- Temesvár
- Ujvidék, Versec
- Zágráb

B hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Huzzonhároméves független urhölgy 80,000 korona készpénzhozománnyal és még sok száz hölgy öhajjt mielőbb férjhezmenni. Bővebbet Faragó Jenőnél, Rákóczi-ut 86. I. em. 1. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Vidékről előkelő családokból igen jó parthát ajánl legmegbízhatóbban Szabó Csongrádról (válaszbélyeg).

Szőlő-spárgát, czukorborsót, ubjurgonyát, karfiolt, fejessalátát, hónaposroket, postakosaranként 2.60 K.-ért szállítja: Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete” („Ellenállhatatlanság titka”) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítson. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzéket ingyen küld Deak, Budapest, Rákóczi-ut 86.

A f. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1934. óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnarak, szeszfűzők, kertészek, kezesség és felalóssággal, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Armin, VI., Dávid-utca 4. szám. Telefon: 94—76.

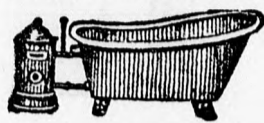
Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közül az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyen mutatószám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körut 33.)

50 korona hetibért vagy 50—60% jutalékokat

kaphat bárki, aki üzembe veszi az én világhírű alumínium csegétabletát és arceztikumot közöttük érdekes ujlonságok és versenydíjak nélkül létezik. Eredeti rendelesekkel tudom igazolni, hogy képviselőim, kik az árut bevezették, naponta több mint 30 koronát kerestek. A képviselőt úgy 15—20 mint mellékfoglalóközösséget gyakoriolható. Tudakozóslásokra elég egy levelezőlap. **ANTON HARRY MARNITZ** (Morvaország). Német levél tés.

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle czukorka, melyet pemetefüdből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

Nyugdíjas urí családoknak alkalmas **Balatonparti villa** szőlővel negyvenezer koronáért eladó Szeperden. Ugyanott villa-telek eladók; egy urí lak birtokkal és természetesen pedig Lesencze-Istvánon kilenvenötezer koronáért. Bővebbet **Virius Vincze, Szeperd, Zalam.**

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádak kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körut 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 28793

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő **BUDAPEST,** Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíróegyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-cégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—68.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platinát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Ugyanitt aranylancok olcsón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

Rayonképviselő ügyvédök és reprezentábilis viszonteladók kiképzésére nagy ösmeretű segítők van jobb izr. körökben, egy szabadelmáztott kegyeleti újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauzálóképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Letzálogkölcönt 60 évre. Váltókölcönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat. **Rigócz és Hartmann** bankiroda, Róza-utca 29. sz. Telefon 94—66. 29100

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posztminták bérmentve, helyben szabásmozmat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenféle kereskedelmi árucikre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149—00. Fióküzlet: Klauzál-tér 2. Telefon 78—97. 29387

„OLLA” a bebizonyított legjobb gyúrt-nikus **GUMMI** külsőlegességi 3 évi jótállás. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Kérveje azonban, hogy a szállítója önnek **OLLA-t** adjon. Az elcsúszó helyek kimentésére, árjegyzéket és eredeti propagandát reklámot ingyen küld az **OLLA** gummi-gyár Wien 11/517 Praterstrasse Nr. 57.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lak-erendezéseket, valamint egyes utóadárakat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat Budapest, Szerecsen-utca 10. sz. Disztes butor-album 1 kor.

INGYEN TANULHAT november 1-től két héten át **kereskedelmi szaktárgyakat, gépírás, gyorsírást, helyesírást, szépirást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz.** Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Szép uriház 300—500-éles telek öt lakással, pince, mosókonyha, villamos megálló, 11.000 forintért eladó. 5000 forint készpénz szükséges. Bővebbet: Erzsébetfalván, Vörösmarty utca 28. sz.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

„Hungária” beszélő-gépek tölcsernéküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Terezkörut 4. Kerjen árjegyzéket.

Nemi betegek Ferfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű **Laricin Capulatól** (Dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvos jóványitvány tanusodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvet mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért illés Antalgyógyszertárban, SZABADKA. Budapesti főraktáros: Balla Sándor gyógyszerész, VII., Erzsébet-körut 58. Utánzó-tól óvakodjunk.

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley amerikai erólap-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajtásoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintúntve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépírás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható író gépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. **GLOGOWSKY és TÁRSA,** Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Riadó lemezeink az egész országban a legkedveltebbek. Akinek még nincsen gramofonja, vegyen 10 darab kétoldalu riadó lemezt darabonként rendes gyári áron 4.— koronáért és mi ingyen küldünk azonnal egy pompás **drága** gramofont. Ezt a rendszert sokan utánozzák már. Mással is kapni ingyen gépet, ha 10 kilitéle lemezt vesz, Dacapo, Lisó Magyar Dialekt stb., melynek bárhol és így nálunk is 2 korona 40 fillér darabja. Tehát 10 lemez 24 koronába kerül és külön 16 koronába egy ócska kis gép. Nálunk azonban nem 2.40 koronás lemezeket.

de a legjobb tíz darab 4.— koronás lemezt adjuk 40 koronáért az ingyen géppel együtt. Tegyen egy próbarendelést. Mi kötelezőleg kijelentjük, hogy a pénz azonnal visszaküldjük, ha nincs megelégedve a géppel vagy a lemezekkel. Kérje azonnal **lemez** árjegyzékünket, ingyen rendszerű prospektussal együtt. Május hó 1-től kezdve iróda-helyiségünket **Erzsébet-körut 12. szám** alá a félemeletra helyeztük át, a New-York palotával szemben. **SZENT LÁSZLÓ INTÉZET,** ezelőtt Veress Pálnó-utca 16. sz.

BUTOR 30% megtakarítás! Regi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitörök és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szönyegek, csillarok. Telefon 82—13. 28598

Halló! Egy remekhangú hangverseny **gramofon** 10 drb dupla nagy lemezzel **20 fnt.** Ne mulassza el rendelését mielőbb feladni. Babuska, Czigányzserenlem, Palkó, Trombitás, Buki et, Naprágszoknya, stb lemez, u. d. csongók óriási raktára. **A lemezek díja 1.25 fnt** Nagy raktár Pathó úti nékülű gépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az ós-es saját készítmény hangszerekből. **Marnitz Frigyes** műhangszer-észtes **BUDAPEST** József-körut 37—39 Hangszer, gramofon és lemezejegyzék, külön-külön ingyen.

Tátrai málnaszörp 5 kilós postakosarakban K 8.— **Barta József** konzorvgyára Fokla (Szepes-megye).

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felolóssággal előkészít **Magyar Tanügyi Intézet** Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Ajtók, Abakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódnál **BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.** Telefon: 62—80. Alapított 1886-ban.

Csak 6 K-ért küldök 4 1/2 kilit tevő, 56 darab finom enyhe **toilet - szappant,** mely a sajátosnál némileg elformált dot, **rosza, gyöngyvirág, moschus, porszó, illat,** igen ritka alkalmi vétel elárulitoknak, szállodáknak, fürdőknek és háziartások számára. Szétküldés készpénz ellenében vagy utánvétellel (egy 70 fill. több.) Szétküldi **A. BÜCHLER** Wien, II/829 Praterstrasse 57.

Titkos betegségek, huygcsőfolyás, huygcsőszükületek, hólyagbántalmak, alfelti sebek, börbetegségek, bujakor (syphilis) az onfertőzés utó következmenyel, elgyengült férfierő, női bajok, feherfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására a foglal ozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkismeretes qyógymódnál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intezet, Budapest, VI., Andrássy-ut 24. **FELTÜNÉS NÉLKÜLI** eredményes gyógyítás icvelileg is. Kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. Rendel naponta 10 óratól 4-ig és este 7—8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.